

T.C.

**ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**İLKOKULA GEÇİŞ SÜRECİNDE ÖĞRENCİLERİN BAZI ÜST DÜZEY
DÜŞÜNME BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

FULDEN FİDAN

**Tez Danışmanı
DOÇ. DR. SİBEL GÜVEN**

ÇANAKKALE - 2022

T.C.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**İLKOKULA GEÇİŞ SÜRECİNDE ÖĞRENCİLERİN BAZI ÜST DÜZEY
DÜŞÜNME BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

Fulden FİDAN

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Sibel GÜVEN

ÇANAKKALE - 2022

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Fulden FİDAN tarafından Doç. Dr. Sibel GÜVEN yönetiminde hazırlanan ve **05/08/2022** tarihinde aşağıdaki jüri karşısında sunulan “**İlkokula Geçiş Sürecinde Öğrencilerin Bazı Üst Düzey Düşünme Becerilerinin Geliştirilmesine İlişkin Öğretmen Görüşleri**” başlıklı çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü **Temel Eğitim Anabilim Dalı**’nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmza

Doç. Dr. Sibel GÜVEN

(Danışman)

Prof. Dr. Coşkun BAYRAK

Doç. Dr. Emine Ferda BEDEL

.....

.....

.....

Tez No : 10374693

Tez Savunma Tarihi : 05/08/2022

.....
Doç. Dr. Yener PAZARCIK

Enstitü Müdürü

.././20..

ETİK BEYAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi taahhüt ve beyan ederim.

(İmza)

FULDEN FİDAN

05/08/2022

TEŞEKKÜR

İlkokul öğretmenlerinin okul öncesi eğitimden ilkokula geçiş aşamasında öğrencilerin üst düşünme becerilerinin geliştirilmesine ilişkin görüşlerinin alınması ve incelenmesini amaçladığımız bu tezin gerçekleştirilmesinde, çalışmam boyunca benden bir an olsun yardımlarını esirgemeyen saygıdeğer danışman hocam Doç. Dr. Sibel GÜVEN'e ayırdığı zaman, gösterdiği ilgi, sabır, anlayış ve destekleri için tüm kalbim ve sevgilerimle teşekkür ederim.

Çalışma süresince tüm zorlukları benimle göğüsleyen, desteğini her daim hissettiğim Merve UÇAR'a teşekkür ederim.

Hayatımın her evresinde bana her zaman destek olan değerli ailem; Feridun FİDAN, Emel FİDAN ve Fırat FİDAN'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Fulden FİDAN
Çanakkale, Ağustos 2022

ÖZET

İLKOKULA GEÇİŞ SÜRECİNDE ÖĞRENCİLERİN BAZI ÜST DÜZEY DÜŞÜNME BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Fulden FİDAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Temel Eğitim Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç. Dr. Sibel GÜVEN

05/08/2022, 90

Bu araştırmada ilkokul öğretmenlerinin okul öncesi eğitimden ilkokula geçiş aşamasında öğrencilerin üst düşünme becerilerinin geliştirilmesine ilişkin görüşlerinin alınması amaçlanmıştır. Araştırmaya 7 ilkokul öğretmeni katılım sağlamıştır. Nitel yöntemin kullanıldığı bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışmasından yararlanılmıştır. Araştırmada veriler nitel veri toplama yöntemlerinden odak grup görüşme ile elde edilmiştir. Toplanan veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiş olup verilerin analizinde MAXQDA 2020 paket programı kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre ilkokul öğretmenleri sınıf içerisinde yaratıcılığı yeni fikir ve ürünler ortaya koyma olarak tanımlamıştır. Öğretmenlerin görüşlerine göre okul öncesi eğitimi alan çocukların ilkokula hazır oldukları ve bu hazır olma durumunun çocukların gelişim özelliklerine göre farklılık gösterebileceği sonuçları elde edilmiştir. Öğrencilere okul öncesi öğretmenleri tarafından yanlış becerilerin kazandırılması ilkokula geçiş sürecini olumsuz etkilediği ve bu aşamada öğrencileri sürece katarak problem çözme becerisinin kazandırılacağı sonucuna ulaşılmıştır. İlkokul öğretmenlerinin görüşlerine göre geçiş aşamasında karar verme becerisi geliştirilirken öğrencileri sürece dahil etme; alınan kararın benimsenmesini ve öğrencilerin uygulama boyutunda istekli davranmasını olumlu yönde etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcılık, problem çözme, karar verme, geçiş süreci

ABSTRACT

TEACHER'S OPINIONS ON DEVELOPING SOME HIGH-LEVEL THINKING SKILLS OF STUDENTS DURING THE TRANSITION TO PRIMARY SCHOOL

Fulden FİDAN

Çanakkale Onsekiz Mart University

School of Graduate Studies

Master of Science Thesis in Educational Science

Advisor: Doç. Dr. Sibel GÜVEN

05/08/2022, 90

In this study, it was aimed to get the opinions of primary school teachers on the development of meta-thinking skills of students during the transition from pre-school to primary school. 7 primary school teachers participated in the research. In this study, in which the qualitative method was used, case study, one of the qualitative research designs, was used. The data in the research were obtained by focus group interview, one of the qualitative data collection methods. The collected data were analyzed with the content analysis technique and the MAXQDA 2020 package program was used in the analysis of the data. According to the results of the research, primary school teachers defined creativity as putting forth new ideas and products in the classroom. According to the opinions of the teachers, it was concluded that the children who received pre-school education were ready for primary school and that this readiness could differ according to the developmental characteristics of the children. It has been concluded that the acquisition of wrong skills by preschool teachers affects the transition process to primary school negatively and problem solving skills can be gained by involving students in the process at this stage. including students in the process while developing decision-making skills in the transition phase, according to the views of primary school teachers; It positively affects the adoption of the decision taken and the willingness of the students in the implementation dimension.

Keywords: Creativity, problem solving, decision making, transition process

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	i
ETİK BEYAN.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
SİMGELER ve KISALTMALAR.....	viii
TABLolar DİZİNİ	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	x

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	2
1.2. Araştırmanın amacı	4
1.3. Alt Amaçlar.....	4
1.4. Araştırmanın Önemi.....	7
1.5. Sınırlılıklar	7
1.6. Tanımlar.....	8

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE/ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

2.1. Okul Öncesi Eğitim Dönemi	9
2.2. İlkokul Dönemi.....	12
2.3. Basamaklar Arası Geçiş Süreci ve İlkokula Hazır Olma	13
2.4. Üst Düzey Düşünme Becerileri.....	15
2.4.1. Bloom Taksonomisi ve Üst Düzey Düşünme Becerileri.....	17
2.5. Problem çözme becerisi.....	19
2.6. Karar Verme Becerisi.....	20

2.7.	Yaratıcı Düşünme Becerisi	21
	2.7.1. Yaratıcılığın Boyutları.....	23
2.8.	İlgili Araştırmalar	24
2.9.	Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar.....	24
2.10.	Yurtdışında Yapılan Araştırmalar.....	26

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ / VERİLERİN TOPLANMASI VE ANALİZİ

3.1.	Araştırmanın Modeli.....	28
3.2.	Evren ve Örneklem / Çalışma Grubu.....	28
3.3.	Araştırmaya katılan katılımcılara ait bulgular.....	29
3.4.	Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması.....	29
3.5.	Verilerin Analizi.....	31

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BULGULARI

4.1.	Yaratıcılık Oturumundan Elde Edilen Verilerin Analizine İlişkin Bulgular. “Problem Çözme” oturumundan elde edilen verilerin analizine ilişkin	33
4.2.	bulgular.....	41
4.3.	“Karar Verme” oturumundan elde edilen verilerin analizine ilişkin bulgular “Geçiş Süreci-Yaratıcılık-Karar Verme ve Problem Çözme” oturumundan	51
4.4.	elde edilen verilerin analizine ilişkin bulgular.....	59

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

KAYNAKÇA.....	76
EKLER.....	I
EK1 Odak Grup Görüşme Formu.....	II
EK2 Etik Kurul İzin Belgesi.....	IX
EK3 MEB İzin Belgesi.....	X
EK4 Uygulama Yapılan Okulların Listesi.....	XI

SİMGELER VE KISALTMALAR

MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
TES	Türk Eğitim Sistemi
OÖE	Okul Öncesi Eğitim
EÇE	Erken Çocukluk Eğitimi
PÇ	Problem Çözme
YBS	Yenilenen Bloom Sınıflandırması

TABLULAR DİZİNİ

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa
Tablo 1	Yenilenen Bloom sınıflandırması	19
Tablo 2	Katılımcılara ait kişisel özellikler	29

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil No	Şekil Adı	Sayfa
Şekil 1	Yaratıcılığa ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik bulgular	33
Şekil 2	Yaratıcılığı geliştiren etmenlere ilişkin bulgular	35
Şekil 3	Yaratıcılık konusunda öğretmen özelliklerine ilişkin bulgular	36
Şekil 4	Öğretmenlerin yaratıcılığı geliştiren özelliklere sahip olma durumlarına ilişkin bulgular	37
Şekil 5	Yaratıcılık sürecinde aile rolüne ilişkin bulgular	39
Şekil 6	Yaratıcılık sürecinde okul idaresinin rolüne ilişkin bulgular	40
Şekil 7	Sınıf içerisinde yaratıcılığı geliştiren etkinliklere ilişkin bulgular	41
Şekil 8	Yaratıcılığı geliştirme etkinliklerinin gerekliliğine ilişkin bulgular	43
Şekil 9	Problem çözmeye ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik bulgular	44
Şekil 10	Problem çözme konusunda öğretmen özelliklerine ilişkin bulgular	45
Şekil 11	Öğretmenlerin problem çözme yeterliliklerine sahip olma durumları	46
Şekil 12	Öğretmenlerin problem çözme sürecinde de karşılaştıkları sorunlara ilişkin bulgular	47
Şekil 13	Problem çözme becerisini etkileyen faktörlere ilişkin bulgular	48
Şekil 14	Problem çözme becerisini etkileyen faktörlere ilişkin bulgular	49

Şekil 15	Karar vermeye ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik bulgular	51
Şekil 16	Okul öncesi ve 1. sınıf öğrencilerinin karar verme kapasitelerinin ne olduğuna ilişkin öğretmen görüşleri	52
Şekil 17	Sınıf ortamında öğrencilerin karar verme sürecine dahil edilmelerinin önemine ilişkin bulgular	54
Şekil 18	Sınıf ortamında öğrencilerin karara katılmalarının önemine ilişkin bulgular	56
Şekil 19	Karar verme sürecinde karşılaşılan problemlere ilişkin bulgular	57
Şekil 20	Karar verme sürecinde öğretmenlerin kendilerini yeterli görme durumlarına ilişkin bulgular	58
Şekil 21	Karar verme sürecinde okul yönetiminin etkisine ilişkin bulgular	59
Şekil 22	Okul öncesi eğitim alan öğrencilerin 1. sınıfa hazır olma durumlarına ilişkin öğretmen görüşleri	60
Şekil 23	Okul öncesinden ilkokula geçiş sürecindeki işbirliğine ilişkin bulgular	61
Şekil 24	Okul öncesinden ilkokula geçiş sürecinde öğretmenlerin öğrencilerden beklentilerine ilişkin görüşleri	63
Şekil 25	Okul öncesinden ilkokula geçiş sürecinde öğretmenlerin okul öncesi öğretmenlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri	64
Şekil 26	1. Sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi alan çocuklardan beklentileri	65
Tablo 27	Geçiş sürecindeki sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin bulgular	66
Şekil 28	Geçiş sürecindeki sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin bulgular	67
Şekil 29	Öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin görüşleri	68

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Okul öncesi dönemden ilkokula geçiş dönemi çocuklar için kilit bir dönemdir. Bu açıdan geçiş sürecinde hazır bulunuşluk oldukça önem arz etmektedir. Harman ve Çelikler'e göre (2012) hazır bulunuşluğu etkileyen faktörler arasında okul, okula başlama yaşı, okul öncesi eğitim süresi, erken çocukluk eğitimi, okul öncesi eğitim alıp almama, öğretmen, aile ve aile ortamı, ailenin sosyoekonomik seviyesi, ebeveyn ve çocuk arasındaki iletişim, çocuk bakımı, ebeveynlerin eğitim seviyesi, olumlu akran ilişkileri ve evin fiziksel yapısı gibi unsurlar bulunmaktadır. Beller (1983) anaokuluna giden çocukların ilkokul birinci sınıfta akademik anlamda okula hazır olma, notları, dil becerileri ve zihinsel olgunluk durumunun anaokuluna gitmeyenlere göre daha iyi olduğunu tespit etmiştir (Akt. Erkan, 2011). Çocuğun bulunduğu aile ortamı, sosyal çevre ve bunların çocuğa sağladığı imkânlar ile yaşantılar okula hazırlıklı olmada önemli bir etkidir (Erkan, 2011). Çocukların okula uyum süreci okul başarısını da etkileyen bir durum olduğu için aileler ve öğretmenler bu dönemde çocuğa destek sağlamalı ve uyum sürecine yardımcı olmalıdır. Bunun yanında yapılan araştırmalar göstermiştir ki okul öncesi eğitimi alan çocukların okula uyum süreçleri, okul öncesi eğitimi almayanlara göre daha hızlıdır (Hoglund ve Leadbeater, 2004). Okul öncesi dönem ilkokula geçişi kolaylaştırdığı gibi çocuğun gelişiminde oldukça önemli bir süreçtir (Deretarla Gül, 2019). Basamaklar arası bir köprü görevinde olan geçiş süreci, kurulan ilişkiler ile bağlantılı şekilde uyum sağlama faktörünü temsil etmektedir. Bu faktör her alanda yer aldığı gibi eğitim alanında da ön plana çıkmaktadır. Okul öncesi ve ilkokul dönemleri arası dönemde eğitim sürecinin ilk basamaklarını oluşturan bu faktörün etkin bir şekilde rol oynadığı görülmektedir.

Yapılan araştırmalarda sınıf öğretmenlerinin okul öncesi öğretmenlerine oranla temel bilgi becerileri, okula uyum, öz bakımın gerektirdiği beceriler, okuma ve yazma öğretimine hazır olma uygulamaları ve değerler eğitimi alanlarında beklentileri olduğu sonucuna varılmıştır (Pekdoğan, 2015). Bu aşamada gözlemlenen değişiklikler sadece çocukları ve onların ailelerini değil, aynı zamanda geçiş süreci içerisinde yer alan tüm aktörleri kapsamaktadır (Quintero ve McIntyre, 2011). Geçiş sürecinin başarılı ve rahat ilerlemesi çocukların gelişiminde uzun dönemde olumlu sonuçlar meydana getirmektedir. Bu nedenle bu sürecin başarılı ve rahat geçmesi çocukların okul performanslarını etkilemekte, okula

uyumlarını hızlandırmaktadır (Yeboah, 2002). Bu dönemde çocuklara kazandırılması gereken temel beceriler de önem kazanmaktadır. Bu süreçlerin en önemli olanlarından problem çözme, yaratıcılık ve karar verme süreçleri sıralanabilir ve bu araştırmaya bu üç üst düzey düşünme becerisi dâhil edilecektir. Birçok çocuğun kişilikleri, becerileri ve gereksinimleri birbirinden farklıdır. Bunu desteklemek amacıyla çok yönlü programlar sunan okul ortamı problemleri seçme, tanıma ve çözme bakımından uygun fırsatlar sağlamaktadır ve bu imkânlar problem çözme becerisini geliştirmeye yönelik hazırlanmış eğitim programları aracılığıyla gerçekleştirilir. Bunun sonucunda okul öncesi dönemdeki çocuklara ilişkin problem çözme becerilerini geliştirici ve destekleyici eğitim programları oluşturulması gerekliliği ortaya çıkmaktadır (Alemdar Coşkun, 2016). Karar verme becerisi, bilişsel bir süreç olup her bireyin en temel hayat becerilerinden biri olarak nitelendirilir (Çoban ve Hamamcı, 2006). Bu nedenle okul öncesinde bahsedilen becerilerin gelişimi, yani temelde karar verme becerisinin gelişiminin desteklenmesi gerekmektedir (Özeloğlu, 2019). Çocukların gelecekte doğru kararlar alabilmeleri amacıyla bu dönemde karar verme süreçlerinin geliştirilmesi gerekmektedir (Garon and Moore, 2004).

Çocuğun ilkokula başlamadan önce belli bir seviyede eğitim alması gerektiği düşünülmektedir. Okul öncesi eğitim, çocuğun bilişsel, sosyal-duygusal, dil, psikomotor ve özbakım gelişimlerini desteklemektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarında çeşitli etkinlikler yolu ile çocukların yaratıcı yeteneklerinin geliştirilmesi önem taşımaktadır. Okul öncesi eğitim programlarında olan etkinliklerin çocukların yaratıcılıklarını ortaya çıkarmalarına imkân sağlayacak şekilde hazırlanmalıdır. Çocuklara özgün ürünler oluşturmaları için gerekli uyarıcılarla donatılmış bir çevre sağlanmalı öğrencilerin başladıkları etkinlikleri sonuçlandırmaları sağlanmalıdır. Aynı zamanda çocukların problem çözme ve neden sonuç ilişkileri kurma gibi zihinsel becerilerinin gelişmesine fırsat oluşturulmalıdır (Argun 2004). Bu bağlamda çocukların okul öncesi dönemden ilkokula geçişte yaratıcılık, problem çözme ve karar verme süreçlerinin geliştirilmesi oldukça önem taşımaktadır.

1.1. Problem Durumu

Gelişimin en hızlı olduğu ve yaşanan çevreyle etkileşimin en aktif olduğu dönem olan insan yaşamının ilk altı yılı, eğitimin ilk basamağı olan okul öncesi dönemde gelişimsel süreçlerin şekillenerek ilkokula hazır hale geldiği dönemdir. Bu dönem çocuğun okula

uygun davranışlar sergilemesi, bilişsel becerilerinin gelişmesi ve hem öğretmenleri hem de akranlarıyla ilişkileri öğrenmesi açısından kritik bir süreçtir. Okula başlamam aile ve çocuk için büyük değişim ve yeniliktir. Çocuğun bu derece önemli bir başlangıca belirli süreçler açısından hazır olması genel anlamda tüm eğitim hayatındaki başarı ve başarısızlıklarını da etkilemektedir. Okul öncesi kurumların bir sonraki eğitim öğretim kademesine yönelik hazır bulunuşluğu etkilediği göz önüne alındığında öğrencilerin bu süreçte geliştirdikleri problem çözme, yaratıcılık ve karar verme süreçlerinin önemini ortaya koymaktadır. Bu süreçlerde okul öncesi eğitimin ilkokula bir basamak oluşturuyor olmasının yanında okul öncesi eğitim kurumları ile ilkokullardaki öğretmenlerin görüşleri ve dolayısıyla çevre de hazırlık sürecini etkilemektedir. Bu unsurlar problem çözme, karar verme ve yaratıcılık süreçlerinin gelişmesini etkileyebilmektedir. Bilişsel gelişimin maksimum seviyede olduğu okul öncesi dönem, kritik dönemlerin gelişiminin en yoğun olduğu süreçlerden biri olduğu için çocukta problem çözme, yaratıcılık ve karar verme süreçlerinin geliştirilmesi açısından ilkokula hazırlığı desteklemektedir. Çocuğun kendini, potansiyelini ve dünyayı keşfettiği bu kritik dönemde problemleri fark etmeye, onları çözmeye ve farklı çözümler sunmaya yönlendirilmeleri gerekmektedir. Geçiş süreci içerisinde öğretmenler, bu bilinçle çocuklarla iletişim kurmalı ve hazırlamış buldukları programlar ile çocukları buna sevk etmelidirler. İnşanın en önemli yaşam becerilerinden biri olan karar verme insan hayatının tümünden gerçekleştirdiği eylemleri içerir. Hayatı şekillendiren bu sürecin geliştirilmesi okul öncesinden ilköğretime geçişte çevreyi ve özellikle öğretmen yönlendirmelerinin önemini ortaya koyar. Benzer şekilde yaratıcılığın temelini oluşturulduğu bu dönemden ilkokula geçişte yaratıcılık sürecinin geliştirilmesi çocuğun özgün eserler ortaya koymasına için kritik bir dönemdir. Okul öncesinden ilkokula geçiş dönemi ile ilgili olarak alanyazında sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu kritik süreç çeşitli konular üzerinde durularak çalışılmaya açık ve önem arz eden bir konudur. Alanyazında bu süreç ile ilgili çalışmalar (Parlak, (2017), Kırat, (2020), Pişirir, (2020), Erden ve Altun, (2014), Salgut (2019)) sınırlı sayıda olup, dönemin önemli parçası olan problem çözme, karar verme ve yaratıcılık süreçlerine yönelik öğretmenlerin görüşlerine yönelik bir çalışma bulunmamaktadır. Bu bağlamda bu araştırma, öğrenciler ve öğretmenler için öğretmen görüşleri doğrultusunda kritik süreci ortaya koyma açısından gereklilik arz eden bir çalışma niteliği taşıdığı düşünülmektedir.

1.2. Araştırmanın amacı

Okul öncesi dönem sayesinde çocukların problem çözme, yaratıcılık ve karar verme gibi becerileri desteklenir, çocuklar yaparak yaşayarak öğrenmeye imkân sunulan eğitim programları dâhilinde bilişsel yeteneklerini geliştirebilir ve bunları daha üst düzeyde kullanabilir. Türkiye’de ve Dünya’da yapılan araştırmalar ile ortaya konulan bu pozitif sonuçların ilkokula geçen bir çocuğun akademik ve sanat alanında başarılarını etkilediği de bir gerçektir. Bu dönemde desteklenen veya belli nedenler ile desteklenemeyen becerilerin hayatı boyunca çocuğu etkileyecek öneme sahip olmasından ve süreçte en aktif yönlendiricinin öğretmenler olmasından yola çıkarak çocuğun deneyimlediği bu becerilerin okul öncesinden ilkokula geçiş gibi kritik bir süreçte geliştirilmesine ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmesi bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır.

1.3. Alt Amaçlar

Araştırma amacından yola çıkılarak belirlenen alt amaçlar şu şekildedir;

- İlkokul öğretmenlerinin yaratıcılığa ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin sınıfta yaratıcılığı geliştiren etkinliklere ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin öğrencilerde yaratıcılığı geliştirebilmeleri için sahip olması gereken nitelikler/davranış özelliklerinin ne olması gerektiğine yönelik görüşleri nelerdir?
- Öğretmenlerin öğrencilerde yaratıcılığı geliştirebilmeleri için sahip olması gereken nitelikler/davranış özelliklere sahip olma durumları nedir?
- İlkokul öğretmenlerinin ailelerin çocuklardaki yaratıcılığı geliştirme sürecindeki rolüne ilişkin görüşleri nelerdir?

- İlkokul öğretmenlerinin öğretmenin yaratıcılık geliştirme sürecinde okul idaresinin tutumuna ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin okul öncesinden ilkokula geçiş sürecinde sınıf içi yaratıcılığı geliştiren etkinlikler nelere ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin yaratıcılığı geliştirme etkinlikleri çocuğun ilkokula hazırlanması için gerekliliğine ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin problem çözme becerisine ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin problem çözme yeterliliklere sahip olmalarına ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin bir öğretilerde problem çözme becerisini geliştirecek özellikler neler olabileceğine ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin problem çözme konusunda sınıf içi etkinliklerde karşılaştığı sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin çocukların problem çözme becerisine etki eden faktörlere ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin sınıf içerisinde problem çözme becerilerini geliştirmek için yaptığı etkinliklere ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin karar verme becerisine ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin okul öncesi\ ilkokul 1. Sınıf çocuklarının karar verme kapasiteleri ve sınırlılıklarına ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin sınıf ortamında çocukların karar verme sürecine dahil edilmelerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin çocukların karar verme sürecine dahil edilmelerinin önemine ilişkin görüşleri nelerdir?

- İlkokul öğretmenlerinin eğitim ortamında çocukları karar verme sürecine nasıl dahil ettiklerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin karar verme sürecinde karşılaştıkları sorunlar ve bunlara çözüm önerilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin çocukları karar verme sürecine dahil etmede kendilerini yeterli görmeye ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin okul yönetiminin bu sürece bir etkisi olmasına ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin geçiş sürecine ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin okul öncesi eğitim alan her çocuğun ilkokula hazır olmalarına ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin okul öncesinden ilkokula geçiş sürecindeki işbirliği hakkındaki görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin ilkokula geçişte çocuklardan beklediği yeterliliklere ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin 1. Sınıf öğretmenlerinin okul öncesi öğretmenlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin 1. Sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi alan çocuktan beklentilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin Okul öncesinden ilkokula geçiş sürecinde karşılaşılan sorunlar ve bunlara çözüm önerilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlkokul öğretmenlerinin yaratıcılık, problem çözme ve karar verme arasında nasıl bir ilişki olduğuna ilişkin görüşleri nelerdir?

- o Yaratıcılık, problem çözme ve karar verme bir arada ele alındığında sınıf yönetimi açısından ilkökul öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?

1.4. Araştırmanın Önemi

Araştırma konusu ile ilgili alanyazın taraması yapıldığında okul öncesi eğitimden ilkökula geçiş aşaması ile ilgili farklı sonuçların ortaya konduğu farklı çalışma grupları ve yöntemler ile gerçekleştirilen çeşitli araştırmalara rastlanmaktadır. Bu araştırmalar birbiri ile benzer ve farklı görüşlerin açığa çıkmasını ve bu görüşlerden yola çıkılarak alanyazına, eğitim öğretim faaliyetlerinde yer alan kişilere, eğitim programlarına ilişkin öneriler ortaya koymuştur. Fakat araştırmalar problem ve alt problem boyutları bakımından genel anlamda belirli alanlara yönelik olduğu ve sınırlı beceri süreçlerinin ele alındığı görülmektedir. Araştırma konularının okul öncesi dönemden ilkökula geçişte hazırbulunmuşluk (Koçyiğit, (2009), Erkan ve Kırcı, (2010), Cinkılıç, (2009)), süreçte karşılaşılan sorular (Pişirir, (2020), Parlak, (2017)), özel gereksinimli çocuklar ile ilgili çalışmalar (Vinila ve ark., (2013)) üzerinde olduğu görülmektedir. Ayrıca okul öncesi eğitim ve ilkökula geçişte problem çözme, yaratıcılık ve karar verme süreçlerinin geliştirilmesine yönelik güncel ve çok boyutlu bir çalışmaya rastlanmamıştır. Konu ile ilgili gerçekleştirilen bu araştırmada çocuğun hayatı boyunca kullanacağı ve temelini okul öncesinde atıldığı nihai bilişsel becerilerinin geliştirilmesi konusuna yönelik olarak öğretmen görüşleri nitel metotlar ile toplanıp analiz edilerek yorumlanacaktır. Bu amaç doğrultusunda okul öncesi dönemden ilkökula geçişte problem çözme, karar verme ve yaratıcılık süreçlerinin geliştirilmesine ilişkin öğretmen görüşleri Türkiye’de işlenmemiş bir içeriğe sahiptir. Ayrıca alanyazına ve eğitim politikalarına sağlayacağı düşünülen katkılarından dolayı araştırma bir önem içermektedir.

1.5. Sınırlılıklar

- Araştırma, okul öncesi eğitimden ilkökula geçiş ve üst düzey düşünme becerileri konuları,
- Çanakkale İl’ine bağlı devlet okullarında görev yapan ve araştırmaya katılım sağlayan 7 ilkökul öğretmeni,

- Araştırmacı tarafından hazırlanmış olan 4 oturumluk odak grup görüşme formu ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Okul Öncesi: 0-72 ay grubundaki çocukların gelişim düzeylerine ve bireysel niteliklerine uygun, zengin uyarıcı ve çevre olanağı ile bilişsel, fiziksel, sosyal gelişimlerini destekleyen, çocukları ilkokula hazırlayan, temel eğitimin önemli unsuru olan eğitim süreci (TED, 2007).

İlkokul: Yasal olarak devletin vatandaşlarına sağlamak zorunda olduğu, vatandaşların da çocuklarının yararlanmasını sağlamakla sorumlu bulunduğu bir eğitim öğretim kademesidir (Oktay, 2013).

Geçiş: Okul öncesi eğitim kurumlarından ilkokula gelen öğrencilerin, yeni kuruma bilişsel, duyuşsal ve davranışsal yönlerden uyum salama süreci.

Yaratıcılık: Bir durum karşısında farklı düşünebilme, olaylar farklı açılardan bakabilme ve çözüm yolları bulabilme, ilgisiz parçaları birleştirip özgün ürünler ortaya koyma yeteneğidir (Yüksel, 2018).

Problem Çözme: Öğrenilmesi ve kazanılması gereken bireysel yetenekleri; zaman, çaba ve enerji harcayarak geliştirme ve uygulama işi (Erdem, 2005).

Karar verme: Karar veren kişinin farklı seçeneklerle karşılaştığında, bu seçenekler içerisinden kendi amaçlarına uygun, kendi belirlediği belirli ölçülere göre en elverişli olanını seçebilmesidir (Tekin, 1995).

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE/ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

2.1. Okul Öncesi Eğitim Dönemi

Okul öncesi eğitimi, 0-6 yaş arasındaki çocukların gelişim özellikleri, bireysel farklılıkları ve yetenekleri çerçevesinde, olumlu kişiliğin temellendirildiği, çocuğun yaratıcılığının ortaya çıkarıldığı, özgüvenin sağlandığı, bilişsel, fiziksel, sosyal, duygusal ve dil becerileri açısından gelişmelerini destekleyen ve çocukları ilkokula hazır hale getiren eğitim sürecidir (Siva, 2008). Okul öncesi eğitim, çocuklara temel eğitimin beklediği bilgi, beceri, tutum ve davranışları kazandırıcı özelliklere sahip olmalıdır. Çünkü okul öncesi ve ilköğretimin amaçlarının birbiri ile uyumlu olması öğrencilerin başarısını ve uyumunu etkileyen önemli bir unsurdur (Kandır ve diğ. 2010). Okul öncesi eğitim çocuğun doğumundan 72 aya kadar geçen süreci kapsar. Söz konusu yaş grubu öğrencilerin bireysel özelliklerine ve gelişimsel seviyelerine uygun olarak bedensel, motor, sosyal-duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerini desteklemeye yönelik zengin uyarıcı çevrede, toplumun kültürel değerleri doğrultusunda en iyi şekilde eğitim-öğretim imkanları sağlayan, çocukları ilkokula hazırlayan sistemli ve bilinçli bir yapı olarak tanımlanabilir (Gültekin Akduman, 2010).

Şahin'e (2005) göre okul öncesi eğitimi en geniş kapsamıyla; çocuğun doğumuyla 6 yaşına kadar olan zaman içerisinde (0-72 ay) onun bütün gelişim alanlarını (bilişsel, dil, motor, sosyal ve duygusal gelişimleri ile özbakım becerilerini) desteklemeye yönelik, gelişimsel özelliklerine ve bireysel farklılıklarına uygun, var olan potansiyelini ortaya çıkararak geliştirmesini ve kendini ifade etmesini hedefleyen, ilkokulun gerektirdiği yeterlilikleri kazanmasına, başka bir ifadeyle ilkokula hazır olmasını destekleyen, çocuğun içinde olduğu toplumun kültürel normlarını bilmesini, benimsemesini ve topluma uyumunu gözetken, tüm bunlar için uygun ve uyarıcı bir çevre imkanı sağlayan, bir okul öncesi eğitim kurumunda, ailede veya alternatif programlarda sunulan sistemli ve planlı bir eğitim sürecidir. Okul öncesi eğitim; günümüzde 0-6 yaş çocuklarının gelişimlerini desteklemek amacıyla sistemli, organize ve planlı her türlü eğitim faaliyetleridir (TED, 2007). Senemoğlu (1994), okul öncesi eğitim programlarının çocuğun ilkokula hazırlanması işlevine dikkat çekerek belirli amaçları gerçekleştirme, çocukların kişisel ihtiyaçlarına uygunluk, öğrenci

merkezlilik, aile katılımı ve değerlendirme gibi temel faktörleri içermesinin beklendiğini belirtmiştir.

Türkiye’de okul öncesi eğitimde program çalışmaları 1900’lü yılların başına kadar dayanmaktadır. Bununla birlikte ilk taslak program 1989 yılında kabul edilmiştir. Değişen ihtiyaçlara yönelik olarak 1994, 2002, 2006 (Düşek ve Dönmez, 2012; Gelişli ve Yazıcı, 2012; Göle ve Temel, 2015; Sapsağlam, 2013) ve 2013 (MEB, 2013) Semra Tican BAŞARAN ve Özgür ULUBEY yıllarında güncellemeler yapılmıştır. Bu süreç doğrultusunda merkezi seviyede, yapılandırılmış resmi programlar uygulamaya konulmuştur. 2005 yılından sonra Türkiye’de eğitim politikalarında okul öncesi eğitime öncelik verilmesi gündeme gelmiştir. Okul öncesi eğitimi yaygınlaştırmak ve okullaşmayı arttırmak için farklı çalışmalar yapılmıştır. Bu çerçevede, 17. Millî Eğitim Şurası’nda, okul öncesi eğitimin 60-72 ay grubu çocuklar için zorunlu kılınması kararı alınmıştır. Bunun yanında 2017-2019 Orta Vadeli Programı’nda (Kalkınma Bakanlığı, 2016) ve 2023 Eğitim Vizyon Belgesi’nde (MEB, 2018) okul öncesi eğitimin zorunluluğuna ilişkin amaçlara yer verilmiştir. 2018-2020 Yeni Orta Vadeli Program’da (Kalkınma Bakanlığı, 2017) okul öncesi eğitimin, beş yaş grubu çocuklar öncelikli olarak yaygınlaştırılması amaçları yer almıştır. Buna karşın Millî Eğitim Bakanlığı’nın 2016 yılı Faaliyet Raporu’nda (MEB, 2016), eğitim alanındaki uygulamalarda Bakanlık tarafından “zayıf” olarak nitelendirilen konular arasında “okul öncesi eğitim imkânlarının yaygınlık ve yeterliliği” konusu bulunmuştur. Okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması amacına ilişkin olarak Temel Eğitim Genel Müdürlüğüne yapılan açıklamalarda değinilen konular şunlardır;

- Eğitim modellerinin çeşitlendirilerek yaygınlaştırılması ve yapılan yatırımların arttırılmasına devam edilmesi,
- Okul öncesi eğitimin tamamen ücretsiz olması ve okul öncesi eğitimin tüm paydaşlarının yeterli farkındalık düzeyine ulaşmasının sağlanması (TEDMEM, 2018).

Tarihsel gelişim süreci boyunca okul öncesi eğitime yönelik gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda bütünsel desteğin yanında okul öncesi eğitimin bir hazırlık basamağı olarak ele alındığı görülmektedir. Temel eğitim alanında sürdürülen geçişin çok boyutlu bir

hazırlık aşaması olarak tanımlanan okul öncesi eğitim, gelişim alanları ile birlikte başarılı bir geçişin temelidir (Choy ve Karuppiyah, 2016).

Bireysel farklılıklara rağmen pek çok insan benzer gelişim süreçlerinden geçmektedir. Fakat gelişim aşamalarının bazıları daha önemli bir yere sahiptir. Erken çocukluk dönemi doğumdan sekiz yaşına kadar olan süreci içeren, beyin gelişiminin en üst seviyede olduğu hızlı bir gelişme dönemidir (UNESCO, 2009).

Okul öncesi eğitimin amaçları toplumsal boyutta incelendiğinde; okul öncesi eğitim ile çocuklara ve çevrelere katkı sağlama özelliği dikkat çekmektedir. Başka bir boyut olan eğitici amaçlar, çocukların duyarlılık eğitimine odaklanırken, gelişimsel boyutta ise gelişim alanları ya da grupları açısından çocukların gelişim basamaklarında ilerleme göstermelerini amaçlamaktadır (Oktay, 2002). Okul Öncesi Eğitim Programının eklektik özelliği, farklı ülkelerdeki okul öncesi eğitimi programları değerlendirildiğinde, programların çeşitli yaklaşım ve modelleri temel alarak oluşturulmasını içerir. Bu programda 21. yüzyılın ihtiyaç duyduğu bireyi yetiştirmek, ulusal nitelik ve ihtiyaçları gidermek için çeşitli öğrenme kuram ve modellerindeki çocuk merkezli uygulamalardan faydalanılarak bir senteze ulaşılması mevcuttur (MEB, 2013). Bu açıdan bakıldığında 21. Yüzyıl becerilerinin çocuğa kazandırılması ulusal ve uluslararası açıdan önemli olarak değerlendirilmektedir. Değişim gösteren koşullara uyum göstermek ve problem çözmek 21. yüzyıl becerilerini gündeme getirmiştir. 21. Yüzyıl beceri programlarının her yaşa, her eğitim kademesine yönelik olarak farklılaştırılması gelişmiş bir toplum açısından gerekliliği ortaya koymuştur (Tuğluk ve Özkan, 2019).

Okul öncesi eğitim çocuğun bilişsel gelişimini desteklemek için belirli amaçlara sahiptir. Bu amaçlar, çocukta yaratıcılık, problem çözme, üretkenlik ve dil gelişimi gibi alanları içerir. Okul öncesi çocuğu yaratıcı ve girişken bir kişilik oluşturması amacıyla destekler. Burada öğretmene her aşamada olduğu gibi büyük rol düşmektedir. Öğretmenin bu hedefe ulaşmak için düzenleyeceği etkinlikler ve oluşturacağı program oldukça önemlidir. Bu dönemde verilecek eğitimin çocukların gelişim özelliklerine uygun olması gerekmektedir. Bu çerçevede Türkiye’de verilen okul öncesi eğitimin temel amaçları şu şekildedir:

- Çocukları milli, manevi, insani, kültürel ve ahlaki değerlere bağlı şekilde geliştirmeye yardımcı olabilmek,
- Çocukların zihinsel, bedensel, sosyal ve duygusal açıdan gelişimlerini sağlayarak, onlara temel seviyede alışkanlıklar edindirmek,
- Sosyal ve ekonomik şartları yetersiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocukların ortak bir alanda yetiştirilmelerine olanak hazırlamak,
- Çocukların Türk dilini güzel ve doğru şekilde konuşa bilmelerini sağlamak,
- Çocukları zorunlu ilköğretime hazırlamak (Poyraz, 2003).

2.2. İlkokul Dönemi

Eğitimin önemli hedeflerinden biri olan sosyal gelişimi destekleme boyutu ilkokul döneminde aktif olarak işlevsellik kazanmaktadır. Çocuğun, ilkokul dönemiyle beraber aile ile sınırlı olan sosyal çevresi genişler ve bu yeni oluşumlar ile birlikte yeni beceriler kazanılmaya başlar. Bu noktada çocuğun edineceği sosyal roller, çocuğu hayata hazırlamanın yanında topluma uyum sağlama becerileri kazandırmaktadır (Gander vd., 1993; Akt. Çubukçu ve Gültekin, 2006).

Yalman'ın (2007) tanımına göre ilkokul, 6-14 yaşlarındaki çocuklara devlet okullarında parasız şekilde kız ve erkek tüm vatandaşların zorunlu eğitim ve öğretimini içine alır. Bu tanım kapsamında mecburi ilkokul çağı 6-14 yaş grubu çocukları kapsamaktadır. 31 Aralık tarihi itibari ile 72 ayını doldurmuş olan çocuklar ilkokulların birinci sınıflarına o yıl kayıt yaptırmaktadırlar. Ancak çocukların gelişim durumlarıyla alakalı olarak okula erken başlamaları veya kayıtlarının ertelenmesi gibi durumlar yönetmelikle ayrıca düzenlenmektedir (Milli Eğitim Temel Kanunu, 1973).

Eğitim sistemi belirli bir düzen içerisindedir. Bu düzen içerisinde başlangıç aşaması da eğitim-öğretim sürecinin devamlılığı ve kalitesi açısından büyük önem taşımaktadır. Örgün eğitim sistemi ilkokul basamağı ile temellendirilmiştir. Hayat boyu ihtiyaç duyulan hayati becerilerin kazandırılması ilkokul basamağının gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Temel ihtiyaçlar ayırım olmadan evrensel anlamda her birey için temel haklar kapsamında ele alınmaktadır (Milli Eğitim Temel Kanunu, 1973). Bu bağlamda bireyin en temel haklarından yola çıkılarak gerekli becerilerin kazandırılması surecinde ilköğretim temel basamak olarak önemli bir kademeyi oluşturmaktadır.

Milli Eğitim Temel Kanunu (2019) ile belirtilen İlkretim temel amaçları şu şekildedir;

- Çocuklara ihtiyaç duyacakları temel bilgileri, becerileri, davranışları ve alışkanlıkları kazandırmak.
- Çocukları milli ahlak anlayışı doğrultusunda yetiştirmek.
- Çocukları istidatları ve yetenekleri doğrultusunda yetiştirerek onları hayata ve st öğrenime hazırlamak.
- Çocuklara ilerde tercih edecekleri mesleklerin kendilerine sağlayacağı hayat standartları konusunda tanıtıcı bilgiler sunmak üzere rehberlik hizmeti vermek.

2.3. Basamaklar Arası Geçiş Sureci ve İlkokula Hazır Olma

Çocukların yaşamında etkili olan aşamalardan biri de okula başlamaktır., çocukların ilk kez ev ortamı dışında, yeni kişilerle sistemli bir eğitim aldıkları yer ilkokuldur (Güler, 2012; lk, 2007). Çocuklar, ilk kez kurallarla hareket etmek, öğretmenin yönergelerine uymak, akademik bilgiler öğrenmek gibi programlı bir sistemin içerisine dahil olurlar (Erkan ve Kırca, 2010). İlkokul bu açıdan bireyin tüm yaşamında ihtiyaç duyacağı temel becerilerin edinildiği eğitim surecidir (Unutkan Polat, 2006). Okul ncesi eğitim görmeyen öğrenciler okul öncesi eğitim gören öğrencilere göre ilkokul aşamasında daha çok zorlanmaktadır (Unutkan Polat, 2003). Din'e (2013) göre okul öncesi eğitimden sonra ilkokula başlayan çocukların uyum sureci, okul öncesi almamış çocuklara oranla daha kolay olmaktadır. Bu sebeple çocukların ilkokula başlamadan önce okul öncesi eğitim kurumlarında sistemli bir programa dahil olması gerekmektedir (Güler, 2012; Kahramanoğlu, Tiryaki ve Canpolat, 2015).

Geçiş temel anlamda bir basamaktan başka basamağa zaman, mekân, durum gibi unsurlar içinde gelişen değişim aşaması olarak ifade edilmektedir. Basamaklar arası bağlandı olarak da tanımlanan eğitimsel geçiş çeşitli sistemleri birleştirerek bütünsel bir süreç meydana getirmektedir. Bu aşama içerisinde hazırbulunmuşluk, uyum gibi temel niteliklerin ihtiyacı ve bu ihtiyaçların karşılanabilmesi geçiş sürecinin niteliğini ortaya koymaktadır. Eğitim sistemlerinin tüm basamaklarında bu özellikler çeşitlilik göstermekle beraber bireylerin bu özelliklere sahip davranış ve becerileri edinme seviyeleri de farklılaşabilmektedir (Stein ve ark., 2018).

Evden okul öncesi eğitime geçiş, geçiş sürecinin ilk basamağı olarak nitelendirilebilir. Okul öncesi eğitimden ilkokula geçiş ise çocuklar için temel bir düzen değişikliğinin yaşandığı süreçtir. Çünkü okul hayatına geçiş sembolik öneminin yanı sıra; kimlik, rol ve beklentilerin farklılaştığı, çocuklara ve ailelere yeni görevlerin yüklendiği bir aşamadır. Bu süreçte yaşanan değişiklikler sadece çocukları ve aileleri değil, aynı zamanda geçiş süreci içerisinde yer alan tüm unsurları kapsamaktadır (Quintero ve McIntyre, 2010). Geçiş sürecinin başarılı ve rahat geçmesi çocukların gelişiminde uzun dönemi kapsayan olumlu sonuçlar meydana getirmektedir. Buna çerçevede geçiş sürecinin başarılı ve rahat geçmesi çocukların okul performanslarını etkilemekte, okula uyumlarını hızlandırmaktadır (Yeboah, 2002). Rosenkoetter, Hains ve Fowler (1994) göre tüm çocuklar geçişi deneyimlemekte ancak hangi basamakta olursa olsun geçiş aşamasında değişmeyen ve dikkate alınması gereken temel ilkeler bulunmaktadır; Geçiş, hayat boyunca devam eden, kaçınılmaz, süreklilik gösteren, farklılıklar gösteren ve genellikle stresli bir süreçtir,

Bireylerin hayatında, eğitim alanının ilk aşamalarını meydana getiren okul öncesi eğitim ve ilkokul basamağı eğitim sistemlerinde kritik bir dönemdir. Bu dönemler kapsadıkları yaş, gelişim özellikleri, mevcut konum itibarıyla geçiş sürecinin hassas bir boyutta ele alınmasını gerektirmektedir. Bu sebeple Ma'ya (2019) göre doğrudan ve dolaylı bir geçişin öğrencileri ilkokula etkin bir şekilde hazırlaması söz konusu değildir.

Okul öncesinden ilkokula geçiş ve 1.sınıfa başlama sürecinde yenilik ve değişimler öğrenciler ve veliler için birlikte gelir. Çabuk'a (2018) göre okul öncesi eğitim örgün eğitime alışma ve uyum sağlama, öğretmenini tanıma, okul kurallarına uyma konularıyla okul yaşamına başlama aşamasında en kritik süreçtir. Okul öncesi eğitim alan öğrencilerin

bilişsel, duyuşsal ve psikomotor beceriler açısından ilkokula hazırbulunuşluklarının bu eğitimi edinmeyenlere göre daha fazla olduğu, aynı zamanda okuma yazma sürecine daha hızlı uyum gösterdikleri tespit edilmiştir (Bozgün ve Uluçınar Sağır, 2018). Buradan hareketle okul öncesi dönemde kazanılan beceriler ile öğrencilerin ilkokula aşamasına hazırlandığı, farklı tecrübe ve yaşantılar ile hazırbulunuşluklarını destekledikleri söylenebilir (Konca ve akır, 2021). Bunun yanında erken çocukluk döneminde alınan kaliteli eğitimin yetişkinlik döneminde de yaşam ıktıları üzerinde pozitif yansımalarının olduğu yapılan çalışmalarda ifade edilmiştir (Heckman, Pinto ve Savelyev, 2013). Aynı zamanda okul öncesi eğitim alan ve birinci sınıfa başlayan çocukların okul öncesi eğitim görmeyen çocuklara oranla ilişkiyi başlatma ve yürütme, grupla çalışma, özdenetimini koruma (Erbay, 2008), okula gelme konusunda daha istekli olma, eşyalarını arkadaşlarıyla paylaşma, okul ve sınıf içi kurallara uyma, nezaket ve görgü kurallarına uyum gösterme konularında (Tolu, 2008) daha ileride oldukları gözlenmiştir.

2.4. st Düzey Düşünme Becerileri

Düşünme TDK'ye (2022) göre karşılaştırmalar yapma, ayırma, birleştirme, bağlantıları ve biçimleri kavrama yetisidir. Düşünme, kişinin fiziksel ve ruhsal dengesini bozan içsel veya dışsal kaynaklardan etkilenen durumların ortadan kaldırılması için başvurulan kasıtlı zihinsel davranışların tümü, vreye dair bilgilerin işlenmesidir. Yaşam ve düşünmeyle elde edilenleri kavramsallaştırmayı, uygulamayı, analiz ve değerlendirmenin disipline etmeyi, bir konuda görüş bildirmeyi içerir. Düşünme, bir sonuca çözüm bulmak; karar vermek, bir konuyu incelemek; nesne ve olaylar arasındaki ilişkilerle bir sonuç elde etmek; eldeki bilgileri karşılaştırmak, onları ayırmak ve birleştirmek, kavramak gibi bilişsel girişimler, içsel sembolik aktivitelerle üretken fikir veya sonuçlardan yeniyi ortaya çıkaran bir düzen, bir insanın giriştiği birtakım kontrollü alıştırmalar ve anlamlı zihinsel aktiviteler olarak da tanımlanmaktadır. (Söylemez, 2015).

Düşünme yalnızca içerik ile ilgili düşünmeyi değil bununla birlikte bütünüyle anlamlı düşünmeyi de kapsamaktadır (Lipman,2003). Düşünme, akıl yürütme problem çözme bir olayı irdeleme, yansıtma ve eleştirme gibi birçok zihinsel süreci kapsamaktadır. Kavramlar ya da olaylar arasında anlamlı bağlantılar kurarak sonuçlar çıkarmaya

dayanmaktadır. Düşünme süreci problem çözme sürecini meydana getirir. Söz konusu aşamalarda öğrencilerin üst düzey becerilerini kazanması beklenir (Kalaycı, 2001)

Düşünme ve sorgulama, bireyin zihinsel işlem ve aşamalarını desteklemektedir. Güneş'e (2012) göre düşünme, problem çözme, karar verme ve kavramlaştırma becerilerini geliştirmektedir ve bilginin zihinde daha iyi işlenmesini ve yapılandırılmasını içermektedir. Bu sayede öğrenmeyi öğrenme, yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme, yansıtıcı düşünme gibi üst düzey beceriler daha hızlı gelişim göstermektedir. Bu sebeple de son yıllarda öğrencilerin üst düzey düşünme becerileri oldukça önem kazanmıştır.

Eğitimin önemli hedeflerinden biri de öğrencilerin yaratıcılık, problem çözme, eleştirel düşünme, üst düzey düşünme gibi becerilerini geliştirilmesidir. Bu aşamada düşünme, işlem, süreç ve becerilerine ayrı bir önem gösterilmekte, söz konusu becerilerin özel hazırlanan programlarla desteklenmesi amaçlanmaktadır. (Nickerson 1988; Romano 1992).

Küreselleşen dünyada konuyla ilgili tanımlama ve özelliklere karşın düşünme becerisi zorunluluktur. Fakat kişiyi eğitilmiş olarak değerlendirmek yetersiz kalan bir kriter olarak görülmektedir. Üst düzey düşünme becerilerine sahip, öğrenmeyi bilen ve öğrenme sürecinde üst düzey düşünme becerilerini kullanabilen aynı zamanda bilgi ve becerilerini günlük hayatta aktif olarak kullanabilen bireyler donanımlı olarak kabul görmektedirler. Hayat, doğal ve yapay problemleri barındıran bir sistemdir. Bundan dolayı insan bu problemlerle baş edebilmeli, edindiği deneyimleri yeni durumlara aktarabilmelidir (Gelbal, 1991; Sarıkaya, 2018; Gavaz, 2015; Adair, 2015).

Üst düzey düşünme becerilerinin oluşması için üst düzey bilişsel becerileri içine alan problemlerin oluşturulması gerekmektedir. Üst düzey bilişsel becerilerin kazandırılması amacıyla analiz sentez ve değerlendirme basamaklarına ilişkin sorunların hazırlanması gerekmektedir. Üst düzey düşünme, düşünme sürecinde çocuğu cesaretlendir ve akademik alanlarda yeni, üretici ve akıllı yollar kullanabilmesidir (Richmond ve Hagan, 2011). Üst düzey düşünme bir araştırma sorusu oluşturma, deneyleri planlama, kontrol sağlama, çıkarım yapma, tartışmaları savunma, varsayımları doğrulama ve güvenilir kaynaklardaki bilgileri tanımlama gibi faaliyetleri içine almaktadır. Eğitimde öğretmenler çocuklarla gerçekleştirdikleri etkinliklerle öğrencilerine tanımlanmış davranış kazandırmayı değil,

birçok bilginin bir araya gelmesinden oluşan daha çok öğrenci tarafından yapılandırılmış karmaşık üst düzey zihinsel bir beceriyi kazandırmayı amaçlamalıdır (Ersoy, 2012).

İlkokula geçiş aşamasında çocukların hazırbulunuşluklarını doğrudan etkileyen üst düşünme becerilerinin önemi geçiş aşamasında belli becerilerin etkililiğini ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Okul öncesinden gelen öğrencilerin ilkokula başladıklarında üst düşünme becerileri kapsamında; problem çözme, karar verme ve yaratıcılık ile ilgili alanlardaki donanımı çocuğun akademik başarısını doğrudan etkilemekte ve öğretmene süreçte kolaylık sağlamaktadır. Üst düşünme tanımları, okul öncesinin amaçları ve ilkokulda öğrencinin hazır olmasının önemi değerlendirildiğinde söz konusu becerilerin çocuğun başarısı açısından anlam kazandığı bir gerçektir.

2.4.1. Bloom Taksonomisi ve Üst Düzey Düşünme Becerileri

Yapılandırmacı yaklaşımın uygulanmasındaki en önemli engellerden olan geçerli, güvenilir ve nesnel ölçme değerlendirmenin yapılamadığı düşüncesinin ortaya çıkardığı sorun ve üst düzey becerilerin sınavlarla belirlenmesinin güç olduğu fikridir (Ayvacı ve Türkdoğan, 2010). Bu bağlamda Bloom Taksonomisi, eğitim öğretim süreçlerinin değerlendirilmesi ve yapılandırılmasında; üst düzey düşüncelerin kazanılmasının yordanmasında söz konusu olmaktadır. Bloom'un sınıflandırması, öğrenmeyi verimli kılmak amacıyla sistemli ve anlaşılır bir biçimde öğrenmeyi yapılandırmaktır. Bu sınıflandırmada temel düşünce, öğrenciler tarafından bilinmesi gerekenlerin basitten daha karmaşığa doğru bir hiyerarşiye göre düzenlenebileceği fikrini öğretmenlere sunmaktır. Bloom'un sınıflandırması eğitimin amaçlarına yönelik yapılmış tek sınıflandırma olmamakla birlikte birçok sistem ve sınıflandırma da alanyazında mevcuttur. Fakat bunların içerisinde Bloom Taksonomisi kolay ve anlaşılır olması gerekçesiyle yaygın bir şekilde kullanılmaktadır (Ergin, 2005). Bloom'un sınıflandırması, psikomotor alan, bilişsel alan ve duyuşsal alandan oluşmaktadır.

Bloom'un Taksonomisi, bilişsel alanı vurgulayan kesin bir mantık ve amaç ile oluşturulmuştur. Asıl odak noktası ölçmeyi ve değerlendirmeyi daha kapsamlı standartlaştırmak olmuştur. Taksonomi zamanla uygulayıcılar tarafından gözden geçirilmiş ve katkıda bulunanlar, "eğitim sürecinin amaçlanan sonuçlarını temsil eden öğrenci

davranışlarını” sınıflandırmanın bir yolu olarak taksonomiye revize etmişlerdir (Bloom, 1956).

İçerik temelli bir sınıfta bilişsel becerilerin rolü kendini belli etmelidir. İçeriğe anlamlı bir şekilde odaklanması durumunda öğrencilerin anlamlı içerik oluşturma çabası anlam kazanacaktır. Sonraki bilişsel becerilerin geliştirilmesi de bununla bağlantılı olacaktır. Bloom'un Taksonomisi, öğretmenlerin daha iyi değerlendirmeler oluşturabilmesi ve öğrencilerin daha derin bir öğrenme keşfetmesine olanak sağlar (Stayanchi, 2017). Anderson ve Sosniak'a (1994) göre eleştirel düşünme ve üst düzey düşünme becerileri ile ilgili Bloom Taksonomisi o kadar verimlidir ki, geleneksel bir yöntem oldukça gereksiz görülmektedir.

Bloom'un sınıflamasını kullanan öğretmenler, çocukların kendi davranışlarıyla birlikte bilgi üretmesine yol açmaktadır. Çünkü bilişsel bilgiyi verimli hale getirmek amacıyla birlikte öğrenciler aktif katılımcı olmalıdırlar (Ergin, 2005).

Okul öncesi yıllar kişiliğin oluşumu ve biçimlenmesinin yanında temel bilgi ve becerilerin kazanılması ve geliştirilmesinde ileri yıllara olan etkisi nedeniyle, yaşamın en önemli dönemlerinden biridir. Çocuğa erken yaşlarda sağlanacak deneyimlerle elde edilecek temel bilgi, beceri ve alışkanlıklar, çocuğun daha sonraki yaşamının yanı sıra sosyal ve duygusal yaşamını da biçimlendirecek güçtedir. Arı'ya (2003) göre bu dönem tesadüflere bırakılamayacak kadar ciddi, bilimsel ve sistematik bir organizasyon ile yönlendirilmesi gereken tüm eğitim sisteminin en can alıcı basamağıdır. Bu bağlamda okul öncesi ve geçiş dönemi göz önüne alındığında üst düzey düşünme becerilerinin gelişim sürecinin sistematik olarak Bloom Taksonomisi ışığında ele alınması oldukça önemlidir.

Üst düzey düşünme becerilerini geliştirme aşamasında kullanılan sınıflandırmaların başında Bloom'un sınıflandırması gelmektedir. Eğitim ortamlarındaki ihtiyaçların çeşitlenmesiyle Bloom'un oluşturduğu sınıflandırma, 2001 yılında düzenlenerek Yenilenen Bloom Sınıflandırması ismiyle güncellenmiştir. Bilgi Birikimi Boyutu ve Bilişsel Süreç Boyutu altında iki boyutlu olarak tasarlanan YBS, öğrenciler süreç boyutunun herhangi bir basamağında bilgi boyutunda yer alan dört çeşit bilgiyi de kullanabilmektedir (Oryaşın, 2021).

Anderson vd. (2014) YBS'yi tablo şeklinde düzenlemiştir;

Tablo 1

Yenilenen Bloom Sınıflandırması

Bilgi Birikimi Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu					
	Anımsama	Anlama	Uygulama	Çözümleme	Değerlendirme	Yaratma
Olgusal						
Bilgi						
Kavramsal						
Bilgi						
İşlemsel						
Bilgi						
Üstbilişsel						
Bilgi						

Tablo'ya göre YBS'nin iki boyutlu olduğu anlaşılmaktadır. Bilgi birikimi boyutu olgusal, kavramsal, işlemsel ve üstbilişsel bilgi; bilişsel süreç boyutu ise anımsama, anlama, uygulama, çözümleme, değerlendirme ve yaratma boyutlarından oluşmaktadır.

Araştırma kapsamında incelenen üst düşünme becerileri Bloom'un bilişsel süreç boyutunun alt basamaklarına göre değerlendirilmeli ve geçiş sürecinde öğretmenlerin eğitim öğretimi planlama sürecinde bir anahtar olmalıdır. Bu aşamada öğrenciyi geliştirecek etkinliklerin ve kazandırılan becerinin değerlendirilmesinin yardımcısı olacaktır.

2.5. Problem çözme becerisi

Problem, temel anlamda engel ve çatışma gibi kavramlarla ilişkilendirilmiş olsa da bir problemden söz edilebilmesi için bunun kişinin kendisi tarafından farkına varılmış ve kabul edilmiş olması gereklidir (Tataoğlu, 2019). Karasar'a (2013) göre problem; bireyi fiziksel ya da düşünsel yönden rahatsız eden, kararsızlık ve birden çok çözüm yolu olasılığı görülen her durum problem olarak tanımlanır.

Bir problemin temel özellikleri, bireyi rahatsız edecek bir durumun mevcut olmasıdır. Kalıtsal sebeplerden kaynaklı olarak daha çok bireyin biyolojik, psikolojik ve sosyal açıdan temel ihtiyaçlarının karşılanabilmesi durumunda bireyin yaşam şeklini ve tutumlarını normal sınırların içinde geliştirmektedir. Aynı zamanda bireyin temel

gereksinimlerinin yeteri kadar karşılanmamış olması durumunda ve bu ihtiyaçların bireyin lehine doğru ilerlememiş olması konusunda bireyin tutumunda birtakım normal dışındaki değişimleri görebilmesi “problem” olarak ifade edilmiştir. Problemlerse kişinin temel gereksinimlerinin yeteri kadar karşılanması konusunda, çevre koşullarının eksikliklerinden ve sebep olduğu duygusal çatışması sebebiyle meydana geldiği belirtilmektedir (Özgüven, 2002). Bireyin doğumundan itibaren karşısına yaşamının her aşamasında problemlerin çıkması kaçınılmazdır. Akbayır’a (2019) göre problemsiz bir hayatın olmasını beklemek gerçekçi bir tutum olmayacaktır. Kişi problemsiz bir yaşam yerine karşısına çıkan problemlerle nasıl başa çıkabileceğini, onlara nasıl çözüm bulacağını öğrenmelidir.

Problem çözme kavramı ilk kez 1960’larda Howard Barrows tarafından tıp alanında, Amerikalı eğitimci John Dewey tarafından da eğitimde kullanılmaya başlamıştır (Koray ve Azar, 2008). Problem çözme, sayısız etmenleri veya boyutları ile oldukça karmaşık bir süreçtir. (Karasar, 1994). Problem, yaşamın her anında karşılaşılan güçlük olarak tanımlanabilir. Problemlerden bazıları önceki alışkanlıklarla giderilebilirken kimi tecrübe ve bilgi birikimi ile bazıları ise deneme yolu ve bilimsel aşamalar ile çözüme kavuşmaktadır (Kökdemir, 2003). Martinez (1998)’e göre sonucun kesin bir biçimde belli olmayan durumlarda doğru çözüme ulaşmak amacıyla yapılan bilişsel bir arayış ve geleceğe ulaşmak için kimlik niteliği taşımaktadır. Problem çözme becerisi için yaratıcı ve bilimsel düşünme yeteneği gerekmektedir. Bu becerinin ise eğitim kurumlarındaki bu beceriye sahip olan eğitimciler tarafından kazandırılmalıdır.

Problem çözme kişinin kendisinin yönettiği bilişsel-davranışsal bir aşamadır. Aynı zamanda günlük yaşamda karşılaşılan özel bir sorunun bir bireyin, iki kişinin veya grubun tanımlama ve etkili çözümler arama sürecidir. Günümüzdeki yaklaşımlara göre problem çözme becerisi sadece bilişsel boyutta bir beceri değildir. Aynı zamanda davranışsal ve tutumları da kapsayan karmaşık bir yapıyı ifade eder (D’Zurilla, Nezu ve Maydeu-Olivares,2004; Kirkley, 2003).

2.6. Karar Verme Becerisi

Karar verme bireyin, doğumundan itibaren tüm hayatı boyunca yaşamının her alanında kendini hissettiren bir eylemdir (Purzer & Chen, 2010). Schermerhon, Hunt ve

Osborn'a (2002) göre karar verme bir problem veya imkana yönelik hareket planı saptamak olarak tanımlanmaktadır.

Karar verme becerisi ihtiyaçlar doğrultusunda meydana gelen zorluklar, engeller, sınavlar, zamanı iyi değerlendirme düşüncesi, başarılı olma baskısı gibi olumsuzluklar, stres kaynağı olarak ifade edilen bu tarz durumlar karşısında kişinin mevcut seçenekleri belirlemesi, bu seçeneklerin olasılıklarını değerlendirmesi, en uygun seçeneği belirleyerek planı uygulamaya koyarak sonuçlarını değerlendirmesidir (Kuzgun, 2006). Karar verme uygun alternatiflerden bir seçim yapmadır (Daft, 2010). Karar verme becerisi hayatımızın önemli unsurları arasındadır. Hayatımızı basitten karmaşığa bütünüyle etkileyen bir zihinsel süreçtir. Bu süreç kompleks bir süreci içinde barındırmaktadır. Birey karar vermek istediği duruma ait birçok seçeneği zihin süzgecinden geçirerek bu seçeneklerin arasından istenilen sonucu elde etmenin en iyi yoluna karar vermeye çalışır (Tatlılıoğlu, 2014). Yaşamın giderek karmaşıklığı, başa çıkılması gereken problemler ve çeşitli ilgiler, karar verme becerisinin geliştirilmesi ihtiyacını doğurmuştur (Jacobs and Klaczynski, 2005; Akt. Pekdoğan ve Ulutaş, 2018).

Öncelikle bireylerin daha sonrada toplumların geleceğini ve gelişmesini etkileyen karar verme becerisinin kazandırılmasında aile, öğretmen ve okula çok büyük sorumluluklar düşmektedir. Aile evde, okul ve öğretmen ise eğitim öğretim aşamasında söz konusu becerinin geliştirilmesine yönelik ortam ve etkinlik düzenlemeye çalışmalıdır. Eğitim ortamında yapılan düzenlemeler çocuğun karar verme becerisinin gelişimini olumlu ya da olumsuz yönde etkilemektedir. Okul ve öğretmen eğitim ve öğretimin her aşamasında çocuğun karar verme becerisinin gelişmesini sağlayacak etkinlikler planlamalı, zenginleştirilmiş ortamlar sunmalı ve bu beceriyi destekleyici deneyimler planlamalıdır (Çakmakçı, 2009).

2.7. Yaratıcı Düşünme Becerisi

Aksoy (2004)'a göre yaratıcılık durumlara farklı bakış açıları getirebilmek için yeni ilişkiler kurmak ve zihindeki farklı kavramlarla yeni birimler oluşturmasıdır. Yaratıcılık farklı durumlara göre; bir süreç, bazen bir ürün, bazen de kişilik yapısı olarak meydana gelmektedir. Farklı alanlar olsa da ortaya yeni bir ürünün ortaya çıkması esastır. Yaratıcılık

kişiyeye özel bir yetenek değildir. Yaratıcı olmak; bireyin karşılaşılan olaylar, sorunlar karşısında farklı açılarla bakabilmesi ile ilgilidir. Literatürde yaratıcı düşünme becerisi; özgün fikirler meydana getirme kabiliyeti olarak kabul edilmektedir (Duff, Kurczek, Rubin, Cohen ve Tranel, 2013).

Çok erken yaşlardan itibaren çocuklar, bilgiyi yaratıcı şekilde düzenlemeye başlarlar (Gelman ve Gottfried, 2006) ve en iyi aşamasına çocukluğun ilk yıllarında ulaşırlar. Özsoy'a (2003) göre bir düşünme şekli olan yaratıcılık hayal gücüne sıkı sıkıya bağlıdır. Yaratıcılık hayatımızın her alanında mevcuttur. Yaratıcılık, bireylerin daha becerikli, daha akıllı davranma, sorunları daha kısa yollarla çözmek ve sorunları daha az insanlar olarak yaşamlarını devam ettirmek amacıyla kullanmak istedikleri bir kurtuluş, bir çıkış kapısı olarak ifade edilmektedir.

Her çocuk yaratıcılığa sahiptir. Çocuklarda var olan bu yaratıcılık eğitim ortamlarında doğru şartlarda hazırlanarak geliştirilebilir. Özellikle ilkokula başlandığında mevcut yaratıcılık potansiyeline sahip olarak gelen öğrencilerin bu potansiyellerini geliştirmesi ve kullanabilmesi için uygun bir aşamadır (Bessis-Jaqui,1973). Brookhart'a (2010) göre ise yaratıcılık; bir şeyleri yeni yollarla bir araya getirme, yeni ürünler inşa etme, olağandışı veya alışılmadık durumları kullanarak ilgi çekici bir durum yaratmak amacıyla çaba göstermektir. Yaratıcılık becerisine sahip öğrenciler; geniş kapsamda, bir fikir oluşturma tekniği kullanma yeni ve değerli fikirler ortaya çıkarma, yaratıcı fikirler geliştirme ve onları en üst seviyeye çıkarmak için kendi fikirlerini ayrıntılı bir biçimde inceleme, analiz etme ve değerlendirme gibi niteliklere sahip olmalıdır (Trilling ve Fadel, 2009). İlköğretimden üniversiteye kadar tüm eğitim hayatında ve kademelerinde yer alan öğretim programlarında bireylerin yaratıcılıkları ve yaratıcı düşünme becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Eğitimle geliştirilebilmesi mümkün olan yaratıcılık ve yaratıcı düşünme becerisi, aynı zamanda eğitim sistemlerinin önemli bir çıktısı olarak değerlendirilmektedir. Bu çerçevede eğitim kurumlarından yaratıcı düşünen bireyler yetiştirmeleri, bireylerin bu özelliklerini geliştirmeleri ve bireylerin bu konudaki mevcut potansiyellerini köreltmemeleri beklenmektedir (Yeşilyurt, 2020).

2.7.1. Yaratıcılığın Boyutları

Yaratıcılığın ortaya konuluş alan ve derecesinde insanlar arasında farklılıklar mevcuttur. Bu bağlamda yaratıcılıkta kendi içerisinde farklı boyutlara sahiptir. Bu boyutlar; akıcılık, esneklik, özgünlük, yeniden tanımlama ve düzenleme, olayları derinliğine görme ve birleştirme olarak ayrılmaktadır. Yaratıcılık boyutları düşünüldüğünde, insanların gösterdikleri yaratıcılık düzeyleri arasında farklılık olabileceği için bireylerin söz konusu boyutları kullanmaları arasında da farklılıklar görülebilmektedir (Ergen, 2013).

Akıcılık, sözlü, sözsüz sorulara ve problemlere birçok sözlü, sözsüz fikir üretme yeteneğidir (Jaarsveldt, 2011). Bir konu hakkında birçok fikri bir arada düşünme becerisi olarak da tanımlanabilmekle birlikte belli bir zaman diliminde sayısal olarak farklı bireylere göre çok düşünce üretmek, çözüm getirmek ve alternatifler sunmak olarak ifade edilebilmektedir (Ergen, 2013).

Esneklik, geniş çaplı çeşitli düşünceler ortaya koyabilme, farklılaşan şartlara uyum sağlayabilme, bağımsız düşünebilme ve farklı yönleri yaratabilme becerisidir. Farklı bireylerin aksine durağan olmadan düşünebilme ve üretebilmedir. Bakış açısını değiştirebilme, sorunları gerektiğinde daha çok soyut ve gerektiğinde daha çok somut çıkarımlarla yeniden tanımlayabilme yeteneğidir. Bireysel yaratıcı bir şekilde düşünce, çabukça bir kategoriden diğerine geçebilmedir (Tezci, Karaca, Sezginsoy, 2008).

Özgünlük, kişinin karşılaştığı sorunlara farklı ve denenmemiş yollar bulabilme yeteneğini ifade eder (Turaşlı, 2010). Davis (2004) orijinalliği "özgünlük, düşünce ve eylemdeki uygunsuzluk" olarak tanımlar. Özgün düşünce, önceden kimsenin ulaşamadığı, keşfedemediği, üretmediği, düşünemediği ve yapamadığı bir şeydir (Rıza, 2001). Yaratıcı düşünme sürecinde diğerlerinden farklı olanı üretme anlamında özgünlük oldukça önemli bir boyut olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yeniden düzenleme ve tanımlama boyutu mevcut öğeleri ya da olayları yeni ve farklı bir şekilde tanıma ve değişik açılardan görebilmeyi kapsar. Yaratıcı kişi çevresindeki öğelerin fonksiyonlarını alışlagelmişten farklı olarak görebilir ya da bunları değişik

biçimlerde kullanılabilir. Burada ulaşılmış ya da var olan sonuçlardan farklı yeni olana ulaşma vardır (Demiral, Oğuzkan, Tür, 2001).

Olayları derinliğine görme ve birleştirme boyutunda ise birey önemli kısımları ayırt edebilir ve bunları önem seviyelerine göre ayırarak en uygun biçimde uygulayabilir. Birbiri ile bağlantısı olmayan parça ya da unsurları birbiri ile uyumlu bir şekilde yepyeni bir bütün olarak birleştirebilir. Parçalar arasında bir uyum vardır ve sonuçta oldukça tutarlıdır (Demiral, Oğuzkan, Tür, 2001)

2.8. İlgili Araştırmalar

Araştırmanın bu bölümünde okul öncesinden ilkokula geçiş konusunu ele alan yurtiçi ve yurtdışı araştırmalar ele alınmıştır. Bu çerçevede ilgili araştırmalar yurtiçi araştırmalar ve yurtdışı araştırmalar olmak üzere iki başlık altında toplanmıştır.

2.9. Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Çökük (2019), “Farklı Yaşlarda ilkokula Başlayan Öğrencilerin Okula Hazırbulunuşlukları ve Uyum Sorunları” isimli araştırmasında birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk seviyeleri ve uyum problemlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Bununla birlikte çeşitli yaşlarda ilkokula başlamanın öğrenci, öğretmen ve öğretim sürecine ilişkin etkisini incelemiştir. Bu amaç doğrultusunda ilkokul 1. Sınıf öğrencileri ve sınıf öğretmenlerinden oluşan katılımcılar ile karma araştırma yöntemlerinden biri olan gömülü karma desen ile araştırmasını gerçekleştirmiştir. Araştırma bulguları doğrultusunda 66-71 ve 72-84 aylık öğrencilerin okula hazırbulunuşluk seviyelerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre cinsiyet, okul öncesi eğitim alma durumu, öğrenim görülen iller, anne ve babanın eğitim düzeyi, kardeş sayısı, aile gelir düzeyi gibi faktörlerin okula hazırbulunuşluk seviyesi konusunda etkili olduğu tespit edilmiştir.

Kırat (2020), araştırmasında okul öncesi eğitimi bitirip ilkokul basamağına geçen öğrencilerin kademeler arası geçiş aşamasına ilişkin durumları, öğrenim gördükleri okul öncesi eğitim kurumu ile öğrenim görmeye devam ettikleri ilkokul arasındaki işbirliğine yönelik öğretmen görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. 158 1. Sınıf öğretmenin örnekleme

oluşturduğu araştırma yöntem çeşitlemesi deseni ile yürütülmüştür. Araştırma bulguları değerlendirildiğinde okul öncesi eğitim aşamasında ağırlıklı olarak sosyal beceri kazanımı ve fırsat eşitliğine ihtiyaç duyulduğu, Türkiye’de okul öncesi eğitime ilişkin program amaçlarına uygun eğitim beklentisinin vurgulandığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Pişirir (2020), araştırmasında okul öncesinden ilkokula geçişte sınıf öğretmenlerinin ve okul öncesi öğretmenlerinin çocuklarda karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda 11 sınıf öğretmeni ve 3 okul öncesi öğretmeninden yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile elde ettiği verileri analiz etmiştir. Analiz sonuçlarına göre söz konusu araştırmada öğretmenlerin, öğrencilerin motor gelişimi, ince ve kaba motor beceriler, sosyal ve duygusal gelişimi, duygulara yönelik beceriler, ilişkiyi başlatma ve sürdürme becerilerinde yetersiz oldukları sonucuna ulaşmıştır. Bunun yanında benzer şekilde ve okul yaşantısı ile ilgili becerilerde dil gelişiminde, öz bakım becerilerinde ve aile tutumundan kaynaklanan çocuk yetiştirme alanındaki yetersizlik problemleriyle karşılaştıkları sonucuna ulaşmıştır.

Cinkılıç (2009), Okul Öncesi Eğitimin ilköğretim 1. sınıf öğrencilerinin okul olgunluğuna etkisini incelediği araştırmasında 208 1. Sınıf öğrencisi, 224 2. Sınıf öğrencisi ile tarama deseninde yürütülen bir çalışma ortaya koymuştur. Araştırmada kişisel bilgi formu ve Hildert ve arkadaşları tarafından geliştirilip Oktay tarafından Türkçeye uyarlanan “Metropolitan Olgunluk Testi (MOT)” kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre okul olgunluğunu etkileyen etmenlerin okul öncesi eğitim alma, okul öncesi eğitime devam etme süresi, kardeş sayısı değişkenlerinde anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Erden ve Altun (2014) “Sınıf Öğretmenlerinin Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretime Geçiş Süreci Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi” adlı araştırmalarında okul öncesi eğitim alan öğrencilerin okul öncesi eğitime katılmayan öğrencilere oranla ilköğretime daha hazır geldiği, sınıfa uyum konusunda daha az sıkıntı yaşadığı, ilköğretime geçişte sosyal becerilerinin daha fazla gelişmiş olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

2.10. Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Bakken, Brown ve Downing'in (2017) gerçekleştirdikleri araştırmada yoksul ailelerin çocuklarına nitelikli okul öncesi eğitim fırsatı sunulmuş ve sonrasında çocuklar okul öncesi dönemden ilkököl 4.sınıfa kadar gözlemlenmiştir. Araştırmada nitelikli olarak tanımlanan bir okul öncesi eğitimin sürecinin öğrencilerde akademik performansta artış sağladığı, sosyal becerileri geliştirdiği ve okula karşı olumlu tutum kazandırdığı tespit edilmiştir.

Dearing, McCartney ve Taylor (2009) kaliteli bir erken dönem çocuk bakımının düşük gelirli çocukların orta çocukluk döneminde matematik ve okuma başarısını teşvik edip etmediğine ilişkin yaptıkları boylamsal araştırmada yüksek kaliteli okul öncesi eğitim almanın orta çocukluk aşamasında matematik ve okuma başarısını olumlu etkilediği aynı zamanda dolaylı olarak kaliteli okul öncesi eğitim almanın okula hazır bulunuşluğu artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Vinila ve ark. (2013) koklear implant Kullanan çocukların okul öncesinden ilkökölü geçiş aşamasında ebeveyn ihtiyaçlarını belirlemeyi amaçladığı ve annenin katılımıyla yürütölen araştırmada veriler "Okula Geçişte Ebeveyn ihtiyaçları Ölçeği" aracılığıyla elde edilmiştir. Araştırma bulgularına göre geçiş aşamasında ebeveynlerin özellikle çocukların ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik bilgiye ihtiyaç duydukları sonucuna ulaşılmıştır.

Kinthead-Clark (2017) "Öğretmenlerin Karayıplı Çocukların İlkokula Başarılı Bir Şekilde Geçmeleri İçin İhtiyaç Duydukları Sosyo-Duygusal Becerilere Bakış Açılarının İncelenmesi" isimli araştırmasında Karayıplı öğrencilerin ilkökölü geçiş aşamasında gereksinim duydukları sosyo-duygusal becerileri öğretmen görüşleri doğrultusunda belirlemeyi amaçlamıştır. Öğretmenler ile gerçekleştirilen araştırmada gömölü teori deseni kullanılmıştır. Araştırma bulguları değerlendirildiğinde ortaya çıkan güçlü esneklik, stres ve öz düzenleme ile başa çıkma temalarına yönelik belirtilen görüşler incelendiğinde çocukların günlük yaşamlarında oldukça yüksek seviyede strese maruz kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu kapsamda çocuklara destek olmak amacıyla öğretmenlerin, ebeveynlerin, idarecilerin iş birliği içerisinde bulunmaları önemli sonuçlar arasında yer almaktadır.

Eskelä-Haapanen ve Lerkkanen (2017), öğrencilerin okula geçişe yönelik inançlarına ilişkin araştırmasında, okul öncesi eğitime katılan çocukların ilkokula geçiş sürecine yönelik inançlarını belirlemek amaçlanmaktadır. Okul öncesi eğitim alan 1386 öğrencinin anne ve babalarıyla gerçekleştirilen görüşmeler sonucu elde edilen veriler içerik analizi tekniğiyle analiz edilmiş ve elde edilen bulgulara göre öğrencilerin arkadaşlık ilişkileri kurmaya odaklandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bununla beraber öğrencilerin geçiş yapacakları ilkokul basamağındaki öğretmenleri ile ilgili olumlu ya da olumsuz beklentileri olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerinin çoğunluğunun okul hayatı ile ilgili endişe duydukları sonucu elde edilmiştir.

Arndt ve ark. (2013) “Sosyoekonomik Açıdan Dezavantajlı Çocukların Öğrenmelerini Desteklemek ve Teşvik Etmek – Anaokulundan ilkokula Geçişte Ebeveynlerin ve Eğitimcilerin Bakış Açıları” isimli araştırmalarında okul öncesinden ilkokula geçiş sürecinde sosyoekonomik anlamda dezavantajlı öğrencilerin gelişimsel özelliklerini de dikkate alarak öğrenme süreçlerini değerlendirmek amaçlanmıştır. 19 öğrenci, 13 öğretmen ve 15 anne-babanın katılımıyla gerçekleştirilen araştırmada nitel yöntem kullanılmıştır. Katılımcılardan veriler görüşmeler aracılığı ile elde edilmiştir. Elde edilen bulgular incelendiğinde ilkokula geçiş aşamasını kapsayan yaklaşık 1 yıllık sürecin kritik önem taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan görüşmeler, öğrenme süreçlerinin desteklenmesi gereksinimine ilişkin algıları desteklemektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ/MATERYAL YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde, yürütülen araştırmanın modeline, çalışma grubuna, veri toplama yöntemleri, araçları ve verilerin analizlerine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

İlkokul öğretmenlerinin okul öncesinden ilkokula geçiş aşamasında üst düşünme becerilerinin geliştirilmesine ilişkin görüşlerinin belirlenmesinin amaçlandığı bu araştırmada nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasından yararlanılmıştır. Durum çalışmasından yararlanılarak öğretmenlerin okul öncesinden ilkokula geçen öğrencilerin hazırbulunuşlukları üzerinden üst düşünme becerilerinin geliştirilmesine ilişkin düşüncelerinin bir genelleme kaygısı gözetmeden ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu aşamada ortaya çıkacak olan sonuç, gelecek araştırmalar için daha detaylı olarak nelere odaklanmanın gerektiğinin keskin bir biçimde anlaşılmasına yardımcı olacaktır. Özetle durum çalışmalarının gerçekte var olan durum karşısında neler olduğunu anlama, sistematik bir biçimde verileri toplama, analiz etme ve sonuçları ortaya koyma yoludur (Davey, 2009).

3.2. Evren ve Örneklem / Çalışma Grubu

Bu araştırmada okul öncesi eğitimi tamamlayarak ilkokula geçen öğrencilerin ilkokulda görev yapan öğretmenlerin öğrencilerin üst düşünme becerilerinin geliştirilmesine ilişkin fikre sahip olmaları ve öğrencilerin mevcut durumlarını daha iyi gözleyebildikleri düşüncesinden yola çıkarak kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kolayda örnekleme temsil edebilirlikten çok, uygunluk ilkesine dayalı bir örneklem seçimi yöntemidir. Araştırmanın amacı ve alt amaçları doğrultusunda çalışma grubunu, 2020-2021 eğitim-öğretim yılı içerisinde Çanakkale İl'i ve ilçelerindeki MEB'e bağlı ilkokullarda görev yapan ilkokul öğretmenlerinden oluşmaktadır. Bu doğrultuda araştırmaya 7 ilkokul öğretmeni katılmıştır.

3.3. Araştırmaya katılan katılımcılara ait bulgular

Araştırmada veri toplama sürecinde gönüllülük esas alınmış ve çeşitliliği sağlamak amacıyla Çanakkale İl Merkezi'nden farklı okullardan 7 katılımcıdan oluşan bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Bu süreçte katılımcılara Ö1, Ö2.. Şeklinde kişisel bilgilerini gizli tutacak kodlar tanımlanmış ve veri toplama ve analiz aşaması bu kodlar kullanılarak sürdürülmüştür. Bu çerçevede katılımcılara ait kişisel bilgiler Tablo 2' de gösterilmiştir;

Tablo 2

Katılımcılara ait kişisel özellikler

Katılımcılar	Ö1	Ö2	Ö3	Ö4	Ö5	Ö6	Ö7
Kişisel Özellikler							
Cinsiyet	Kadın	Kadın	Kadın	Kadın	Kadın	Erkek	Erkek
Mesleki Kıdem	5 Yıl ve Üzeri	10 Yıl ve Üzeri	2 Yıl ve Üzeri	10 Yıl ve Üzeri	10 Yıl ve Üzeri	3 Yıl ve Üzeri	10 Yıl ve Üzeri
Eğitim Durumu	Lisans	Lisans	Yüksek lisans	Lisans	Lisans	Doktora	Yüksek lisans
1. Sınıf Okutma Tekrarı	2	5	1	3	5	1	3
Medeni hali	Evli	Evli	Evli	Bekar	Evli	Evli	Bekar
Çocuk sayısı	2	2	0	1	1	0	0
Daha önce ilkokula geçiş süreci ile ilgili bir eğitim (seminer, hizmet içi eğitim vb.) alma durumu	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

3.4. Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Bu bölümde araştırmanın veri toplama aşamasında kullanılan ve araştırmacı tarafından geliştirilen odak grup görüşme formunun geliştirilmesi ve kullanılmasına ilişkin sürece, veri toplama aşamasına ve elde edilen verilerin analiz edilme şekline ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Araştırmada ilkokul öğretmenlerinin okul öncesinden ilkokula geçiş aşamasında çocuklarda üst düşünme becerilerin geliştirilmesine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi hedeflenmiş, bu hedef doğrultusunda da katılımcılar ile odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Odak grup görüşmeleri Krueger ve Casey'e (2000) göre ılımlı ve tehditkâr olmayan bir ortamda önceden saptanmış bir konu hususunda algıları toplamak için dikkatle planlanmış tartışmalar serisidir. Verilerin toplanması amacıyla araştırma amacına uygun şekilde, araştırmacı tarafından "İlkokula Geçiş Sürecinde Öğrencilerin Üst Düşünme Becerilerinin Geliştirilmesine İlişkin Öğretmen Görüşleri Odak Grup Görüşme Formu" hazırlanmıştır. Söz konusu veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Odak grup görüşme formunun 1. Bölümünde katılımcıların kişisel bilgilerini toplamaya yönelik olarak "Kişisel Bilgiler" bölümü yer almaktadır. Odak grup görüşme soruları açık uçlu olarak yapılandırılmış biçimde sunulmuştur. Soruların birbirini destekler biçimde olması, düşünmeye yönlendirmesi ve açık bir şekilde anlaşılır kılınmasına dikkat edilmiştir. Okul öncesinden ilkokula geçiş süreci, üst düşünme becerileri, problem çözme, karar verme ve yaratıcılık kavramlarına ilişkin anahtar sözcükler ile alanyazın taranmış ve araştırma amacına uygun açık uçlu sorular hazırlanmıştır. Bu doğrultuda odak grup görüşme formunun 2. Bölümünde ise tasarlanan 4 oturumluk odak grup görüşmelerine uygun olarak, her bölüm bir oturumu oluşturacak şekilde planlanmıştır bu doğrultuda veri toplama aracının 1., 2., 3., ve 4. Oturumlarının isimleri şu şekildedir;

- 1.Oturum: Yaratıcılık
- 2. Oturum: Problem Çözme
- 3. Oturum: Karar Verme
- 4. Oturum: Geçiş Süreci

Söz konusu veri toplama aracı Ek2'de sunulmuştur. Oturumlar 25-40 dakika arasında sürmüş olup odak grup görüşmeleri kayıt altına alınmıştır. Her oturumda katılımcılara sorulan farklı 8 soru veri toplama aracının 2. Bölümünde, belirtilen oturum başlıkları altında yer almaktadır. Krueger ve Casey'e (2000) odak grup görüşme soruları hazırlanırken dikkat edilen kriterler şu şekilde olmuştur;

- Sohbet tarzına uygun,
- Katılımcıların hâkim olduğu sözcükleri içeren,
- Kısa ve anlaşılır,
- Açık uçlu ve diğer soruya zemin hazırlayan,
- Öz ve tek hedefli,
- İyi düşünülmüş yönergeler içeren sorular seçilmiştir.

Araştırma kapsamında, araştırmacı tarafından oluşturulan taslak görüşme formu ve kodlama anahtarı 2 alan uzmanına sunulmuştur. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla uzmanlar ve araştırmacı birbirinden bağımsız olarak görüşme kodlama anahtarına her bir soru için işaretleme yapmışlardır. Araştırmacı dışındaki bir kişinin analiz aşamasına dahil olması ve sonuçların karşılaştırılması neticesinde %80 oranında fikir birliğinin oluşturulması kodlamanın güvenilirliğini sağlamaktadır (Büyüköztürk ve Diğerleri 2010).

Görüşme sorularının güvenilirlik analizi için Miles ve Huberman (1994)'ın formülü ile gerçekleştirilmiştir: “Uzlaşma Yüzdesi = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) x 100” uygulanmıştır. Araştırmada odak grup görüşme sorularının güvenilirlik ortalaması ise %88.30 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuç, %70'den yüksek olduğu için araştırma güvenilir kabul edilmiştir.

Veriler Covid-19 pandemi süreci içerisinde elde edilmiştir. Pandemi önlemleri ve katılımcıların sağlığı söz konusu olması sebebiyle odak grup görüşmeleri içerisindeki belirtilen 4 oturum online şekilde gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler 1'er hafta ara ile 4 oturum şeklinde gerçekleştirilmiştir. Her oturumda ilgili oturuma ilişkin 8 soru yer almış, görüşmeler kayıt altına alınmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında odak grup görüşme formu ile elde edilen verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Odak grup görüşmeleri tamamlandıktan sonra kaydedilen veriler yazılı şekilde dijital ortama aktarılmıştır. Veriler analiz edilirken,

oluşturulan tema ve alt temalar aracılığı ile kodlamalar gerçekleştirilmiştir. Ortaya çıkan analiz sonuçları temalar etrafında birleştirilerek anlaşılır kılınmıştır. Verilerin analizinde tümevarımsal bir yaklaşım benimsenmiş ve veriler, tema ve kategoriler ile karşılaştırma yapılabilmesi için sayıya indirgenmiştir. Bu süreçte sistematik ve pratik bir analiz sağlanabilmesi için yazılım kullanımı tercih edilmiştir. Kurulan hiyerarşik ilişkiler ile verilerin sistematik ve hızlı bir şekilde kodlanması sağlanmıştır. İçerik analizi yapılırken “MAXQDA 2020” paket programı kullanılmıştır. Kodlanan verilerin analizi yapılmış ve yüzde frekans değerleriyle tablolar halinde bulgulara sunulmuştur. Her oturum için ayrı bir veri seti oluşturulmuş, kodlama anahtarları MAXQDA’da farklı oturumlar için farklı proje dosyaları içerisinde kullanılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

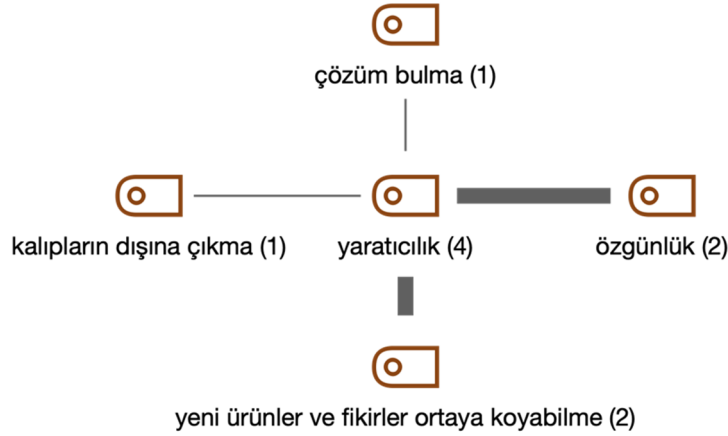
BULGULAR

Bu bölümde araştırma sürecinde odak grup görüşmeler ile elde edilen verilerin analizine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Yaratıcılık Oturumundan Elde Edilen Verilerin Analizine İlişkin Bulgular

Odak grup görüşmelerinin 1. Oturumu olan “Yaratıcılık” oturumundan elde edilen verilerin analizine ilişkin bulgular bu bölümde sunulmuştur.

Öğretmenlere ilk olarak yaratıcılık tanımı sorulmuştur. Bu çerçevede elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 1’de sunulmuştur;

Şekil 1. Yaratıcılığa ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 4’ü yaratıcılığın ne olduğuna ilişkin görüş bildirmişlerdir. Şekil 1’e göre öğretmenlerden 2’si yaratıcılığın özgünlük olduğunu düşünmektedir. Katılımcılardan 2 öğretmen yaratıcılığı yeni ürünler ve fikirler ortaya koyabilme olarak tanımlamışlardır.

Yaratıcılık temasına ilişkin görüş belirten katılımcıların görüşlerinden bazılarında aşağıda yer verilmiştir;

Ö3 kodlu öğretmen yaratıcılığı diğer insanlardan farklı şekilde düşünebilme yeteneği olarak tanımlarken;

Ö3: ben aslında yaratıcılığın diğer insanlardan farklı bir şekilde düşünebilme yeteneğidir.

Ö4 bunu çözüm bulmanın yanında farklı düşünebilmek ile ilişkilendirmiştir. Benzer şekilde Ö1 kodlu öğretmen de farklı düşünebilmek olduğunu ifade etmiştir.

Ö4: sadece çözüm bulma değil aynı zamanda çok farklı alanlarda bir soruyu bile farklı algılayabilmek, insanların düşünmediği noktalarda oraya bakabilmek dokunabilmek yaratıcılığı bence tanımlıyor.

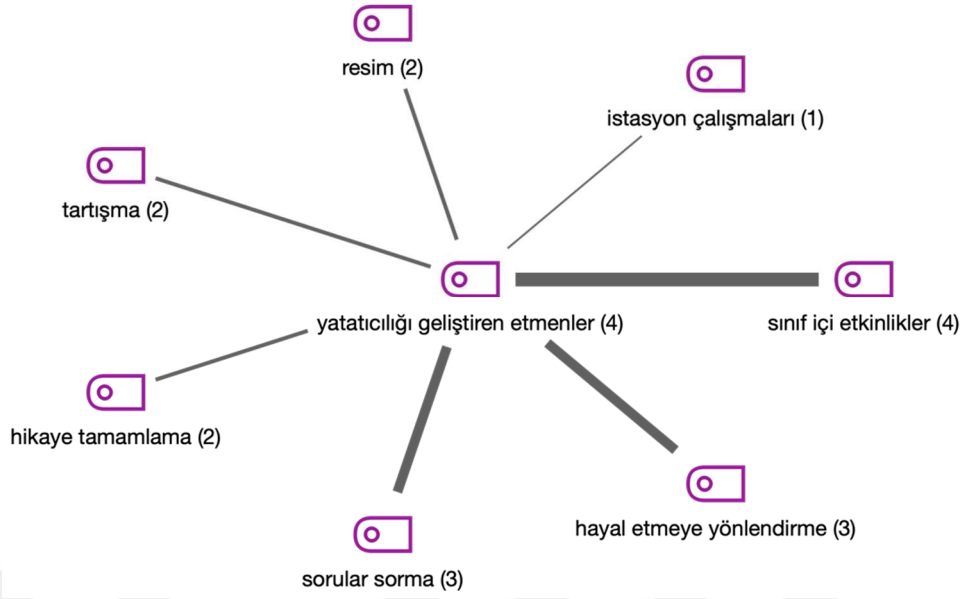
Ö1: Bence yaratıcılık hiç örneği olmayı hayal etmek, farklı şeyler hayal etmek ya da diyim ki ürünleri fikirler ortaya koyabilmektir bence...

Ö6 kodlu öğretmen yaratıcılığı özgün fikirler ortaya koymak olarak değerlendirmiş onun yorumunun ardından Ö7 kodlu öğretmen de benzer şekilde ifade belirtmiştir. Kalıpların dışına çıkarak özgün fikirler ortaya konulması şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Ö6: bence yaratıcılık bireylerin yeni ve özgün ürünler veya fikirler ortaya çıkarmasıdır. Burada bahsettiğimiz özgünlük çok önemlidir diğer hocalarımızın da söylediği gibi.

Ö7: kalıpların dışına çıkma, özgünlük diyebilirim

Öğretmenlere 2. olarak yaratıcılığı geliştiren etmenlere ilişkin görüşleri sorulmuştur. Bu çerçevede elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 2'de sunulmuştur;

Şekil 2. Yaratıcılığı geliştiren etmenlere ilişkin bulgular

Katılımcılardan 4'ü ilkokulda yaratıcılığı geliştirmeye ilişkin görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin çoğu (f:3) bunu sınıf içi etkinlikler aracılığı ile yaptıklarını belirtmişlerdir. Tablo 2'ye göre sorular sorma, hikâye tamamlama, hayal ettirmeye yönlendirme de sınıf içinde yaratıcılığı geliştirmek için kullanılan yöntemlerdendir.

Yaratıcılığı geliştiren etmenler temasına ilişkin görüş belirten katılımcıların görüşlerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir;

Ö1: kodlu öğretmen bu aşamada sınıf içindeki resim, oyun hamurları ile etkinlikler yaptırma gibi faaliyetlerin yaratıcılığı geliştirmede etkili olacağını belirtmiştir. Bu etkinliklerden bahsederken 1. Sınıfı baz alarak yorumlama yaptığını ifade etmiştir.

Ö1: *Daha çok mesela birinci sınıfla ilgili olarak yorum yaparsam; bir resim, hayal güçlerini kullanarak önce beyin fırtınası, işte neler olabileceğini düşündürüp, bir konu belirleyip o konuyla ilgili yaptırabiliyoruz çubuklarımızla oyun hamurlarınızla farklı şeyler deneyebiliyorlar onun haricinde hep birinci sınıf olarak gidiyorum ben yarım bir resim verip işte atıyorum kafası yok yüzünü çiziyor örneğin mutlu üzgün gibi ifadelerle... Bu ana sınıfından da geliyor ana sınıfında da yapılıyor biz de mesela yapıyoruz bunun gibi başka yarım bir resim var etrafına o tamamlıyor hayal gücüyle tabii ki ileri sınıflarda daha başka da olabilir.*

Ö6 kodlu öğretmen ise sınıfta Türkçe dersi kapsamında yapılan bir etkinliğin bu süreci desteklediğini ifade etmiştir. Buradan hareketle öğretmenlerin sınıf içi etkinlikler yoğunluklu olarak yaratıcılığı geliştirme üzerinde durdukları göze çarpmıştır.

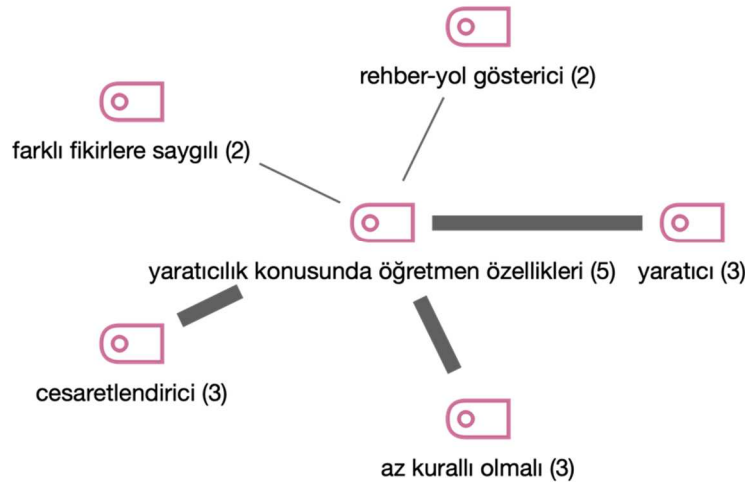
Ö6: Bizim de mesela sınıfımızda öğrencilerimizin en çok sevdiği mesela Türkçe 'de hikâye tamamlama etkinliği bizim için çok etkili oluyor çocuklar üzerinde yaratıcılığı geliştirme konusunda

Ö7 kodlu öğretmen bu süreçte diğer öğretmenlere benzer şekilde sınıf içi bir etkinliğe örnek vermiştir. Etkinlikler farklılaşsa da tümü öğrencilerin yaratıcılığını geliştirmek üzere kurulmuş etkinliklerdir. Bunun yanında Ö5 kodlu öğretmen de tartışmanın bu süreci desteklediğini ifade etmiştir.

Ö7: herhangi bir konu üzerine istasyon çalışmaları yaratıcılığı geliştirme açısından çok etkili oluyor bizim Öğrencilerimizde çok seviyor o yüzden bunu da eklemek istiyorum

Ö5: Tartışma yapmak yaratıcılığı sınıf içinde geliştirir bence.

Öğretmenlere 1. Oturumda 3. olarak yaratıcılığı geliştirme konusunda öğretmenin sahip olması gereken özelliklere ilişkin görüşleri sorulmuştur. Bu çerçevede elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 3'te sunulmuştur;

Şekil 3. Yaratıcılık konusunda öğretmen özelliklerine ilişkin bulgular

Görüş belirten 5 katılımcıdan 3'ü sınıf içerisinde öğretmenlerin yaratıcılığı geliştirirken öğrencileri cesaretlendiren bir yapısının olması gerektiğini söylemiştir. Öğretmenler, katılımcıların görüşlerine göre bu süreçte; az kurallı, fikirlere saygı, yaratıcı ve rehber rolünde olmalıdırlar.

Katılımcılardan Ö4, Ö1 ve Ö7 kodlu öğretmenler bu süreçte yaratıcılığı geliştirirken cesaretli olmak gerektiğini belirtmişlerdir.

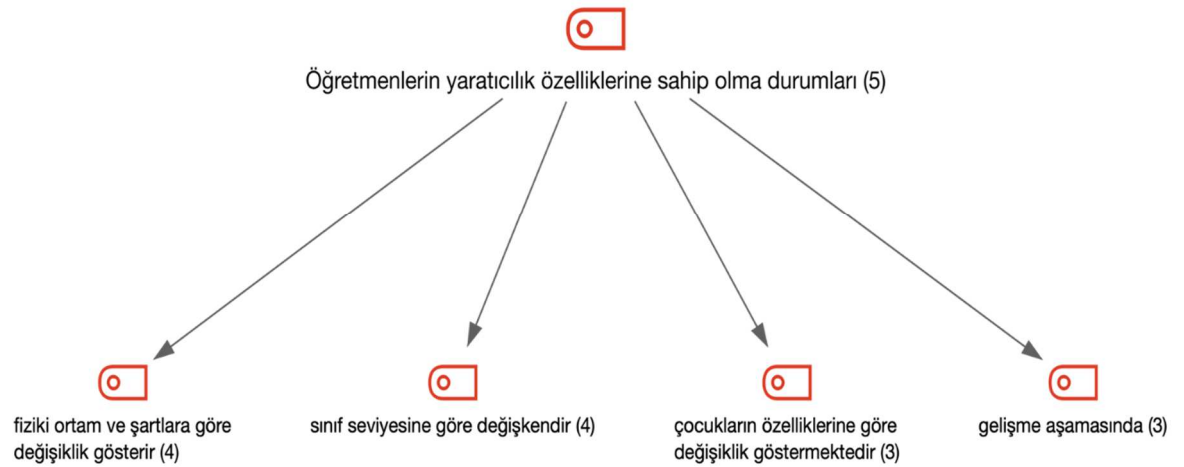
Ö4: sınıf içinde bu tar etkinlikler yaparken cesaretli olunmalıdır bence.

Ö1: ben de katılıyorum bu aşamada cesaret önemli çünkü çocuklara bunu aşılama için önce biz yapmalıyız biz bunun farkında olmalıyız diye düşünüyorum

Ö7: öğretmenlerim de dedi ama öncelikle çocukların her fikrini anlamlı kabul etmeliyiz ve kendimizin bunu yapabilmesi konusunda cesaretli davranmalıyız onlara öncelik olarak biz rehber olmalıyız.

Ö7 kodlu öğretmen burada aynı zamanda öğretmenin bu aşamada rehber rolünün üzerinde de durmuştur.

Öğretmenlere 4. olarak yaratıcılığı geliştirme konusunda öğretmenin sahip olması gereken özelliklere öğretmenlerin sahip olma durumlarına ilişkin görüşleri sorulmuştur. Bu çerçevede elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 4'te sunulmuştur;

Şekil 4. Öğretmenlerin yaratıcılığı geliştiren özelliklere sahip olma durumlarına ilişkin bulgular

Katılımcıların 5'i öğretmenlerin bu özelliklere sahip olma durumlarına ilişkin görüş bildirmişlerdir. Görüş belirten 4'er öğretmen, öğretmen özelliklerinin fiziki ortama göre değişiklik göstereceğine, gelişme aşamasında olduğuna ve sınıf seviyelerinde farklılık göstereceğini belirtmiştir.

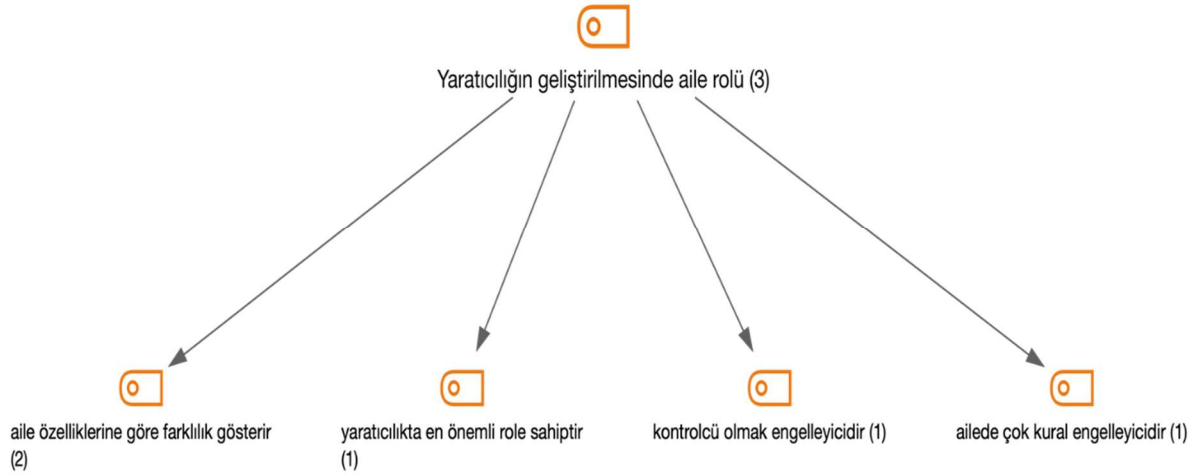
Yaratıcılığı geliştirme özelliklerine sahip olduğunu düşünen öğretmenlerden Ö5 bu durumun çocukların özelliklerine göre farklılık gösterdiğini belirtmiş ve görüşünü şu şekilde ifade etmiştir;

Ö5: Müfredatı yetiştirmek çok zorluyor bizi onun dışında farklı çevreleri aşip kendimizi geliştirmeye çalışmamız önemli. Ben şunu yapmaya çalışıyorum örneğin problem yazarken hangi öğrencinin ilgisini çekiyorsam ona yönelmeye çalışıyorum. Bir öğrenci dinzorlara çok takırsa dinzorlarla ilgili problem yazıyorum. Çocuk o problemi daha severek yapmaya çalışıyor... işte gezegen ilgisini çeken bir öğrencim varsa onla ilgili problemler yazmaya çalışıyorum daha çok var olan problemlerden çok öğrencinin ilgisini çeken şeylere öneriyorum bu şekilde daha yaratıcı olmaya çalışıyorum

Yaratıcılığı geliştirirken öğretmenin özelliklerinde fiziki ortamın etkili olduğuna ilişkin görüş belirten katılımcılardan Ö1'in görüşleri şu şekildedir;

Ö1: ... 40 kişiye hikayeleri okutturabilmem için 2-3 dersimi harcamam gerekiyor. Bu da çok zor oluyor bu yüzden mesela fiziki ortam çok önemli olabildiğince yaratıcı olmaya çalışıyoruz

Öğretmenlere 5. olarak yaratıcılık sürecinde ailenin rolüne ilişkin görüşleri sorulmuştur. Bu çerçevede elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 5'te sunulmuştur;

Şekil 5. Yaratıcılık sürecinde aile rolüne ilişkin bulgular

Görüş belirten katılımcılardan 2'si bu süreçte aile özelliklerine göre ailenin rolünün farklılık göstereceğini belirtmiştir. 1 öğretmen ailenin bu süreçte en önemli role sahip olduğunu ifade etmiştir. Kontrolcü ve kuralcı olmanın da yaratıcılığa ket vuracağına ilişkin görüş belirten 1'er öğretmen bulunmaktadır.

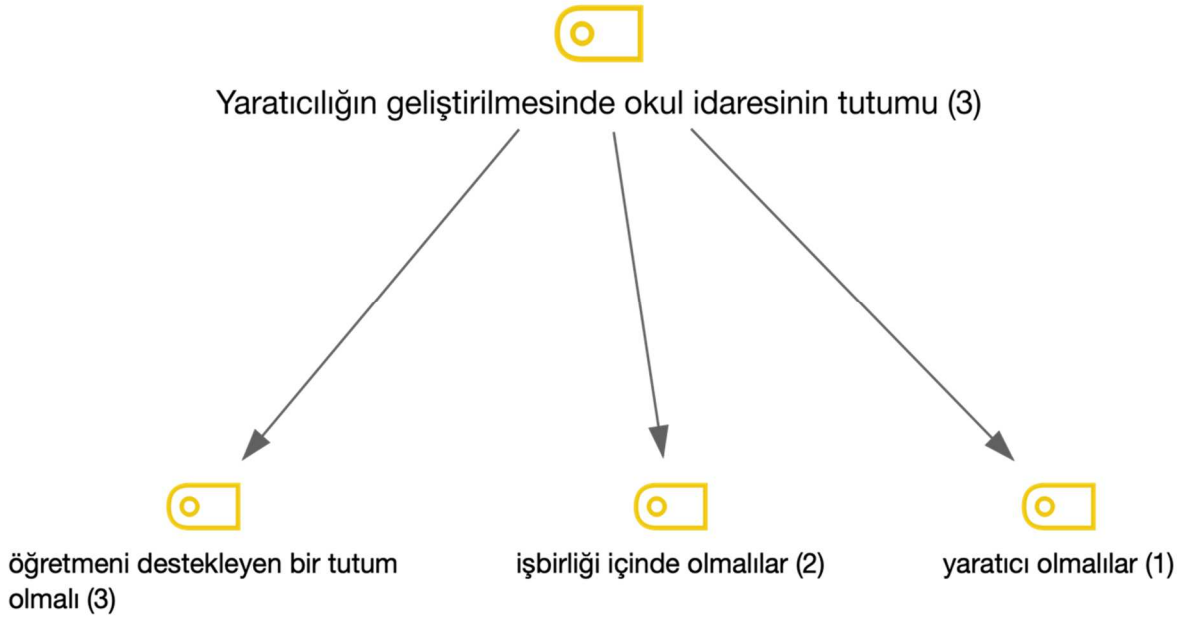
Kontrolcü olmanın bu noktada engelleyici olduğuna ilişkin alt temaya yönelik görüş belirten katılımcı Ö5'in ifadesi şu şekildedir;

Ö5: Benim şansım ikiz bebeklerin ve bir küçük yeğenimin olması. Çünkü onları gözlemleyebiliyorum bu süreçte. Ben şuna katılıyorum çok fazla kural içine sokmak çocukları maalesef yaratıcılığı engelliyor. Okul öncesinde de geçerli ilkokulda da geçerli ben çocuğu gözlemliyorum önüne yemek koyduğum zaman yemeği karıştırıyor, üzerine suyu döküyor, aslında burada bir deney yapıyor ve ben ona müsaade ettikçe kendi çapında bir şeyler öğrenmeye devam ediyor. Sonrasında daha farklı şeyler üretmeye başlıyor böylece bir şeyleri yaratmaya keşfetmeye başlıyor.

Ö3 kodlu öğretmende benzer şekilde Ö5 kodlu öğretmenin ifade ettiği kurallar koymak gibi çocukları bir rutine ve kalıba sokmanın da yaratıcılığı engelleyeceğini ifade etmiştir. Bunu kolayca kaçmak olarak değerlendirmiş ve çocukların düşünmesinin önüne geçildiğini belirtmiştir.

Ö3:Çok fazla çocukları rutine sokmak kurala sokmak gerçekten de yaratıcılığı engelliyor ve çocukların genelinde bu böyle. Okulda hepimiz kolaya kaçıyoruz bunu yapmıyoruz diyemeyiz etkinlikleri çocuklara hazır hale getiriyoruz her şeyi biz söylüyoruz ödevler bunlar, yarın şunlar gelecek şeklinde düşünmesini ve sorumluluk almasını engelliyoruz.

Öğretmenlere 6. olarak yaratıcılığı geliştirme sürecinde okul idaresinin rolüne ilişkin görüşleri sorulmuştur. Bu çerçevede elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 6’da sunulmuştur;

Şekil 6. Yaratıcılık sürecinde okul idaresinin rolüne ilişkin bulgular

Öğretmenlerin görüşlerine göre, yaratıcılık sürecinde okul idaresi öğretmenleri destekleyen bir tutum sergilemelidirler. Öğretmen, okul idaresi ve aile işbirliği içinde olmalı aynı zamanda idareciler de yaratıcı olmalıdırlar.

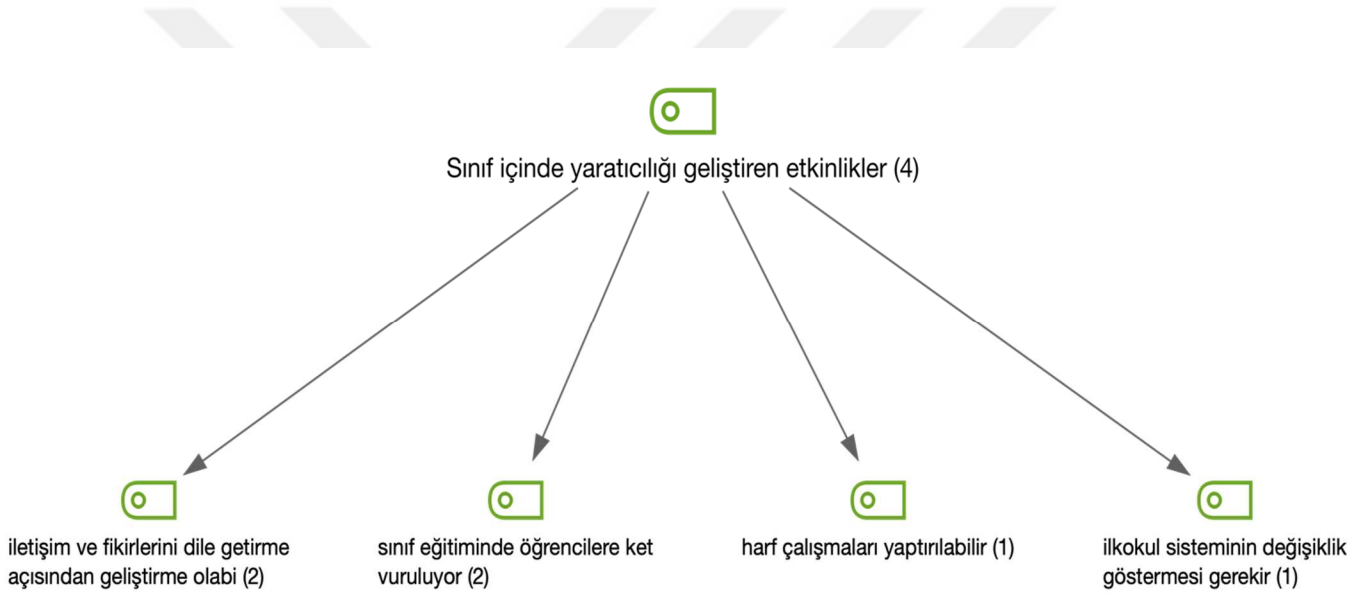
Yaratıcılığı geliştirirken okul idaresinin bu konu üzerindeki tutumuna ilişkin görüş belirten katılımcılardan Ö1, Ö5 ve Ö4 okul idaresinin destekleyici bir tutumu olması konusu üzerinde durmuşlardır.

Ö1: okul idaresi de öğretmeni desteklemeli diye düşünüyorum yani bu aşamada bizim isteklerimizi görmeli fark etmeli ve bize yardımcı olmalıdır..

Ö5: öncelikle öğretmenler gibi kendileri de yaratıcı olmalıdırlar ve bu süreçte destekleyici davranmaya özen göstermeleri gerekir.

Ö4: katılıyorum hocalarımıza idare de işbirliği yapmalı bizimle ve desteklemeli öğretmenleri...

Öğretmenlere 1. Oturumda 7. olarak yaratıcılığı geliştirmek amacıyla sınıf içerisinde yapılan etkinliklere yönelik görüşleri sorulmuştur. Bu çerçevede elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 7’de sunulmuştur;

Şekil 7.Sınıf içerisinde yaratıcılığı geliştiren etkinliklere ilişkin bulgular

Sınıf içerisinde yaratıcılığı geliştiren etkinliklere yönelik görüş belirten 4 öğretmenden 2’si yaratıcılık geliştirme adına sınıfta öğrencilerin engellendiğini belirttiği görülmüştür. Bu sürecin desteklenebilmesi için sistemin değişmesinin gerektiğini ve sınıf içerisinde iletişimin artması gerektiğini belirten 1’er öğretmen bulunmaktadır.

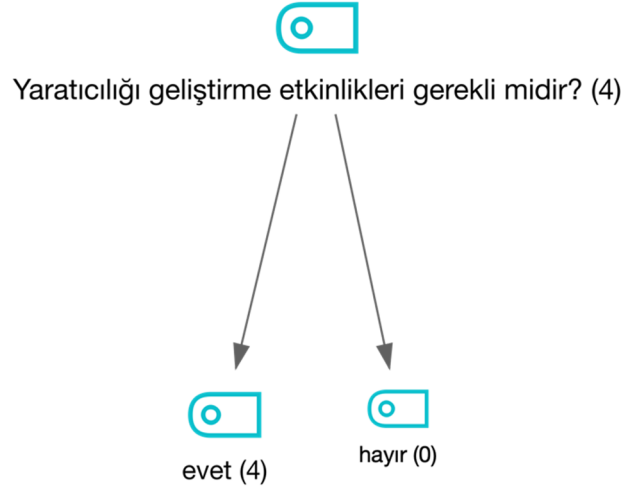
Sınıf içinde yaratıcılığı geliştiren etkinlikler sırasında öğrencilere ket vurulduğuna ilişkin alt temaya yönelik görüş belirten öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir;

Ö4: Bence ilkokul sisteminin değişip okul öncesi sistemine benzemesi gerekiyor çünkü okul öncesi çok özgür bir uygulama yaparken belki biz çocukları kalıplara sokmak zorunda kalıyoruz. o yüzden ilkokul öğretmenleri olarak okul öncesine şöyle yapmanız gerekiyor diyecek konumda olduğunuzu düşünmüyorum

Ö1 kodlu öğretmen pandeminin etkisiyle okulöncesi eğitimi alamayan öğrenciler ile birlikte bu farkın göze çarptığını belirterek görüşünü u şekilde ifade etmiştir;

Ö1: gerçekten bu yılki birinci sınıflarda anasınıfı öğretmenlerin önemini öğrendik çünkü geçen sene ana sınıfına gitmeyen çocukların nasıl geldiğini gördük. Bu zamana kadar çocuklar ana sınıfına gitmiş halde geliyorlardı bu sene mesela benim 40 öğrencimden yaklaşık 20 tanesi ana sınıfına gitmemişti ya da devam etmemişti ve hiç kalem tutmayan hiç boya yapmayan hiç hayal gücü gelişmemiş... çünkü ana sınıfında gerçekten bunları öğrenebiliyor. Çocuk mesela resim yapacak alıyor mavi pasteli her şeyi maviye boyuyor ve bitti. Onu bile çizmiyor zaten bir şey yok ortada kalem tutmamış, kalemi bilmiyor. Ama ana sınıfında kalemi tutuyor, pastel boya nasıl kullanacağını öğrenmiş olarak geliyor. Biz gerçekten sınıf öğretmenleri olarak teşekkür ediyorum okul öncesindeki öğretmenlere. Bize yaratıcı olarak geliyorlar okul öncesinden ilkokulda biz onlara ket vuruyoruz

Öğretmenlere yaratıcılık oturumunda son olarak yaratıcılığı geliştirmek amacıyla sınıf içerisinde yaratıcılığı geliştirme etkinliklerinin gerekliliğine yönelik görüşleri sorulmuştur. Bu çerçevede elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 8'de sunulmuştur;

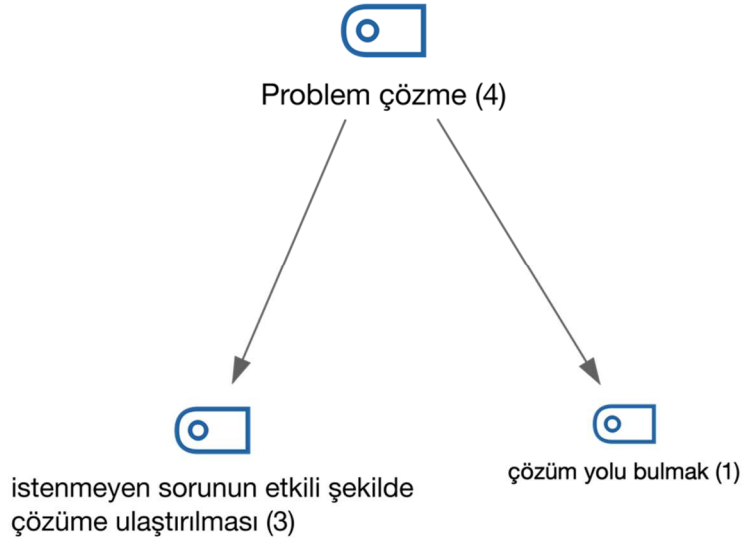
Şekil 8.Yaratıcılığı geliştirme etkinliklerinin gerekliliğine ilişkin bulgular

Araştırma kapsamında katılımcılara “yaratıcılığı geliştirme etkinlikleri sizce gerekli midir” sorusu sorulmuş ve görüş belirten öğretmenlerinin tümünün (f:4) bu süreçteki etkinliklerin gerekli olduğunu belirttiği bulgusu elde edilmiştir.

4.2. “Problem Çözme” Oturumundan Elde Edilen Verilerin Analizine İlişkin Bulgular

Odak grup görüşmelerinin 2. Oturumu olan “Problem Çözme” oturumundan elde edilen verilerin analizine ilişkin bulgular bu bölümde sunulmuştur.

Öğretmenlere ilk olarak problem çözmenin ne olduğu sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 9’da sunulmuştur;

Şekil 9. Problem çözümenin ne olduğuna ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik bulgular

Problem çözümenin ne olduğuna yönelik görüş belirten 4 öğretmenden 3'ü problem çözmeyi istenmeyen bir sorunun etkili bir şekilde çözülmesi olarak tanımladığı Şekil 9'da görülmektedir. 1 katılımcı ise problem çözmeyi yalnızca "çözüm bulmak" şeklinde tanımlamıştır.

Problem çözümenin tanımına ilişkin görüş belirten katılımcılardan bazılarının ifadeleri şu şekildedir;

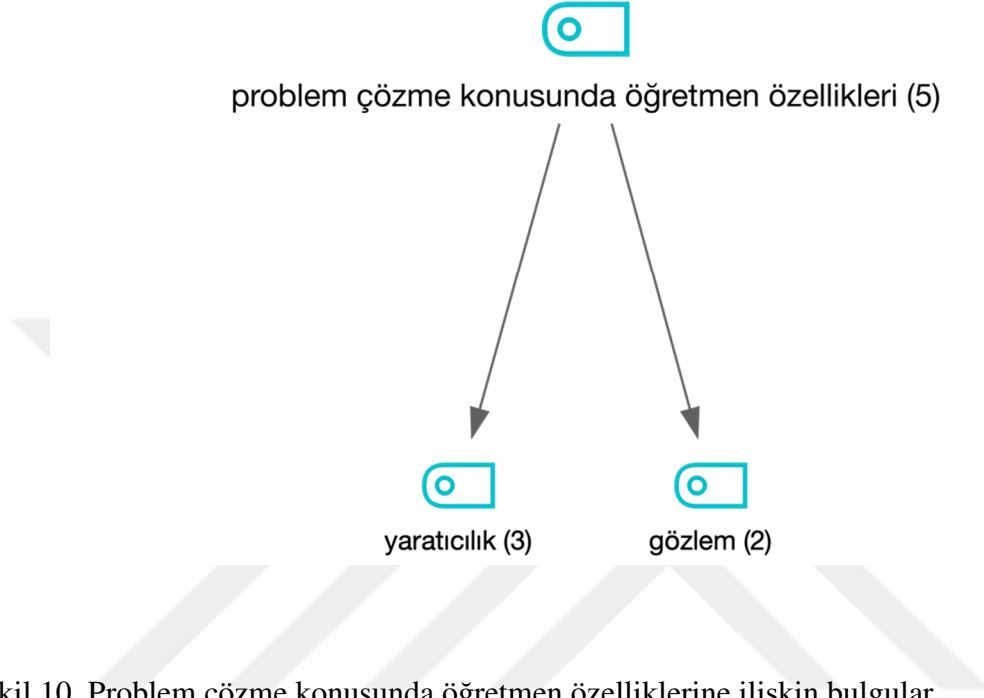
Ö1: bence problem çözüme bir probleme çözüm yolu bulmak kısaca

Ö6: şöyle ki ortaya çıkan istenmeyen bir durumun doğru bir şekilde çözüme ulaştırılması diyebilirim ben de

Ö7: ortaya çıkan sorun olarak adlandırdığımız istenmeyen bir durum ve duruma bizim bulduğumuz çözümlerdir diyebilirim

Katılımcıların verdiği cevaplardan yola çıkılarak problem çözmeyi çözüm bulma olarak algıladıkları görülmektedir. Görüş belirten 3 öğretmen de istenmeyen bir durumun varlığı söz konusu olduğunda buna çözüm bulmak şeklinde bir değerlendirme yapmışlardır.

Öğretmenlere “problem çözme” oturumunda 2. olarak problem çözme konusunda öğretmenlerin sahip olması gereken özelliklerin ne olduğu sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 10’da sunulmuştur;

Şekil 10. Problem çözme konusunda öğretmen özelliklerine ilişkin bulgular

Katılımcılara göre, problem çözme sürecinin geliştirilmesi aşamasında öğretmenler gözlem yapabilmeli (f:2) ve yaratıcı olmalıdırlar (f:3).

Öğretmenlerin problem çözme becerilerine ilişkin özellikleri temasına yönelik görüş belirten katılımcılardan bazılarının ifadeleri şu şekildedir;

Ö3 kodlu öğretmen problem çözmeyi bu aşmada yaratıcılık ile ilişkilendirmiş ve şu şekilde görüş belirtmiştir;

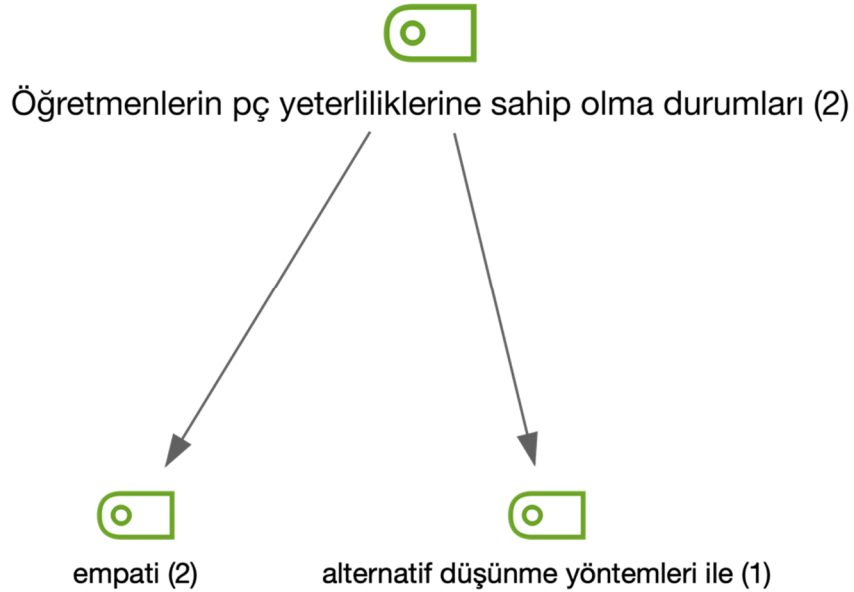
Ö3: Şunu söyleyebilirim bence problem çözme becerisini geliştirebilecek önemli şey birinci oturumda konuştuğumuz konu yani yaratıcılığın burada çok önemli olduğunu düşünüyorum

Ö5 kodlu öğretmen ise problem çözme becerisi için gözlemin etkili olduğunu ifade etmiştir. Bunun yanında Ö7 problem çözme basamaklarının ve bunların çocuklara aktarılması üzerinde durmuştur.

Ö5: Problem çözme konusunda en önemli olan gerekli şeyin gözlem olduğunu düşünüyorum. Gözlemlemeliyiz ki buna uygun çözüm yöntemleri bulabilelim. yani problem gözlemlenmezse ne yaparsak yapalım çözüm yolu bulamayız diye düşünüyorum. Bu açıdan gözlem önemli bir etkidir diye düşünüyorum

Ö7: alternatif düşünme becerileri, problemi tanımlama basamakları, problemi tanımlama önemlidir. Bu yöntemle alternatif düşünme yöntemleri ile öğretmenlerin problem çözme becerisinin geliştirilebileceğini söyleyebiliriz

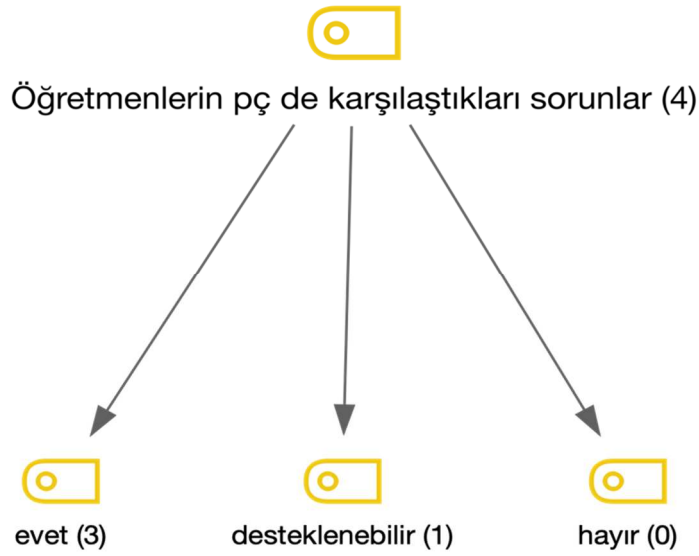
Öğretmenlere “problem çözme” oturumunda 3. olarak problem çözme konusunda öğretmenlerin sahip olması gereken özelliklere sahip olma durumlarına yönelik görüşleri sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 11’de sunulmuştur;

Şekil 11.Öğretmenlerin problem çözme yeterliliklerine sahip olma durumları

Görüş belirten katılımcılara göre öğretmenler, problem çözme becerisini geliştirme aşamasında empati yapabilen (f:2) ve alternatif düşünme yollarını kullanabilen (f:1) bireyler olmalıdırlar.

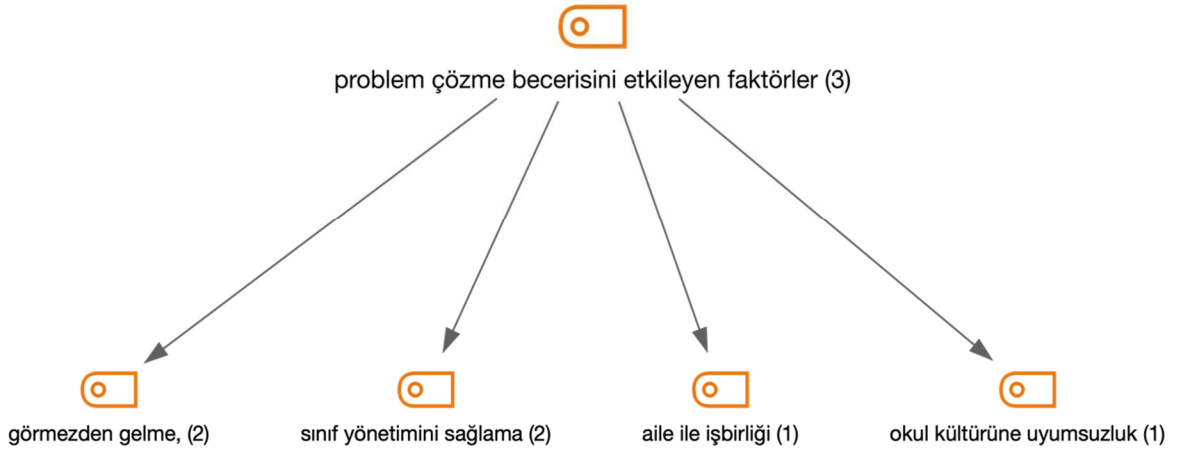
Öğretmenlere “problem çözme” oturumunda 4. olarak problem çözme konusunda problem çözme sürecinde öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlara yönelik görüşleri sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 12’de sunulmuştur;

Şekil 12. Öğretmenlerin problem çözme sürecinde de karşılaştıkları sorunlara ilişkin bulgular

İlkokula geçişte öğretmenlerin problem çözme becerisini geliştirme aşamasında karşılaştıkları sorunlar öğretmen görüşlerine göre değerlendirildiğinde görüş belirten öğretmenlerin çoğunluğunun (f:3) sorunla karşılaştığını, 1 öğretmenin ise öğrencileri destekleyerek bu sürecin gelişmesine destek olunabileceğini belirttiği Şekil 12’de görülmektedir.

Öğretmenlere “problem çözme” oturumunda 5. Olarak öğretmenlere, problem çözme etkileyen faktörlere ilişkin görüşleri sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans ve yüzde değerleri Şekil 13’de sunulmuştur;

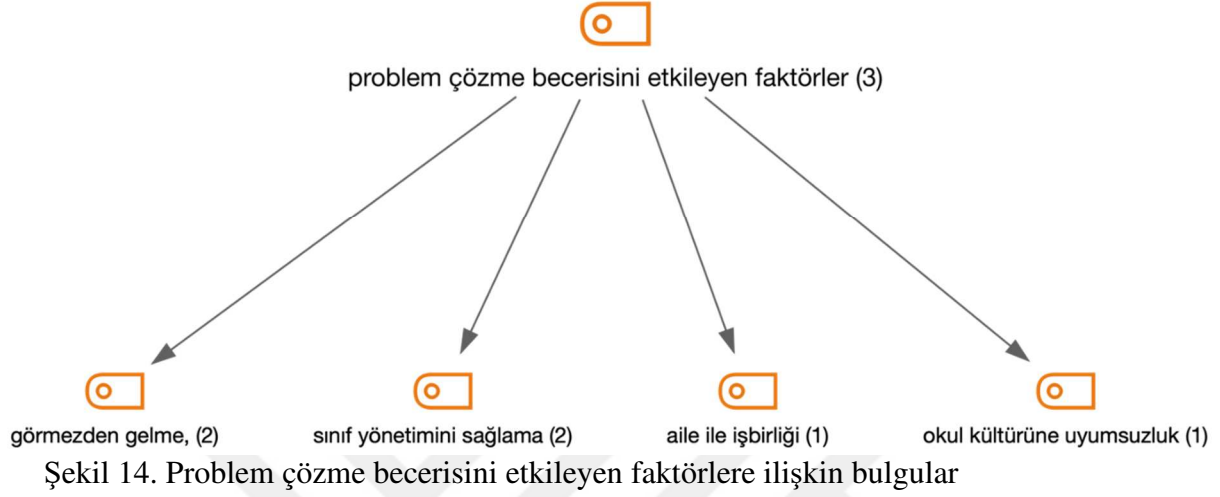
Şekil 13. Problem çözme becerisini etkileyen faktörlere ilişkin bulgular

Problem çözmeyi etkileyen faktörlere yönelik görüş belirten 3 öğretmenden 2 tanesi bu problemleri görmezden gelmek gerektiğini belirtmiştir. 1' er öğretmen ise bu süreçte sınıf yönetimini sağlayarak desteklenebileceğini ve sağlanmadığı durumlarda okul kültürüne uyumsuzluk yaratacağını ifade etmiştir.

Sınıf içerisinde problemleri çözme becerisi geliştirilirken görmezden gelme yönteminin öğrencide beceriyi geliştirdiği alt temasına ilişkin görüş belirten öğretmenlerden Ö5'in ifadesi şu şekildedir;

Ö5: Çok çeşitli problemler yaşıyoruz tabi örnek verecek olursak okul öncesine gitmemiş öğrencilerin okul kültürüne uyum sorunları diyebilirim. Örneğin bir öğrencim var öğrenci tedavi sonrasında dünyaya gelmiş bir çocuk bu yüzden de çok sonradan dünyaya geldiği için aile biraz pohpohlamış. İlgiyi seven bir çocuk olarak büyümüş bu yüzden sınıf içerisinde ön planda olmak istiyor ve örnek veriyorum kalemi kaybordu diyelim ki kalemin kaybolması çok büyük bir şeymiş gibi ortalığı yıkıyor ve ağlıyor. Arkadaşlarına suç atan tavırlar sergiliyor. Başlangıçta gözlemledim ne olduğunu anlamaya çalıştım. Gözlemledikten sonra davranışının sebebini anladım ve görmezden gelmeye başladım. Ve bu anlamda başarılı oldum böylece çocuk problemlerini kendi çözme çabasına girmeye başladı böylece geliştirmeye çalıştı

Öğretmenlere 2. oturumda 6. Olarak sınıf içerisinde problem çözmeyi geliştiren etkinliklere ilişkin görüşleri sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 14’de sunulmuştur;

Şekil 14. Problem çözme becerisini etkileyen faktörlere ilişkin bulgular

Araştırma kapsamında öğretmenler, sınıf içerisinde problem çözmeyi geliştiren etkinlikler hakkında çocuklara imkân vermek ve onları karşılaştıkları problemleri çözmeye teşvik etmenin (f:4) etkili olacağı görüşlerini belirtmişlerdir. Bunun yanında öğretmenlerin problemler karşısındaki tutumunun (f:4), olumlu ya da olumsuz davranışları sınıf içinde öğrencilerin katılımıyla değerlendirmenin (f:3) veya anne ve babanın tutumlarının da etkili olacağını ifade ettikleri görülmektedir.

Sınıf içerisinde problem çözme becerisini etkileyen faktörlere yönelik görüşleri belirten öğretmenlerden bazılarının görüşleri şu şekildedir;

Ö3: aile okul ortam çok etkilidir. Çocuğa problem çözmek için fırsat verme de çok etkili bizim sınıfımızda yaptığımız bir uygulamadan bahsetmek istiyorum. Biz bir öğrenci seçiyoruz. Akran danışmanlığı projesi olarak geçiyor bu. Çocuklar hep problem olduğunda öğretmenim şunu yap bana öğretmenim şöyle bir sorunum var gibi geliyorlar ya biz de işte bunu önlemek için seçtiğimiz öğrenciye bir kolye veriyoruz ve öğrenci belli oluyor. Öğrenciler de sorun yaşadıklarında ilk önce öğretmene gelmek yerine bu görevli öğrenciye gidiyorlar ve bu öğrencileri biz problem çözme becerilerini geliştirmesi gereken öğrencileri seçiyoruz. Özellikle seçiyoruz ve zaten belli aralıklarla

değişik öğrenci böylece devamlı problemle karşılaşmış çözmeye çalıştıklarında bu becerileri geliştiriyor sürekli problem geliyor ve bunu çözüyorlar bu konudaki becerileri geliştiriyor

Ö3 kodlu öğretmen sınıf içerisinde problem çözmeye ilişkin uyguladıkları bir yöntemden bahsetmiş ve diğer öğretmenler de bu süreçte bu yöntemi etkili bulduklarını ifade etmişlerdir. Bu yöntem çocukları sorumluluk almaya ve problemleri çözmeye teşvik etmektedir.

Ö1: en başta ailenin etkili olduğunu düşünüyorum. Çünkü neden aile çocuğun gelişiminde ona hiç problem yaşatmadıysa ya da problem yaşadığında aile bunu çözüp çözüme kavuşturduysa çocuklar problem çözme becerisi gelişmeden okula geliyorlar. Tabii okulda da öğretmen çocuğun çözdüğü probleme değer vermezse ileriye dönük olarak bu yüzden önce aile sonrasında da okul çevresindeki faktörler çok önemli

Ö1 kodlu öğretmen ise ailenin öneminden bahsederek konuyu buradan ele almış ve okul, aile işbirliği üzerinde durmuştur. Bunun yanında Ö6, Ö7 ve Ö4 kodlu öğretmenler, bu süreçte öğretmenlerin tutumunun önemli olduğunu ve bunun nasıl olması gerektiğine ilişkin görüş belirtmişlerdir.

Ö6: öğretmenlerinin söylediklerine katılıyorum bunun çok önemli olduğunu düşünüyorum çünkü çocuklar okulda bir problemle karşılaştıklarında öğretmenlerin onu problem çözmeye teşvik etmesi lazım bu konuda öğretmen tutumunun etkili olduğunu düşünüyorum

Ö7 okul başladığında çocuklara öğretiyoruz ya yapmamız gereken ve yapmamamız gereken davranışlar biz bunlardan olumlu davranışlar ve olumsuz davranışlar çizelgesi oluşturduk yani çocuklar bu davranışları biliyorlar haftalık 20 puanımız var gün içerisinde bu olumsuz davranışlardan gösteren çocuklardan puan kırıyorum olumlu davranışlara da puan ekliyorum. Bu puanları bir kutuya atıyoruz ve haftanın sonunda puanları değerlendiriyoruz ve o hafta yüksek puan alan iki kişi davranış lideri oluyor. Davranış liderlerine yıldız takılıyor davranış liderleri öğretmene yardımcı oluyor davranış liderinin

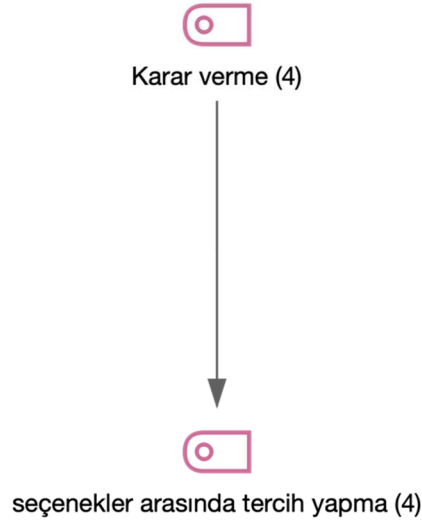
görevleri oluyor örneğin sınıfta bir problem olduğunda öğretmenle paylaşıyorlar problem çözmek için bu etkinlik başarılı oluyor olumlu ve olumsuz davranışları böylece değerlendiriyoruz

Ö4: bizim çocuklarla günlük ayırdığımız sohbet zamanlarımız var derslerden sonra olabilir artan zamanımız da olabilir herhangi bir konu olabilir okudukları bir kitap olabilir bir video olabilir bu konuyla ilgili sohbet ettiğimizde birbirlerini düşüncelerini aldım da çocuklar üzerinde çok etkili olduğunu fark ettim yani bir problem söyleyerek onların dışardan bakmasını sağlayarak onların bu becerisinin gelişmesine sağlayabiliriz

4.3. “Karar Verme” Oturumundan Elde Edilen Verilerin Analizine İlişkin Bulgular

Odak grup görüşmelerinin 3. Oturumu olan “Karar Verme” oturumundan elde edilen verilerin analizine ilişkin bulgular bu bölümde sunulmuştur.

Öğretmenlere ilk olarak karar vermenin ne olduğu sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 15’te sunulmuştur;

Şekil 15.Karar vermeye ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik bulgular

Odak grup görüşmelerinin 3. Oturumunda öğretmenlerden 4'ü karar vermeyi seçenekler arasında tercih yapma şeklinde ifade etmiştir.

Aşağıda karar verme temasına ilişkin görüş belirten katılımcıların bazılarının ifadelerine yer verilmiştir;

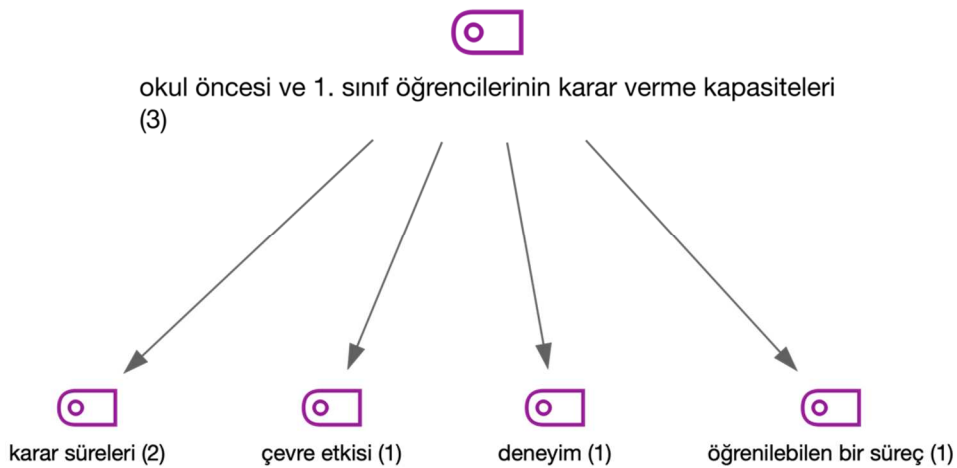
Ö2: seçenekler arasında tercih etme yoludur şeklinde tanımlarım

Ö4: ben de şöyle tanımlayabilirim, seçenekler arasında fikir beyan etmek, pratik çözümler arasından çözüm yapmak ve sorumluluk almak diyebiliriz sanki karar vermeye.

Ö1: ben de aslında aynı şeyi söyleyeceğim. Çözüm yollarından birini seçmek diyebilirim.

Ö3: açıkçası karar vermeyi çocuklar arasından düşünürsek seçenekler arasından birini seçmek olarak tanımlayabilirim. Daha doğru olduğunu düşündüğümüzü tercih etmek diyebilirim.

Karar verme oturumunda öğretmenlere ikinci olarak okul öncesi ve 1. Sınıf çocuklarının karar verme kapasitelerinin ne olduğunu ve sınırlılıklarının ne olduğu hakkındaki görüşleri sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 16'da sunulmuştur;

Şekil 16. Okul öncesi ve 1. sınıf öğrencilerinin karar verme kapasitelerinin ne olduğuna ilişkin öğretmen görüşleri

Katılımcılar okul öncesi ve 1. Sınıf öğrencilerinin karar verme kapasitelerine ilişkin en fazla öğrencilerin karar sürelerinin değişken olduğunu ifade etmişlerdir (f:2). Bunun dışında çevreden etkilendiklerini (f:1), deneyimle karar vermeyi geliştirdiklerini (f:1) ve zamanla, süreç içerisinde öğrendiklerini (f:1) belirtmişlerdir.

1. Sınıfta karar verme sürecinde deneyimin etkili olduğunu belirten Ö4 kodlu katılımcının ifadesi şu şekildedir;

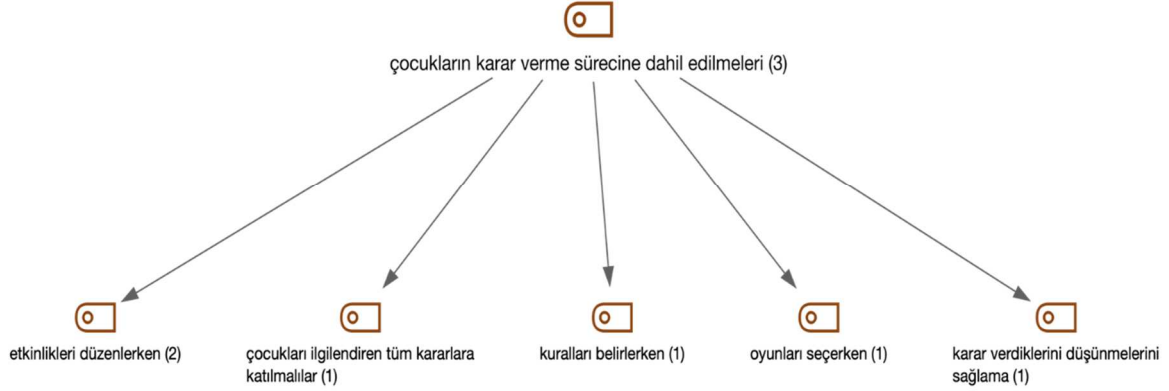
Ö4: Yani şöyle bir şey söyleyebilirim karar verme sanki daha diğer günlerde konuştuğumuz yaratıcı düşünme ve problem çözme becerilerine göre sanki okulda daha öğretilbilir bir süreç gibi geliyor bana aynı şekilde evde de öyle ne kadar karşılaşırsa çocuk bu karar verme süreci ile ailede ya da okulda uygun tekniklerle karşılaştığında çocuğun kapasitesi daha fazla olmuş oluyor kapasitesini arttırmış oluyoruz yani deneyim bu noktada çocukların kapasitesini etkilemiş oluyor diye düşünüyorum yine karar verme problem çözme ve yaratıcılığı ne kadar geliştiği ile ilgili olduğu için okul öncesinde çocuğun bunu almış olması yine çocukların özgüvenli bir şekilde karar verme sürecine katılmalarını etkiliyor diye düşünüyorum

1. Sınıf öğrencilerinin karar verme sürelerinin değişken olduğuna ilişkin alt temaya yönelik görüş belirten katılımcıların ifadeleri aşağıda sunulmuştur;

Ö2: şöyle diyebiliriz ilkokul çocukları zaten çocukluktan bebeklikten beri karar vermeye meyilleri var zaten örneğin bir oyuncak seçerken da hangisi daha çok hoşuna gidiyorsa oyuncak seçeceğine karar veriyor ilkokul çocuklarına da bu var karar vermelerinde herhangi bir sıkıntı yok ama sınırlılıklarımız var ilkokul çocuklarının ilgi ve istekleri çabuk değiştiği için vermiş olduğu karar da hemen değiştirebiliyor sınırlılık bu yani kararda devamlılık yok çabucak başka bir yöne bir kayma yapabiliyor

Ö1: çocuklar çevrelerinin etkilenecek karar veriyorlar. Yani bir birey olarak değil de genelde evden etkilenecek bir arkadaşı bir şey seçti diye oyuncak olabilir etkinlik olabilir kendi hemen ben de ondan istiyorum diyebiliyor. Yani çocuklar doğruyu bulma değil de karar vermede o andaki ruh hallerine göre değişebiliyor diyebilirim daha basit şekilde karar vermelerini sağlayabiliriz biz

Karar verme oturumunda öğretmenlere 3. Olarak sınıf ortamında çocukların karar verme sürecine dahil edilmeleri hangi durumlarda ve ne ölçüde olması gerektiği hakkındaki görüşleri sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 17’de sunulmuştur;

Şekil 17. Sınıf ortamında öğrencilerin karar verme sürecine dahil edilmelerinin önemine ilişkin bulgular

Öğretmenler, çocukları sınıf içerisinde karar katma konusunda sınıf içi etkinlikleri düzenlerken karara katılmaları gerektiğini (f:2) belirtmişlerdir. Bunun yanında kuralları belirlerken, çocukları ilgilendiren tüm kararlara katılmalılar, oyunları seçerken ya da karar verdiklerini düşünmeleri sağlanmalı şeklinde ifadelerde bulunmuşlardır.

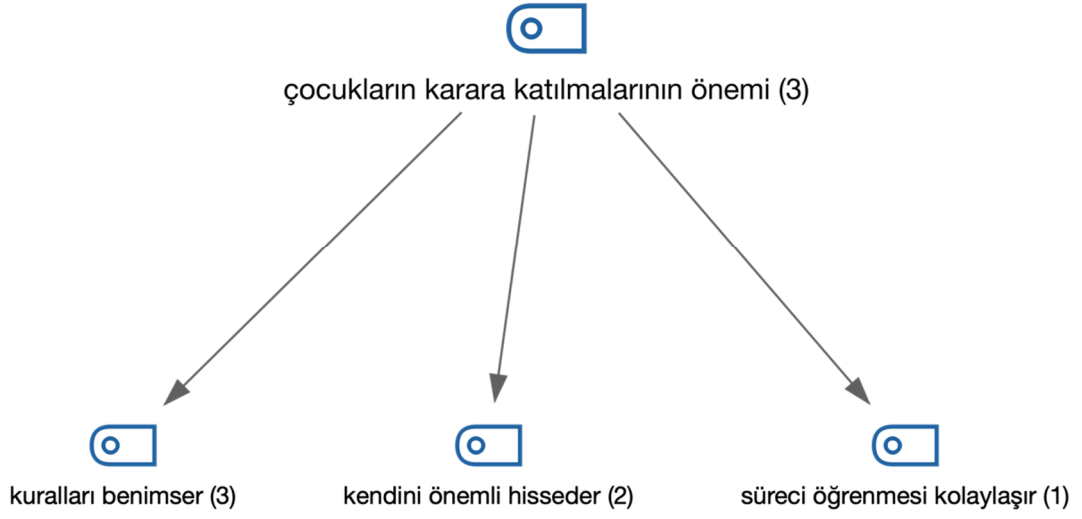
Çocukların karar verme becerilerini geliştirirken bu sürece dahil edilmelerine ilişkin temaya yönelik görüş belirten katılımcıların ifadeleri şu şekildedir;

Ö3: ben şunu söyleyebilirim yani karar alma sürecinde ben mümkün olduğunca çocukları sürece katmak gerektiğini düşünüyorum en azından çocuklar da bu algıyı geliştirmek çok önemli oluyor çünkü ama bazen aslında manipüle edebiliyoruz yani onun karar verdiklerini düşünmesini sağlıyoruz. Buda benim sınıfta kullandığım bir şey ama mümkün olduğunca onların karar vermesini sağlamak bence ilerleyen yıllarda şimdiden başlayarak onları düşünme becerilerinin çok geliştirdiğini düşünüyorum

Ö2: sınıftaki etkinliklerde de öğrencilerin kararlarını bazen göz önünde bulundurabiliyoruz mesela bu çocuklar dersten çabuk sıkıla biliyor bu bu durumlarını göz önüne alarak daha çocuklar ne yapalım diyerek onların seçtiğine göre bir etkinlik yapabiliyoruz eğitim derslerinde mesela çocukların ilgi ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak çocukları topluyorum bazen mesela gruplar oluşturuyorum oluşturmuş olduğum gruplara da siz kendi oyununuzu kendiniz belirleyin arkadaşlarınıza konuşarak diyorum ve burada karara varmalarını bekliyorum gözlemliyorum nasıl karar alacaklar nasıl ortak bir çözüm yolu bulacaklar bunun gibi etkinliklerde de kullanabiliyorum hayat bilgisinde de pek çok konuda kullanabiliyorum sınıfımızın kurallarını belirlerken öğrencilerin belirlemesini çok faydalı olduğunu düşünüyorum mesela herkesten bir görüş oluyorum hangi kural koyulabilir herkes kendi kuralını söylediikten sonra sınıfta oylama yapılıyor böylece kendi seçtikleri oyunları kurallara uygularlarsa daha istekli yapabiliyorlar

Ö5: karar verme süreci olarak tanımlıyoruz ben kendimi de ve çocuklarda ilgilendiren tüm durumlarda katılmaları gerektiğini düşünüyorum kararları her zaman onları almalı ya da hepsini uygulamalıyız değilde karar verme süreci olarak hepsine katılmaları sonuçta bu sürecin içinde fikirlerini değerlendirme kısmı var sonuçlarını değerlendirme kısmı var seçeneklerin değerlendirilmesi ve arasında doğrusunu seçilmesi olan basamakları var o yüzden o basamaklara görmeleri açısından ne sağlıklı karar verme sürecini öğrenmeleri açısından kendilerini ve sınıfa ilgilendiren tüm durumlarda karara katılmalılar

Karar verme oturumunda öğretmenlere “sınıf ortamında çocukları karar verme sürecine dahil etmek hangi açılardan önemlidir?” sorusu sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 18’de sunulmuştur;

Şekil 18. Sınıf ortamında öğrencilerin karara katılmalarının önemine ilişkin bulgular

Katılımcılar, öğrencilerin sınıf içerisinde karara katılmalarının, üzerinde karar alınan konuyu, durumu ya da kuralı çocukların benimsemeleri açısından (f:3) önemli olduğunu ifade etmişlerdir. Bunun yanında karara katılan çocuğun kendini önemli hissedeceğini (f:2) ve süreci zamanla öğreneceğini (f:1) de belirttikleri tespit edilmektedir.

Çocukların karar verme becerilerini geliştirirken bu sürece dahil edilmelerinin önemine ilişkin temaya yönelik görüş belirten katılımcıların ifadeleri şu şekildedir;

Ö2: *çocuklar karar verme sürecine kendileri katıldıkları zaman verdikleri karara benimsiyorlar ve örneğin bir oyuna karar verdilerse daha çok eğleniyorlar zevk alıyorlar. Az önce söylemiş olduğum sınıf kurallarında da kendileri karar vermiş oldukları için biraz daha sorumlu hiss ediyorlar kendilerini. Biz karar veriyoruz yapmamız gerekiyor diyerek. Ama dediğim gibi ilkokul çocukları çabuk unutuyor, sürekli tekrar etmemiz gerekiyor ve sürekli bak bu karar senin bunu yapman gerekiyor diye hatırlatmanız gerekiyor. Ama onların karar verdi süreçte de daha eğlenceli etkinlikler*

Ö3: *diğer öğretmenimizin söylediği gibi çocukların motivasyonunu çok etkiliyor. Kendilerinin karar verdiği şeyi yapmak onlarda daha büyük bir etki yaratıyor. Bir de şu olabilir, çocuklara sorumluluk bilinci de geliştiriyor aslında. Çünkü*

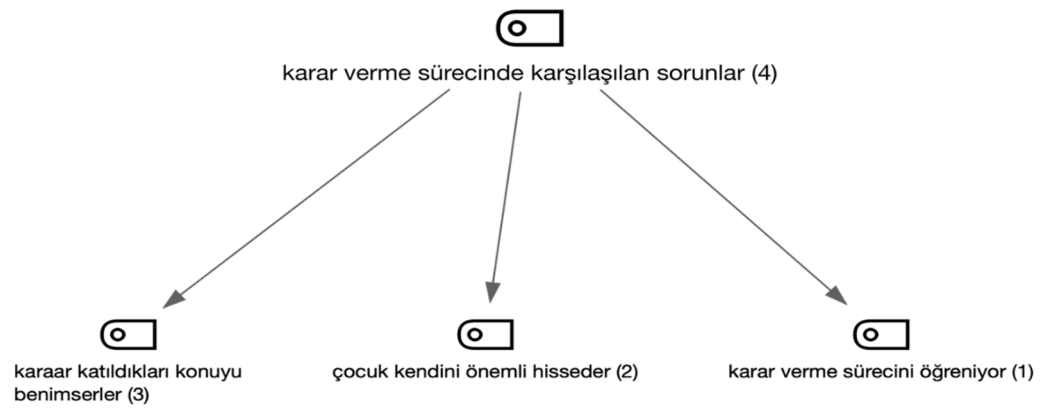
sonrasında bu kararı sen seçmiştin bu şekilde ilerledi gibi onun gelişiminin gelişimini sağlıyor.

Ö2 ve Ö3 kodlu öğretmenlerin ifadelerinden anlaşılacağı üzere bu süreci motivasyon ile ilişkilendirmişlerdir. Çocukların karara katılması onların motivasyonunu olumlu yönde etkilemekte ve aldıkları kararlara bağlılıklarını desteklemektedir.

Ö1: *ben de öğretmenlerime katılıyorum. Söyleyeceklerim aynı şeyler aslında. Onun dışında sadece çocuk bir şeye karar verdiği zaman kendini daha önemli hissedebilir, ruhsal açıdan da yani karar vermesi onu geliştirir anlamında söylemek istiyorum.*

Ö5: *ben de karar verme sürecine dahil olmayı kesinlikle hem sorumluluk açısından hem kendini önemli hissetme açısından onlara iyi hissettirdiğini düşünüyorum bir de aynı zamanda karar vermek çok demokratik bir yöntem kararlara katılmayı reddetmeyi ya da konuyla ilgili fikir belirtmeyi gerektiriyor bazen kişisel kararlar değil de içinde buldukları gruba uygun kararlar almaları gerekiyor. Çocuk bunu öğreniyor bu süreçte kendini, sınırlılıklarını fark ediyor. Düşüncesinin eleştirilebileceğini öğreniyor. Sınıfın hayatın bir pratiği olduğunu düşünürsek demokratik olmayı da öğreniyorlar.*

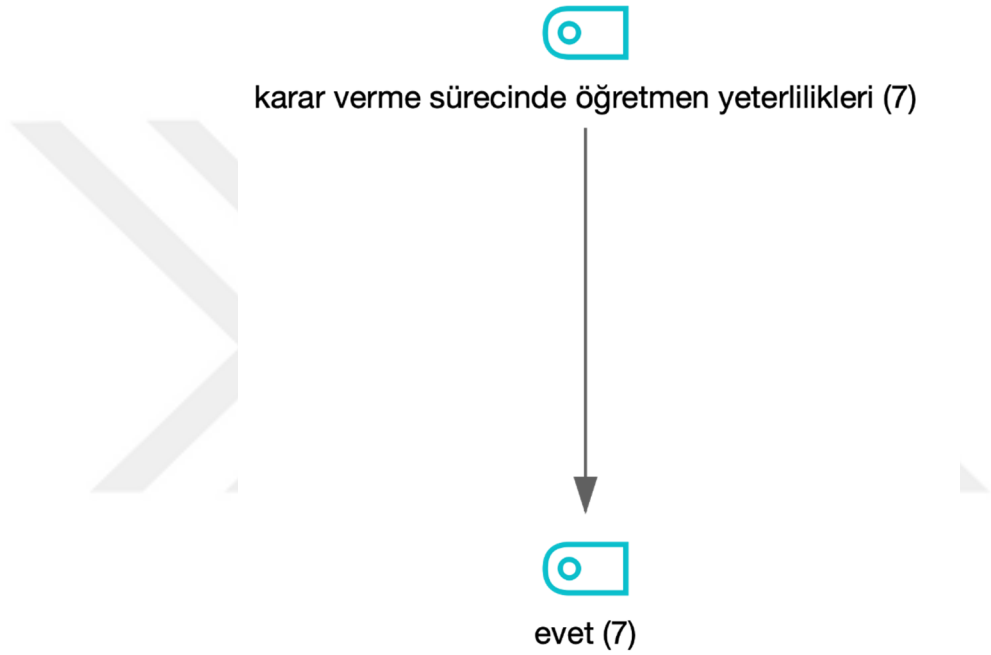
Karar verme oturumunda öğretmenlere karar verme sürecinde karşılaşılan problemlere ilişkin görüşleri sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 19'da sunulmuştur;

Şekil 19. Karar verme sürecinde karşılaşılan problemlere ilişkin bulgular

Öğretmenler sınıf içerisinde çocuklarda karar verme becerisini geliştirirken bunun zaman alan bir süreç olmasının problem olduğunu ifade etmişlerdir (f:2). Görüş belirten katılımcılardan 2'si de çocuklarının fikirlerinin hızlı değişmesinin bu süreci olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir.

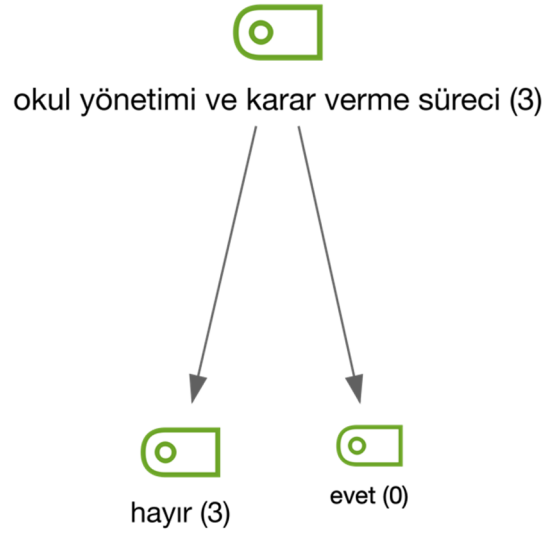
Öğretmenlere 3. oturumda “Çocukları karar verme sürecine dahil etmede kendinizi yeterli görüyor musunuz?” sorusu sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 20’de sunulmuştur;

Şekil 20. Karar verme sürecinde öğretmenlerin kendilerini yeterli görme durumlarına ilişkin bulgular

Odak grup görüşmelerine katılan tüm öğretmenlerin kendilerini çocukları sınıfta karar verme sürecine dahil ederken yeterli gördükleri Şekil 20’de görülmektedir.

Öğretmenlere son olarak karar verme sürecinde okul yönetiminin bu sürece bir etkisinin olup olmadığı sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 21’de sunulmuştur;

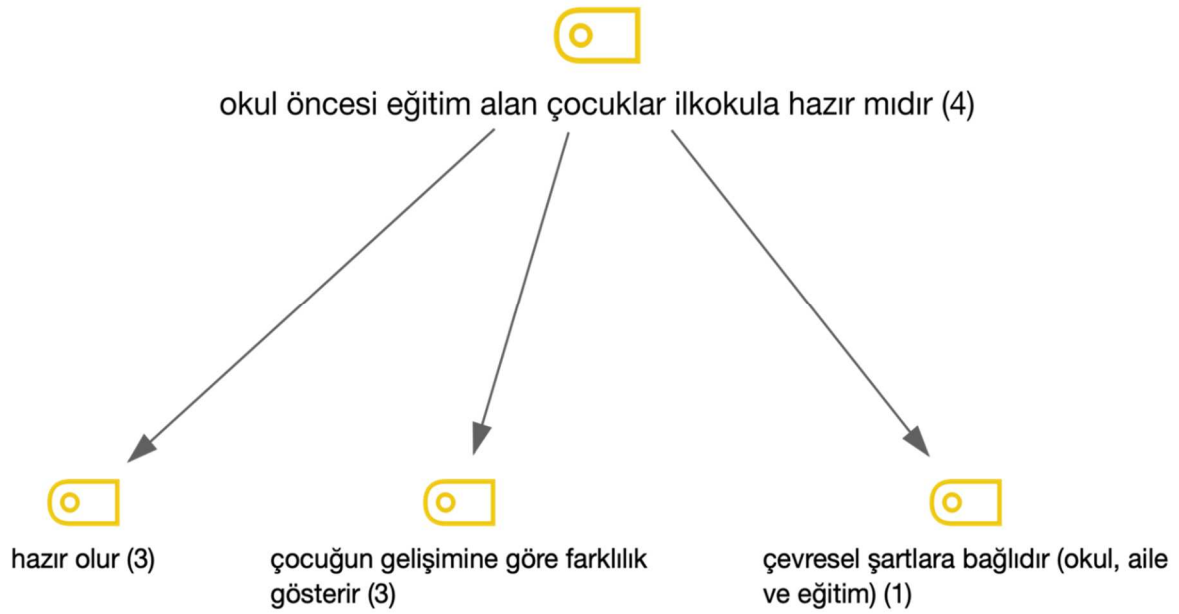
Şekil 21. Karar verme sürecinde okul yönetiminin etkisine ilişkin bulgular

Okul yönetiminin karar verme sürecine etkisine ilişkin görüş belirten 3 öğretmenden tamamı bu süreçte yöneticilerin bir etkisinin olmadığını ifade etmişlerdir.

4.4.“Geçiş Süreci-Yaratıcılık-Karar Verme ve Problem Çözme” Oturumundan Elde Edilen Verilerin Analizine İlişkin Bulgular

Odak grup görüşmelerinin 4. Oturumu olan “Geçiş Süreci-Yaratıcılık-Karar Verme ve Problem Çözme” oturumundan elde edilen verilerin analizine ilişkin bulgular bu bölümde sunulmuştur.

Öğretmenlere 4. Oturumda ilk olarak okul öncesi eğitim alan her çocuğun ilkokula hazır olup olmadığı sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 22’de sunulmuştur;

Şekil 22. Okul öncesi eğitim alan öğrencilerin 1. sınıfa hazır olma durumlarına ilişkin öğretmen görüşleri

Öğretmenlerin okul öncesi eğitim alan ve ilkokula geçen öğrencilerin hazır bulunuşlukları ilgili değerlendirmeleri incelendiğinde 3 öğretmenin öğrencilerin hazır olduğunu ifade ettikleri görülmektedir. Bunun yanında 3 öğretmen de her çocuğun farklı olduğunu ve söz konusu çocuğun gelişimine göre farklılık göstereceğini belirttiği tespit edilmektedir.

Görüş belirten öğretmenlerin, 1. Sınıfa başlayan öğrencilerin hazırbulunuşluklarına ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir;

Ö7: olur fakat kişisel farklılıklar vardır tabii ki. Hepsi hazır olmaz yani. Hepsinde farklılıklar vardır. Ama dikkat eksikliği öğrenme güçlüğü gibi özel problemleri olmayan çocuklar genelde hazır oluyorlar öğretmenim... okul öncesi önemli birinci sınıfa geçiş sürecinde ben özel durumu olmadığı sürece hazır olacağını düşünüyorum.

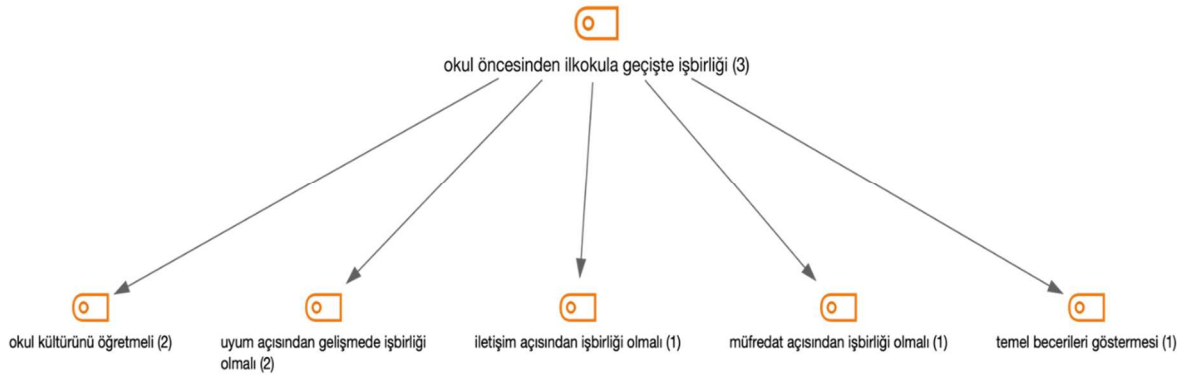
Ö2: hocamın da dediği gibi özel bir durum olmadığında her çocuğun hazır gelebileceğini düşünüyorum. Çocuğun durumunu da bilmek gerekiyor. Çocuğun okul öncesine girmesiyle çıkışı arasındaki aldığı eğitim durumu da önemli yoksa

bizim için durum daha yavaş ilerliyor. Örneğin kalem tutma becerisini bilmiyor onunla kalem tutmayı öğrenmeye çalışıyoruz. Gidenle gitmeyen arasında büyük bir problem yaşıyoruz.

Ö6 ben de hocalarıma katılıyorum çocuğun zihinsel kaynaklı bir problem yoksa öğrencinin hazır olduğunu düşünüyorum hazır geleceğini düşünüyorum

Ö3: yani bu konu hakkında aslında tam emin olamıyorum ama, okul öncesi eğitimin ilk okula hazırladığı konusunda eminim. Çünkü mutlaka çocukların gelişimleri çok fark eder. Okul öncesi eğitimi alan ve almayan arasında bu yüzden ben aslında bunu zorunluluk olarak görüyorum. Bu süreç içerisinde aldığı eğitime bağlı tabi olduğu okul öğretmenine bağlı olduğunu düşünüyorum.

Öğretmenlere 4. Oturumda okul öncesinden ilkokula geçiş sürecindeki işbirliği hakkındaki düşünceleri sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 23’de sunulmuştur;

Şekil 23. Okul öncesinden ilkokula geçiş sürecindeki işbirliğine ilişkin bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenler, okul öncesinden ilkokula geçiş sürecinde işbirliği aşamasında çocuklara okul kültürünün öğretilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir (f:2). Bunun yanında okula uyum açısından bir işbirliğinin sağlanması gerektiğini düşünmektedirler (f:2). Öğretmenlere göre geçişte öğrencilere temel beceriler öğretilmeli, iletişim ve müfredat açısından da işbirliği sağlanmalıdır (f:1).

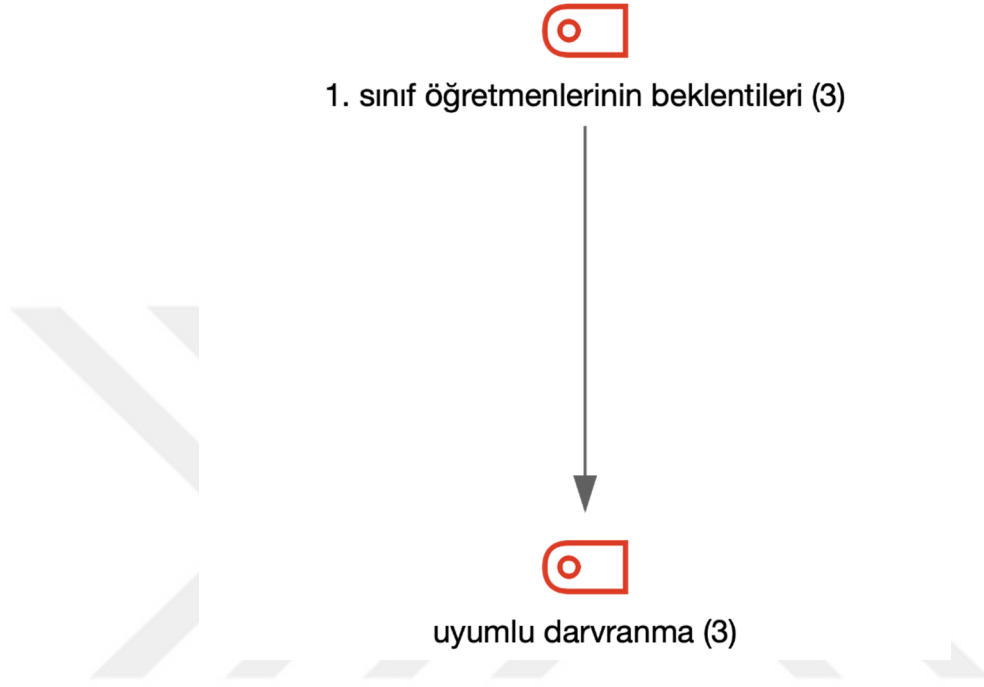
Okul öncesi eğitimden ilkokula geçişte işbirliğinin önemine yönelik görüş belirten katılımcılardan bazılarının görüşleri aşağıda sunulmuştur;

Ö7: öncelikle okul öncesinin çocukları okula alıştırdığını yani okula uyum açısından önemli olduğunu düşünüyorum. Çocuklar işte sınıfta oturması gerektiğini, belli kurallar olduğunu, öğretmeni sessizce dinlemesi gerektiğini, arkadaşlarıyla paylaşması gerektiğini, nasıl oynanması gerektiğini hani bir toplulukta belli kurallar olduğunu öğrenmesi anlamında en önemli unsur olduğunu düşünüyorum. Okul öncesinin okul kültürünü öğretiyor çocuklara. Bu anlamda birinci sınıfa başlangıç için önemli olduğunu düşünüyorum. Bu sayede çocuk sınıfa geldiğinde sınıfın bir topluluk olduğunu kuralları olduğunu, kurallara uyması gerektiğini, belli kurallar çerçevesinde bu sınıfta eğitim göreceğinin bilincinde oluyor. Yani çocukların sayıları öğrenmesi kavramları öğrenmesi gibi şeyleri geçiyorum her şeyden önce bunları öğrenmeleri gerekiyor. Örneğin benim öğrencilerim Pandemiden dolayı geçen sene okul öncesine gidememişler. Bu konuda çok sıkıntı yaşıyorum. Çocuklar toplum içinde nasıl davranacaklarını bilmiyorlar. Sınıf içerisinde kurallara uymaya ya da kuralların ne olduğunu bilmiyorlar ama okul öncesine gitmiş olsalardı öğrenmiş olarak gelecekerdi. Bu da tabii ki sınıf öğretmeninin işini yarı yarıya kolaylaştırmış olacaktı.

Ö2: bu aşamada benim okul öncesi öğretmeninden beklentim çocukların kalem tutmayı öğrenmesi, grup oyunlarında bulunmayı öğrenmesi. Özellikle beklediğim iş birliği açısından davranış sergilemeleri bunlar. Çünkü okul öncesine gitmeyen öğrenciler de bu konularda sıkıntılar yaşıyor. En basit Becerileri dahi bilmiyor. Ama okul öncesine gittiğinde renkleri sayıları öğrenip geliyor faydasını bu açıdan çok görüyoruz bu yüzden arada kesinlikle bir işbirliği olmalı.

Ö3: ben şunu söylemek istiyorum. Aslında okul öncesi ilkokula geçerken müfredattan arasında bir uyum olduğunu görüyorum okul öncesinde yani kazandırılmak istenen belli kazanımlar var ilkokulda gerekli olan şeyler desteklediğini yani ilkokul hazırlayan şeyler olduğunu düşünüyorum. müfredat anlamında bu açıdan bir işbirliği olduğunu düşünüyorum. davranış anlamında da okul öncesi öğretmenlerinin ilkokul öğretmenleri çocuğun gelişimi hakkında bilgi alırsam çok yardımcı olacağını düşünüyorum bu açıdan çok iyi bir işbirliği olur ama normalde bunu yapmak ne kadar mümkün olur bilmiyorum sahibi değilim

Öğretmenlere 4. Oturumda okul öncesinden ilkokula geçiş sürecinde öğrencilerden beklentileri sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 24’te sunulmuştur;

Şekil 24. Okul öncesinden ilkokula geçiş sürecinde öğretmenlerin öğrencilerden beklentilerine ilişkin görüşleri

Okul öncesinden ilkokula geçişte, ilkokul öğretmenleri öğrencilerden uyumlu davranmalarını beklemekte olduklarına ilişkin görüş belirtmişlerdir.

Okul öncesinden ilkokula geçiş sürecinde öğretmenlerin öğrencilerden beklentilerine ilişkin görüşlerine yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir;

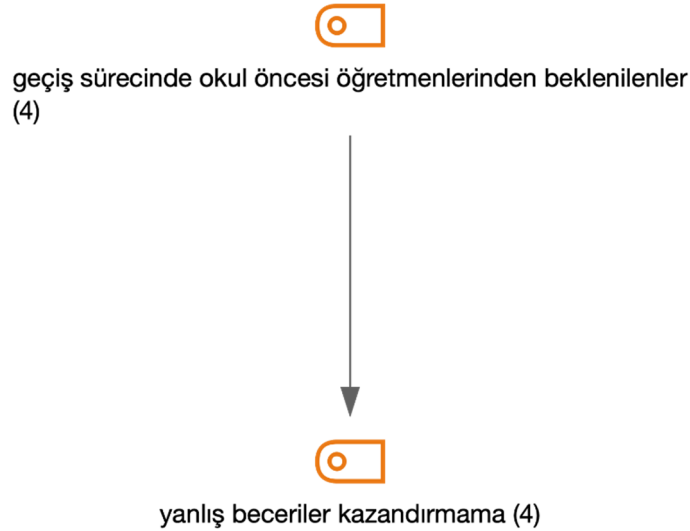
Ö7: Okul öncesinden gelen çocuğun kendini ifade etmesini yaratıcı düşünebilmesini bekliyorum dikkat sürelerinin gelişmiş olmasını motor becerileri gelişmiş olmasını kazanmış olmasını bekliyorum bu anlamlar bu anlamda öğretmenlerin bunları kazandırmasını bekliyorum

Ö4: okul kültürüne uyum sınıf kurallarını bilmeleri bireysel olarak temel ihtiyaçlarını gidebilme gidere bilmeli yemeyi içmeyi bilmeli tuvalete gidebilmeli

kendi ihtiyaçlarını kendisi getirecek seviyeye gelmiş onlar çocuk bunun dışında motor becerileri gelişmiş olmalı kalem tutmayı bilmeli boyama yapmayı bilmeli ana renkleri sayıları bilmeli topluluk arasında kendini ifade etmeyi bilmeli çocuk bir soru sorulduğunda en azından bir cümleyle olsa da cevap verebilme çocuk kendini ifade edebilmeli her çocuğun bunları edilmiş olarak gelmiş olmasını bekliyorum

Ö3: Çocukların toplum içinde yaşamış olmaya alışmış olmalarını bekliyorum hasta sınıfta başka bireylerin de olduklarını kabul etmelerini kuralların olduğunu farkında olmalarını bekliyorum uyumlu davranmalarını bekliyorum çünkü bir şekilde kalem tutmak gibi becerilerin hazır olarak geleceğini düşünüyorum zamanla kazanabilir zaten bunlar ama davranış yanlış yerleştikten sonra düzeltilmesi çok daha zor oluyor bu yüzden öncelikle doğru davranmayı topluma uyumlu davranmayı öğrenmiş olması

Öğretmenlere 4. Oturumda okul öncesinden ilkokula geçiş sürecinde okul öncesi öğretmenlerinden beklentileri sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 25'te sunulmuştur;

Şekil 25. Okul öncesinden ilkokula geçiş sürecinde öğretmenlerin okul öncesi öğretmenlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri

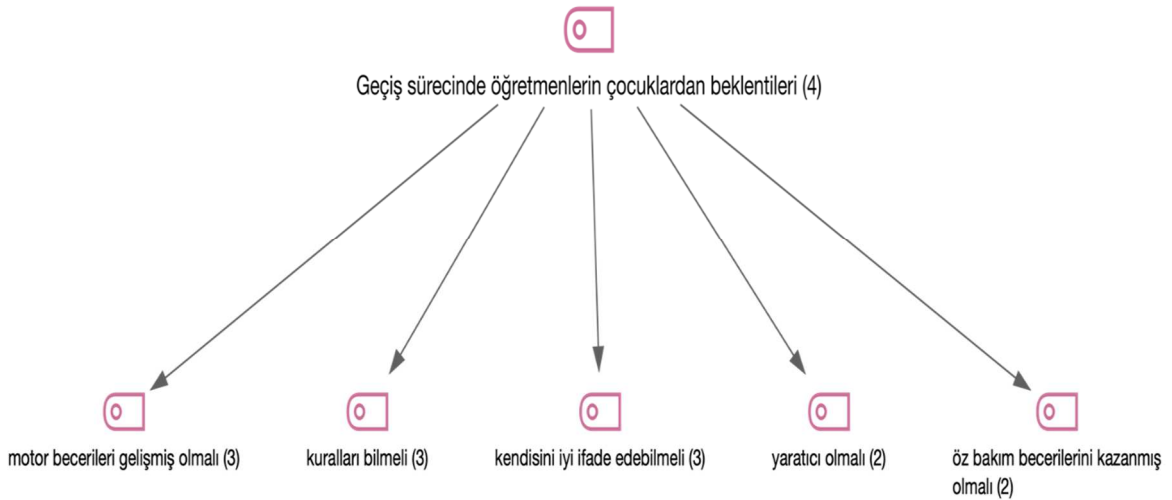
Okul öncesinden ilkokula geçişte, ilkokul öğretmenleri okul öncesi öğretmenlerinden öğrencilere yanlış becerileri kazandırmamalarını beklemekte olduklarına ilişkin görüş belirtmişlerdir.

Okul öncesinden ilkokula geçiş sürecinde öğretmenlerin okul öncesi öğretmenlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerine yönelik doğrudan alıntılar şu şekildedir;

Ö6: *öğretmenlerin dediklerine katılıyorum tabii ki öncelikle kalem tutma gibi vs şeyler öğrenmiş olması gerekiyor bu şekilde beklentilerimiz illaki var tabii ama en çok beklentim şu oluyor benim öğrenciler de hatalı kazanımlar oluyor bazen ilkokulda bunları düzeltmek döndürmek gerçekten çok zor oluyor bu yüzden hatalı öğrenmelerin olmaması yönünde beklentim daha fazla*

Ö2: *Aslında öğretmenden beklentilerimiz toplayacak olursak yanlış şeyler üretmemeleri yanlış Beceleri kazandırmamalarını bekliyoruz*

Öğretmenlere 4. Oturumda okul öncesinden ilkokula geçişte 1. Sınıf öğretmenlerinin çocuklardan beklentilerinin ne olduğu sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 26'da sunulmuştur;

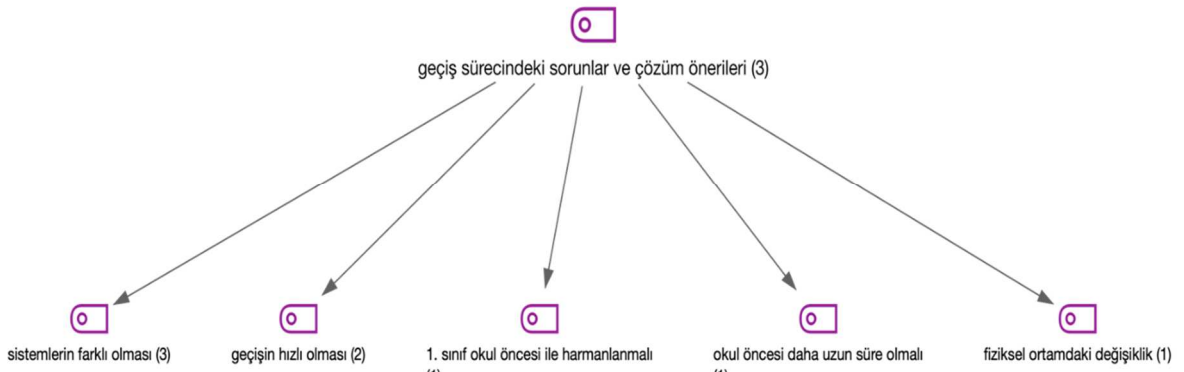

Şekil 26. 1. Sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi alan çocuklardan beklentileri

Okul öncesi eğitimi alan çocuklardan 1. Sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunun (f:3) beklentisi; çocukların motor gelişimlerinin tamamlanmış olmasıdır. Bunun yanında öğretmenler çocuklardan kuralları bilmelerini (f:3), kendilerini iyi ifade edebilmelerini (f:3)

de beklemektedirler. Okul öncesi eğitimden 1. Sınıfa geçen öğrenciler öz bakım becerilerini 1. Sınıf öğretmenlerinin beklentileri doğrultusunda elde etmiş olmalı (f:2) ve yaratıcı (f:2) olmalıdırlar.

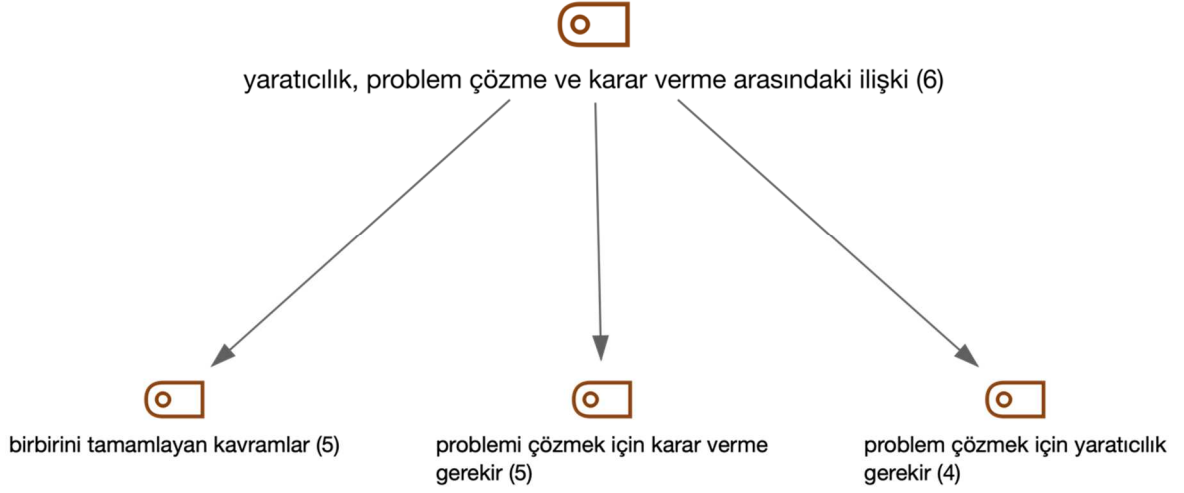
Öğretmenlere 4. Oturumda okul öncesinden ilkokula geçişte karşılaşılan sorunlar ve bunlara çözüm önerilerinin neler olabileceği sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 27’de sunulmuştur;

Şekil 27. Geçiş sürecindeki sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin bulgular

İlkokul öğretmenleri geçiş sürecinde karşılaştıkları sorunların en başında okul öncesi ve ilkokul sisteminin farklı olmasından kaynaklandığını (f:3) söylemişlerdir. Bunun yanında okul öncesinden ilkokula geçişin çok hızlı olduğunu (f:2) ve bu ikisinin harmanlanarak (f:1) sonunun çözülebileceğine ilişkin çözüm önerisi getirmişlerdir. Fiziksel ortamdaki değişikliğinde geçişte bir sorun (f:1) olduğunu ifade etmişlerdir.

4. Oturumda öğretmenlere yaratıcılık, problem çözme ve karar verme arasındaki ilişkiye yönelik görüşleri sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 28’de sunulmuştur;

Şekil 28. Yaratıcılık, problem çözme ve karar verme arasındaki ilişkiye yönelik bulgular

Öğretmenler yaratıcılık, problem çözme ve karar verme becerileri arasındaki ilişkiye yönelik görüşlerinde bu kavramların birbirini tamamlayan kavramlar olduğunu ifade etmişlerdir (f:5). Bununla birlikte kavramların birbirini desteklediğini problemi çözenin karar verme gerektirdiğini ve yaratıcılık gerektirdiği görüşlerini belirtmişlerdir (F:5).

Öğretmenlerin geçiş sürecinde karar verme, problem çözme ve yaratıcılık boyutlarını bir arada ifade ettikleri görüşlerinden bazıları şu şekildedir;

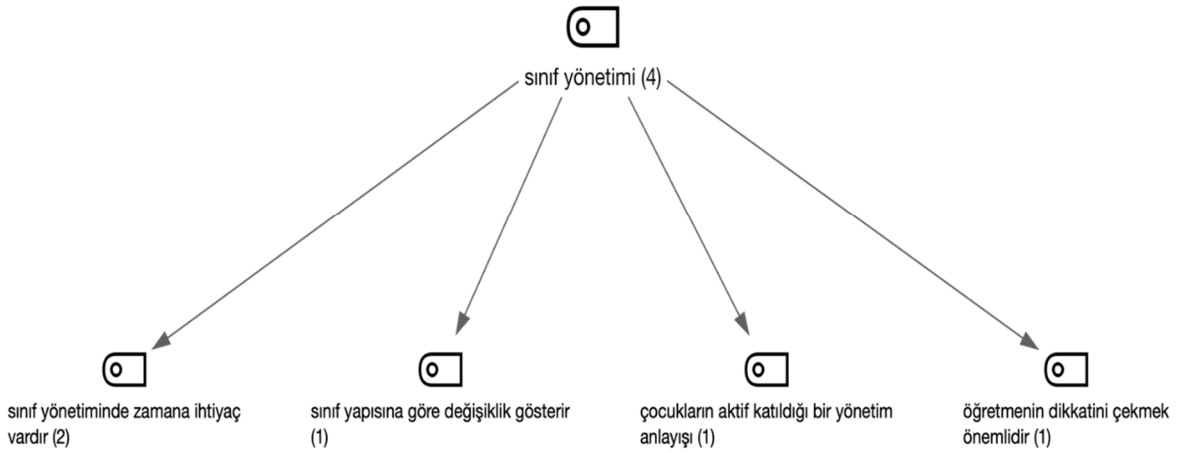
Ö2: *hocalarımlın da dediği gibi bu üçü birbirini destekleyen kavram. çocuğun problem çözme becerisini geliştirmesi için yaratıcılığının ve karar verme becerisinde gelişmesinin gerekiyor bunlar birbirini desteklediği süreçte ortaya daha verimli kararlar çıkıyor daha yaratıcı ürünler ortaya çıkartabiliyor*

Ö6: *Birbirini tekrarlayan cevaplar olacak ama bu üç durumda birbirini destekleyen durumlar becerilerdir ve iki öğretmenimizin de bahsettiği gibi problem çözmek için yaratıcılık ve karar verme becerisi gereklidir*

Ö4: *Yani daha önceki oturumumuzda da bahsetmiştik bundan problem çözme etkileyen faktörlerden bahsetmiştik yaratıcılık da problem çözmeye etki eden en önemli faktörlerden biridir zaten yani çocuğun karşısına bir problem çıktığında ya da öğretmenin karşısına bir problem çıktığında bu problemi çözmeye basamaklarını yaratıcılığını kullanarak çözer bu anlamda yaratıcılık problem*

çözmene bir basamağıdır zaten bunun sonucu ne yaratıcılığını kullanarak problem problemi nasıl çözebileceğini karar vererek çözecekti yani basamak basamak birbirine eklenen üç faktör olarak tanımlanabilir

4. Oturumda son olarak öğretmenlere “Yaratıcılık, problem çözme ve karar verme bir arada ele alındığında sınıf yönetimi açısından nasıl bir değerlendirme yaparsınız?” sorusu sorulmuştur. Bu kapsamda elde edilen verilerin analizine yönelik frekans değerleri Şekil 29’da sunulmuştur;

Şekil 29. Öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin görüşleri

Araştırmaya katılan ilkökul öğretmenleri, yaratıcılık, problem çözme ve karar verme becerilerinin geliştirilmesi aşamasında sınıf yönetiminde zamana ihtiyaçları olduğu (f:2) görüşünü belirtmişlerdir. Görüş bildiren 4 öğretmenden 1’er tanesi, çocukların sürece aktif katılması gerektiğini ve yönetimin sınıfın yapısına göre farklılık göstereceğini belirtmişlerdir.

Geçiş sürecinde öğrencilerin üst düşünme becerilerinin geliştirilmesinde sınıf yönetimine ilişkin görüş belirten öğretmenlerin ifadelerine ait alıntılardan bazıları aşağıda verilmiştir;

Ö5: Diğer konuşmalarımızda da bahsettiğimiz gibi bu için sınıfta biraz daha zamana ihtiyacımız oluyor yönetim boyutunda zaman kavramı zaman yönetme önemli oluyor mesela bir problem çözme de öğrenciye yardımcı olmak istediğinizde

görüŖüne almaya çalıŖtığını da çok zaman harcıyoruz zaman kavramı boyutunu sıkıntımız oluyor

Ö1: ben öğretmenimize katılıyorum zaman konusuna Ŗöyle sıkıntımız oluyor sınıf içinde öncelikli problemi çözmek için problemi tanımlamak gerekiyor demiŖtik daha önce de konuşmalarını da problemi tanımlamak konusunu öğrencilerle birlikte yapacaktık tek tek yapmamız gereken herkesten çocuğun hatırına geliŖtirecek bir etkinlik almamız gerekiyor bu durumda da tabii zamanımız kısıtlı oluyor biz akademik derslerden çoğu zaman buna fırsat bulamıyoruz buna fırsat bulsak akademik anlamda geride kalıyoruz yani problem çözmeye sürecini bir atıcılık bu anlamda etkiliyor daha fazla zamana ihtiyacımız oluyor uzaktan bakıldığında ders sabahta yerine ders yapacağım her Ŗey planladığında sınıf yönetimi çözülecekmiŖ hiçbir sorun olmayacakmiŖ gibi ama tabii ki karŖımızdaki de insan sonuçta o yüzden yani her an her Ŗey problem olabiliyor bu problemlere yaratıcı fikirler üretmeye çalıŖıyoruz farklı farklı çözümler buluyoruz bazen ne kadar yaratıcı olsak da başarılı olamıyoruz bunları yaşıyorsunuz .

Ö7: ben de Ŗunu eklemek istiyorum ek olarak yasa düŖündüğümüz hasta sınıf ortamında bir ders içerisinde bile bir öğretmen ne kadar yaratıcıysa ne kadar yaratıcı etkinlikler buluyorsa aslında öğrenci niye gitsin çekildiğimizde sınıf yönetimi bir Ŗek bir noktada sana biliyor onların hepsini dikkatini çekmek onların hepsini odaklayabilmek bence büyük bir yaratıcılık gerektiriyor. Bu anlamda sınıf yönetimine katkısı olabilir diye düşünüyorum. Problem çözmeye açısından da bakarsak sınıf içerisinde irili ufaklı bir sürü problemle karŖılaŖıyoruz. Bunlar en basiti bir önce sınıfta parmak kaldırmadan konuşması bile sınıfın düzenini boza biliyor bunun gibi büyük ve küçük problemleri çözebilmek ve hızlı çözümler bulmak yaratıcılığı gerektiriyor sınıf yönetimini etkiliyor karar vermeyi de eklersek son olarak bu sınıf yönetim için hangisi uygun olabilir hangisi uygun olabilir diye düşünmek olabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen verilerin analizlerine ilişkin bulguların sonuçlarına, söz konusu sonuçların alanyazındaki diğer araştırmalar ile benzer ve farklı yönlerine ilişkin bilgilere, ulaşılan sonuçlar doğrultusunda araştırmacılara ve sonraki araştırmalara yönelik getirilen önerilere yer verilmiştir.

Araştırmanın ilk alt problemi doğrultusunda elde edilen ilkökul öğretmenlerinin yaratıcılığın ne olduğuna ilişkin görüşlerine yönelik bulgular değerlendirildiğinde, öğretmenlerin yaratıcılığı özgünlük olarak tanımladıkları ve yeni fikirler ve ürünler ortaya koyma şeklinde ifade ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Gardner'a göre yaratıcılık bir durum karşısında yeni sorular üretme, özgün ürünler tasarlama ve problem çözme becerisidir (Gardner'dan aktaran Fisher, 2004). Bu bağlamda araştırma bulgularında da edinilen yaratıcılığın yeni ürünler ortaya koyma olduğu sonucu literatürdeki tanımlar ile örtüşmektedir.

Öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda, sınıf içerisinde yaratıcılığı, sınıf içi etkinlikleri düzenleyerek ve öğrencileri hayal etmeye yönlendirerek geliştirilebileceğini sonucuna ulaşılmıştır. Işık (2013) araştırması içerisinde sınıf öğretmenlerinin yaratıcılığı geliştirmedeki rollerine yer vermiş ve araştırmada öğretmenlerin öğrencilerin üst düzey zihinsel becerilerini değerlendirebilmek amacıyla performanslarını ve ürünlerini kullanmalarının öğretmenin gerek kapsamlı bir değerlendirme yapmasına gerekse öğrencilerin yaratıcı ürünler oluşturması için özendirilmesine imkân sağlayacağını ifade etmiştir. Bu bağlamda sınıf içerisinde farklı etkinlikler oluşturarak yaratıcılığın geliştirilmesinde öğrenciyi yönlendirme açısından araştırma sonuçları benzerlikler göstermektedir.

Öğretmenlerin yaratıcılığı desteklemek için yaratıcı olmaları gerektiği, cesaretlendirici olmaları ve rehber olmaları gerektiği sonucu araştırma bulgularından yola çıkılarak tespit edilmiştir. Öğretmenler bu özelliklere farklı şartlarda farklı durumlarda sahip olabilirler. Sınıf düzenine ve fiziki koşullara göre bu niteliklerin farklılık gösterebileceği sonucuna ulaşılmıştır. Yenilmez ve Doğru, (2007) çalışmalarında sınıf öğretmenlerinin

öğrencilerin yaratıcı düşüncelerine en çok yardımcı olan öğretmenlik grubu olduğu bulgusuna erişmişlerdir. Bu bulgudan hareketle söz konusu araştırmanın öğretmenlerin yaratıcılığı geliştirmede rehber olmalarının önemine ilişkin bulgu önem kazanmaktadır. Sınıf öğretmenleri geçiş aşamasında rehber rolünde üst düzey düşünme becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlayacak anahtar görevdedir.

İlkokul öğretmenlerinin görüşlerine göre yaratıcılığı gelişmesi sürecinde aile en önemli role sahiptir. Bunun yanında aile davranışları engelleyici olursa çocuğun yaratıcılığına ket vuracağına ilişkin görüş bildirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Kemple ve Nissenberg (2000), araştırmalarında ailesel faktörlerin yaratıcılık üzerine etkisinin önemine yer vermişler.

Yaratıcılığı geliştirme sürecinde okul idaresi öğretmen ile işbirliği yapmalıdır ve öğretmenler gibi yaratıcı olmalıdırlar sonuçları araştırma bulguları doğrultusunda elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan katılımcılar, sınıf içerisinde öğrencilerin yaratıcılıklarına ket vurulduğunu, bu sistemin değişim göstermesi gerektiğini belirtmişlerdir. Sınıf içinde yaratıcılığı geliştiren etkinliklerin gerekliliği konusunda ise olumlu görüş belirttikleri sonucu elde edilmiştir. Güven (2014)'ün ortaokul Türkçe derslerinde yaratıcı düşünme becerisi edinmede öğretmene yüklenen görevlere yönelik araştırma sonuçlarına göre 1-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin yaratıcı düşüncede büyük öneme sahip olan hayal kurmaya olumlu baktıkları belirlenmiştir. Bu anlamda öğretmenlerin sınıf içerisinde yaratıcı düşünmeyi geliştirmek adına etkinliklere yer vermeleri ve bu etkinliklere karşı olumlu görüş belirtmeleri araştırma sonuçları açısından benzerlik göstermektedir.

Araştırmada görüş belirten ilkokul öğretmenlerinin problem çözmeyi istenmeyen bir duruma çözüm getirme olarak ifade ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin problem çözme konusunda yaratıcı olması gerektiği ve empati kurmalarının önemli olduğu aynı zamanda alternatif şekillerde düşünebilmeleri gerektiğini ifade ettikleri sonucu elde edilmiştir. Arkan (2011), yaptığı araştırmada öğretmen adaylarının problem çözme becerisine sahip olma düzeylerini belirlemek amacıyla hesaplanan aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri sonucunda öğrenciler kendilerini yüksek düzeyde problem çözebilir olarak algıladıkları sonucuna ulaşmışlardır. Araştırmada öğretmenlerin

kendilerinde problem çözüme becerisine ilişkin yeterli görmeleri sonucu ile Arkakn'ın (2011) araştırma sonuçları benzerlik göstermektedir.

Öğretmenler problem çözüme becerisinin geliştirilmesi aşamasında sorunlarla karşılaştıkları ve bu sorunların destekle çözülebileceğini belirttikleri sonucuna ulaşılmıştır. İnan ve Özgen (2008) matematik dersinde problem çözümenin öğretime yaptıkları çalışmada, matematik öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecinde öğrencilere yönelik görüşlerini değerlendirmiş ve öğretmen adayları düşünme becerilerini kazandırmada çok düzeyde kendilerini yeterli bulduğu sonucuna ulaşmışlardır. Araştırmada öğretmenlerin üst düzey becerilerin kazandırılmasında kendilerini yeterli bulmaları durumları ile İnan ve Özgen'in (2008) araştırma sonuçları birbirini bu anlamda destekler niteliktedir.

Sınıfta problem çözüme aşamasında çocuğu desteklemek, problemi çözmeye teşvik etmek ve onu anlamak bu etkinliği desteklemek açısından önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlere göre bu süreçte çocuk cesaretlendirilmeli ve ona problemi çözüme imkânı sunulmalıdır. Pekdoğan ve Korkmaz'a (2017) göre öğretmenler bir değer, beceri kazandırmak istiyorsa önce bu beceriye kendileri sahip olmalıdırlar ve problem çözerken farklı yöntemler kullanmalıdırlar. Bu anlamda öğretmenlerin görüşlerinden elde edilen problem çözüme aşamasında farklı yöntemler kullanılmalı ve alternatif seçenekler değerlendirilmeli sonuçları paralellik göstermektedir.

Araştırmaya katılım gösteren ilkökul öğretmenlerine göre karar verme seçenekleri arasında tercih yapma olarak tanımlanmıştır. Okul öncesi eğitim olarak 1. Sınıfa geçen öğrencilerin karar verme becerileri öğrencinin durumuna göre farklılık gösterirken karar sürelerinin değişkenliği bir sorun olarak ifade edilmiştir. Öğretmenlere göre sınıf içerisinde karar verme geliştirilen bir süreçtir.

Sınıf içerisinde kuralları belirlerken, etkinlikleri düzenlerken çocuklar kararlara dahil edilebilir ve bu şekilde bu sürecin geliştirilmesi desteklenebilir sonucu elde edilmiştir. Öğrencilerin karar verdiklerini düşünmelerini sağlayarak koydukları kuralları benimsemelerini ve aldıkları kararlara sahip çıkma durumlarının geliştirilmesi sonucuna ulaşılmıştır. Bu sayede öğretmenlere göre çocuklar hem karar verme sürecini öğrenir hem de kendini önemli hisseder. Araştırmada öğretmenlerin karar verme becerisinin

geliştirilmesinin bir süreç olduğunu ve zamanla gelişeceğini ifade ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bu sonucu ile Demirbaş Nemli'nin (2018) dördüncü sınıf öğrencilerinin bilişsel karar verme becerisine yönelik bir geliştirdiği modelde, süreç içinde öğrencilerin karar verme becerilerinin geliştiğini gördüğü araştırma sonucu ile benzerlik göstermektedir.

İlkokul öğretmenleri karar verme sürecini geliştirme aşamasında sınıf içerisinde kendilerini yeterli görmektedirler. Öğrencilerin verdikleri kararların hızlı şekilde değişmesi ve bu sürecin zaman alan bir süreç olması karar verme becerisinin gelişimini olumsuz etkileyen etmenler olarak ifade edilmiştir. Öğretmenler okul yönetiminin bu sürece dahil olmadığını ifade etmişlerdir. Çimşir (2019) araştırmasında alternatif düşünme yöntemlerine çocukları yönlendirmenin karar verme becerisini geliştirdiği sonucuna ulaşmıştır. Söz konusu araştırmada da öğretmenler bu süreçte alternatif düşünme yöntemlerinden bahsetmiş ve araştırmalara bu açılarından benzerlik göstermiştir.

Öğretmenlerin görüşlerine göre okul öncesi eğitimi alan çocukların ilkokula hazır olduklarını, çocukların gelişim özelliklerine göre farklılık gösterebileceği sonuçları elde edilmiştir.

Geçiş sürecinde, iletişim ve müfredat açısından işbirliği olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlere göre bu süreçte okul kültürü çocuklara kazandırılmalı çocuklar böylece okula hazır hale gelmelidirler.

Öğretmenler çocuklardan geçişte temel becerileri kazanmalarını, motor becerilerini geliştirmelerini ve kuralları öğrenmelerini beklemektedirler. İlkokul öğretmenleri, okul öncesi öğretmenlerinden ise çocuklara becerileri yanlış şekilde kazandırmamalarını beklemektedirler.

İlkokul öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda, okul öncesinden ilkokula geçişte geçişin hızlı olmasından ve istemlerin farklı olmasından kaynaklanan sorunlar olduğu sonucu elde edilmiştir. Okul öncesi eğitimin daha uzun süreli olmasının ve 1. Sınıf ile harmanlanmasının sorunlara çözüm olabileceği konusunda çözüm önerileri getirdikleri sonucu elde edilmiştir.

Öğretmenlere göre yaratıcılık, problem çözme ve karar verme birbirini tamamlayan kavramlardır. Biri diğerini tamamlayıcı nitelikte olan bu kavramlar sınıf içerisinde bir bütün halinde var olmaktadır. Problem çözmenin yaratıcılığı ve karar vermeyi beraberinde getirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Yaşar (2019) ve Çimşir (2019) çalışmalarında karar verme ve problem çözme becerisini birlikte ele almıştır. Bu bağlamda yapılan çalışmalar değerlendirildiğinde kavramların birbiri ile ilişkili olduğu ve birlikte değerlendirildiği sonucu araştırmanın bu bulgusu ile uyumaktadır.

Öğretmenlerin görüşlerine göre söz konusu becerilerin geliştirilmesi aşamasında öğretmenler sınıf yönetiminde aktif olmalı ve çocuğu sürece dahil etmelidir.

Öneriler

Okul öncesinden ilkokula geçişte üst düzey becerilerin kazandırılması konusunda ilkokul öğretmenlerinin görüşlerini belirlemek amaçlanan bu araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda ortaya çıkan sonuçlarla bağlantılı olarak sunulan öneriler aşağıda yer almaktadır.

- Sınıf öğretmenlerinin 1. Sınıfa başlayan öğrencilerden beklentileri ve okulöncesi öğretmenlerinden beklentileri değerlendirilmeli ve iki sistemin ortak hedeflere yönelik işbirlikçi çalışmalar sürdürmesi süreci tekrardan planlanabilir.
- Okulöncesinden ilkokula geçişte üst düşünme becerilerinin gelişmesi aşamasında yaşanan problemlerin daha derinlemesine incelenebilmesi amacıyla araştırmacılar tarafından ilişkisel tarama modeli, karma yöntem gibi farklı araştırma yaklaşımları kullanılarak yeni çalışmalar yapılabilir.
- Benzer bir çalışma, nitel kısma ek olarak nicel yöntem ile desteklenerek tekrarlanabilir.
- Araştırma ile benzer araştırma problemini ve alt problemlerini inceleyen sonraki araştırmalar, farklı örneklem ya da çalışma gruplarıyla gerçekleştirilebilir.

- Okul ve aile iş birliğinin geçiş sürecinde üst düşünme becerilerin geliştirilmesi açısından oldukça önemli olması sonucundan yola çıkılarak, öğretmen ve ailelerin geçiş sürecinde işbirliği içinde olması desteklenmelidir.
- Okul öncesi öğretmenlerinin ve sınıf öğretmenlerinin beklentileri doğrultusunda iletişim içinde olacakları ortam ve toplantılar oluşturulmalı, süreç ayrı ayrı değil birlikte yürütülmelidir böylece aradaki kopukluklar engellenebilir.
- Sınıf öğretmenleri için, sınıf içerisinde problem çözme, karar verme ve yaratıcılık gibi becerilerin geliştirilmesine yönelik olarak düzenli hizmet içi eğitimler düzenlenebilir ve okul öncesi öğretmenleri ile devamlı iletişim kurdukları rutin etkinlikler tekrarlanabilir.
- Üst düzey düşünme becerilerinin temel alındığı etkinlik planları geliştirilerek ders içerisinde yoğunluk kazandırılabilir, geçiş sürecine bu önemli etkinlikler dahil edilebilir.
- Eğitim fakültelerinde sınıf eğitimi ve okul öncesi öğretmenliği eğitim programlarında işbirliği sağlanması ve bu programlara çocukların ilkokula geçiş süreci konusunda dersler dahil edilmesi önerilebilir.
- MEB'in okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması ve zorunlu hale getirilmesi konusunda çalışmalarının artırılması, okullar ile işbirliği içinde olması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Adair, J. K. (2015). The impact of discrimination on the early schooling experiences of children from immigrant families.
- Akbayir, M. (2019). Sağlık çalışanlarının problem çözme becerisi ve performansı arasındaki ilişki (Master's thesis, Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Akduman, G. G. (2010). 7-14 yaş grubu çocuklarda akran istismarı ve kendi çözüm önerileri. *Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 3(2).
- Aksoy, B. (2004). Coğrafya öğretiminde probleme dayalı öğrenme yaklaşımı. Yayımlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Alemdar Coşkun, M. (2016). Problem çözme eğitim programının anasınıfına devam eden çocukların problem çözme becerileri ile kişiler arası problem çözme becerilerine etkisi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara*.
- Alfuhaiğı, S. (2015). *School environment and creativity development: A review of literature. In society for information. Technology & Teacher Education International Conference*, 1, 1832-1837.
- Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (2001). Taxonomy for learning, teaching and assessing: A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives. Needham Heights, MA: Allyn & Bacon
- Anderson, L. W., & Sosniak, L. A. (Eds.). (1994). Bloom's taxonomy: A forty-year retrospective. Ninetythird yearbook of the National Society for the Study of Education, Pt.2. Chicago, IL.: University of Chicago Press. Bloom, B. S. (1956). Taxonomy of educational objectives, Handbook I: The cognitive domain. New York: David McKay Co Inc.
- Anderson, L. W., Krathwohl, D. R., Airasian, P. W., Cruikshank, K. A., Mayer, R. E., Pintrich, P. R., Raths, J., Wittrock, M. C. (2014). Öğrenme öğretim ve değerlendirme ile ilgili bir sınıflama: Bloom'un eğitimin hedefleri ile ilgili sınıflamasının

güncelleştirilmiş biçimi (2. Baskı). (D.A. Özçelik, Çev.). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık

Arı, M. (2003). Türkiye'de Erken Çocukluk Eğitimi ve Kalitenin Önemi. Yer aldığı eser M. Sevinç (Ed.). Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar (ss 31-35). İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Arkan, K. (2011). Sınıf öğretmenlerinin problem çözme becerisini kazandırmaya yönelik öz-yeterlilikleri ile ilköğretim öğrencilerinin problem çözme becerileri arasındaki ilişki (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).

Arndt, A. K., Rothe, A., Urban, M., ve Werning, R. (2013). Supporting and stimulating the learning of socioeconomically disadvantaged children—perspectives of parents and educators in the transition from preschool to primary school. *European Early Childhood Education Research Journal*, 21(1), 23-38.

Ayvacı, H. Ş., & Türkdoğan, A. (2010). Yeniden yapılandırılan Bloom taksonomisine göre fen ve teknoloji dersi yazılı sorularının incelenmesi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 7(1), 13-25.

Bakken, L., Brown, N. ve Downing, B. (2017) Early Childhood Education: The Long Term Benefits, *Journal of Research in Childhood Education*, 31:2, 255-269, DOI: 10.1080/02568543.2016.1273285 (Erişim tarihi: 11.04.2022)

Bessis, P. JAQUÍ, H.(1973). *Yaratıcılık Nedir?* İstanbul: İstanbul Reklam Ofset.

Bingham, A. (2004). *Çocuklarda Problem Çözme Yeteneklerinin Geliştirilmesi*. (Çev. A. Ferhan Oğuzkan), İstanbul: Milli Eğitim.

Bozgün, K., & Uluçınar Sağır, Ş. (2018). Okuma yazmayı öğrenme sürecinde okul öncesi eğitimin etkisi. 2. In *International Symposium on Innovative Approaches in Scientific Studies (ISAS 2018)* (Vol. 3, pp. 1110-1115).

Brookhart, S. M. (2010). *Assess higher-order thinking skills in your classroom*. Alexandria, VA: ASCD.

- Büyüköztürk, Ş. ve Diğerleri (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (6. Baskı). Ankara Pegem Akademi Yayınları
- Choy, M. Y., ve Karupiah, N. (2016). Preparing Kindergarten Two children for Primary One in Singapore: perceptions and practices of parents, kindergarten teachers and primary schoolteachers. *Early Child Development and Care*, 186(3), 453-465.
- Cinkılıç, H. (2009). Okul öncesi eğitimin ilköğretim 1. sınıf öğrencilerinin okul olgunluğuna etkisinin incelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Çabuk, B. (2018). *Okul Öncesi Dönemden Okul Dönemine Geçiş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çakmakçı, E., (2009). Karar Verme Becerilerinin Kazandırılmasında Drama Dersinin İlköğretim 4. Sınıf Öğrencileri Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çimşir, S., & BAYSAL, Z. N. (2019). “Marmara Üç Aşamalı Bilişsel Karar Verme Becerilerini Geliştirme Modeli” nin Akademik Başarısı Düşük İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Problem Çözme Becerisine Etkisi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 337-351.
- Çokluk, Ö., Yılmaz, K., ve Ouz, E. (2011). Nitel bir görüşme yöntemi: Odak grup görüşmesi. *Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 4(1), 95-107.
- Çökük, K. (2019). Farklı Yaşlarda İlkokula Başlayan Öğrencilerin Okula Hazırbulunuşlukları ve Uyum Sorunları. Yüksek Lisans Tezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Çubukçu, Z., & Gültekin, M. (2006). İlköğretimde öğrencilere kazandırılması gereken sosyal beceriler. *Bilig*, (37), 155-174.
- D’Zurilla, Nezu ve Maydeu-Olivares, (2004). Social Problem Solving: Theory And Assessment Social Problem Solving: Theory, Research, and Training. E.C.Chang, T.J. D’Zurilla ve L.J. Sanna (Eds.). Washington,DC: American Psychological Association. https://www.researchgate.net/publication/232525074_Social_Problem_Solving_Theory_and_Assessment

- Daft, R. L. (2010), Understanding the Theory and Design of Organizations, 10th Edition. USA: South-Western CENGAGE Learning
- Davey, L. (2009). Durum çalışması değerlendirmelerinin uygulaması. *Gökçek, T.(Çev.). İlköğretim Online*, 8(2), 1-3.
- Davis, G. A. (2004). Objectives and activities for teaching creative thinking. *Creativity and giftedness*, 10(2), 97
- Dearing, E., McCartney, K. And Taylor, B. A. (2009). Does Higher Quality Early Child Care Promote Low-Income Children's Math and Reading Achievement in Middle Childhood? *Child Development*, 80(5), 1329-1349.
- Demiral, Ö., Oğuzkan, Ş., & Tür, G. (2001). *Okul öncesinde Yaratıcı Çocuk Etkinlikleri*. Ya-Pa Yayın Pazarlama. İstanbul.
- Demirbaş Nemli, B. (2018). *İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin bilişsel karar verme becerilerinin geliştirilmesine yönelik bir model uygulaması*.
- Deretarla Gül, E., & BAL, S. (2006). Anasınıfı öğretmenlerinin okuma yazmaya hazırlık çalışmalarına ilişkin bakış açıları, sınıf içi kullanılan materyal ve etkinlikler ile çocukların okuma yazmaya ilgilerinin incelenmesi. *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Derg.*, 3(1-2), 33-51.
- Dinç, B. (2013). *İlköğretime hazırlık ve ilköğretim programları*. Fatma Alisinanoğlu, (Ed.), Okul öncesi eğitimden ilköğretime geçiş ve okul olgunluğu içinde (s. 90-114). Ankara: Pegem Akademi.
- Duff, M. C., Kurczek, J., Rubin, R., Cohen, N.J., & Tranel, D. (2013). Hippocampal amnesia disrupts creative thinking. *Hippocampus*,23(12), 1143-1149. 12 Mayıs 2022 tarihinde <http://onlinelibrary.wiley.com> adresinden alınmıştır.
- Düşek, G. ve Dönmez, B. (2012). Türkiye'de yayımlanan okul öncesi eğitim programları. *Mesleki Bilimler Dergisi*, 1, 68-75.

- Erbay, E. (2008). Okul öncesi eğitim alan ve almayan ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin sosyal becerilere sahip olma düzeyleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Erbay, E. (2008). Okul öncesi eğitim alan ve almayan ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin sosyal becerilere sahip olma düzeyleri (Master's thesis).
- Erdem, A. R. (2005). *Etkili ve verimli (nitelikli) eğitim*. Anı Yayıncılık.
- Erden, F. T., ve Altun, D. (2014). *Sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitim ve ilköğretime geçiş süreci hakkındaki görüşlerinin incelenmesi*. İlköğretim Online, 13(2).
- Ergen, Z. G. (2013). Proje Yaklaşımının Anasınıfına Devam Eden Çocukların Yaratıcılıklarına Etkisinin İncelenmesi. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Ergin, H. (2005). Okul öncesi dönemde Bloom'un bilişsel alan sınıflandırmasını kullanarak çocukların düşünme becerilerinin geliştirilmesi. *HAYEF Journal of Education*, 2(1), 93-105.
- Erkan, S. (2011). Farklı Sosyoekonomik Düzeydeki İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluklarının İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(40), 186-197.
- Erkan, S. ve Kırca, A. (2010). “Okul Öncesi Eğitimin İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluklarına Etkisinin İncelenmesi”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, cilt 38, ss.94-106.
- Erkan, S. ve Kırca, A. (2010). Okul öncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazır bulunuşluklarına etkisinin incelenmesi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 94 106.
- Ersoy, E. (2012). Üst Düzey Düşünme Becerilerinin Probleme Dayalı Öğrenme Sürecinde Duyuşsal Kazanımlara Etkisi. Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İzmir

- Eskelä-Haapanen, S., Lerkkanen, M. K., Rasku-Puttonen, H., and Poikkeus, A. M. (2017). Children's beliefs concerning school transition, *Early Child Development and Care*, 187(9), 1446-1459. doi: 10.1080/03004430.2016.1177041
- Garon, N., & Moore, C. (2004). Complex decision-making in early childhood. *Brain Cognition*, 55, 158-70.
- Gavaz, H. O. (2015). Ortaokul öğrencilerinin sıra dışı problem çözümedeki stratejik esneklikleri (Doctoral dissertation, Bursa Uludag University (Turkey)).
- Gelbal, S. (1991). Problem çözme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(6).
- Gelişli, Y., & YAZICI, E. (2012). Türkiye de Uygulanan Okul Öncesi Eğitim Programlarının Tarihsel Süreç İçerisinde Değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, (29).
- Gelman, S.A. & Gottfried, G.M. (2006). Creativity in young children's thought. In: *Creativity and Reason in Cognitive Development*. Kaufman, J.C. and Baer, J. (Eds.), New York, USA: Cambridge University Press, pp. 221-243.
- Göle, M. O., & Temel, Z. F. (2015). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Nitelikli Bir Okul Öncesi Eğitim Programında Bulunması Gereken Özelliklere İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *Mersin University Journal of the Faculty of Education*, 11(3).
- Güler, T. (2012). *Okul Öncesi Eğitimden İlköğretime Geçiş*. İ.H. Diken (Ed.), Erken Çocukluk Eğitimi (s.460-478). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Güneş, F. (2012). Öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirme. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (32), 127-146.
- Güven, Z. A. (2014). Ortaokul Türkçe Derslerinde Yaratıcı Düşünme Becerisinin Kazandırılmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(6), 1-22.
- Harman, G., & Çelikler, D. (2012). Eğitimde hazır bulunuşluğun önemi üzerine bir derleme çalışması. *J Res Educ Teach*, 3, 2146-9199.

- Heckman, James - Pinto, Rodrigo - Savelev, Peter. (2013). Understanding the Mechanism Trough Which an Influential Early Childhood Program Boosted Adult Outcomes. *American Economic Review* 103 (6), 2052–2086.
- Hoglund, W. L. ve Leadbeater, B. J. (2004). “The Effects Of Family, School, And Classroom Ecologies On Changes In Children's Social Competence And Emotional And Behavioral Problems In First Grade”. *Developmental Psychology*, cilt 40, sayı 4, ss.533-544.
- Işık, D, A, (2013). Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Bireyler Yetiştirmede Görev ve Sorumlulukları, *International Journal Of SocialScience*, 6(6), 585-601.
- İnan, Ç. ve Özgen, K. (2008). Matematik öğretmen adaylarının öğretmen uygulaması sürecinde öğrencilere yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (25), 39-54.
- Jacobs, J. E. & Klaczynski, P. A. (2005). The Development of Judgment and Decision Making During Childhood and Adolescence. *Current Directions in Psychological Science*, 11, 145-149.
- Kahane, A. (2004). *Solving tough problems: An open way of talking, listening, and creating new realities*. Berrett-Koehler Publishers.
- Kahramanoğlu, R., Tiryaki, E. N., & Canpolat, M. (2015). A study on the school readiness of the 60 to 66 months old students who have just started primary school. *Kastamonu Education Journal*, 23(3), 1065-1080.
- Kalaycı, N. (2001) *Sosyal Bilgilerde Problem Çözme ve Uygulamalar*. Ankara. Gazi Kitabevi.
- Kalkınma Bakanlığı. (2016). 2017- 2019 yılları orta vadeli program. Ankara: Kalkınma Bakanlığı, <http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Yaynlar/> web adresinden 6 Mayıs 2022 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Kalkınma Bakanlığı. (2017). Orta vadeli program 2018-2020. <http://www.kalkinma.gov.tr>, web adresinden erişilmiştir.

- Kandır, A. & Uyanık, Ö. (2010). Okul öncesi dönemde erken akademik beceriler. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 3(2).
- Kandır, A., Tezel Şahin, F., Dilmaç, B. ve Yazıcı, E. (2010). İlköğretime geçiş sürecinde okuma yazmaya hazırlık çalışmaları. *9. Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumunda sunulmuş bildiri*, Fırat Üniversitesi, Elâzığ.
- Karasar, N. (1994)., *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. 5. Basım, Ankara, 1994, s.22.
- Karasar, N. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Kemple, K.M. and Nissenberg, S.A. (2000). Nurturing creativity in early childhood education: Families are part of it. *Early Childhood Education Journal*, 28(1), 6771.
- Kırat, E. (2020). Okul Öncesi Eğitimden İlkokula Geçiş ve Kurumlar Arası İş Birliği Konusunda Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi (Çanakkale ili örneği)'. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
- Kirkley, J. (2003). Principles for teaching problem solving. Plato Learning Inc. <http://www.cimm.ucr.ac.cr/ojs/index.php/eudoxus/article/viewFile/277/250>
- Kinkead-Clark, Z. (2017). Select Caribbean teachers' perspectives on the socio-emotional skills children need to successfully transition to primary school. *Early Child Development and Care*, 187(9), 1403-1412.
- Koçyiğit, S. (2009). İlköğretim Birinci Sınıf Öğretmenlerinin ve Ebeveynlerin Görüşleri Işığında Okula Hazırbulunuşluk Olgusu Ve Okul Öncesi Eğitime İlişkin Sonuçları. Yayımlanmamış doktora tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Konca, A. S., & Çakır, T. (2021). Pandemi sürecinde uzaktan eğitim ile okul öncesi eğitimden ilkokula geçiş hakkında veli görüşleri. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(2), 520-545.
- Koray, Ö. & Azar, A. (2008). Ortaöğretim öğrencilerinin problem çözme ve mantıksal düşünme becerilerinin cinsiyet ve seçilen alan açısından incelenmesi. *Kastamonu eğitim dergisi*, 16 (1) ,125-136. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefdergi/issue/49101/626572>

- Kökdemir, D. (2003). Belirsizlik Durumlarında Karar Verme ve Problem Çözme (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Krueger, R.A. & Casey, M.A. (2000). Focus Groups: A Practical Guide For Applied Research. California: SAGE.
- Kuru Turaşlı, N. (2010). Yaratıcılıkta temel kavramlar ve yaratıcılığın doğasını anlamak. E. Çelebi Öncü. *Erken çocukluk döneminde yaratıcılık ve geliştirilmesi*, 1-15.
- Kuru Turaşlı, N. (2012). *Okul öncesi eğitimin tanımı, kapsamı ve önemi*. In. G. Haktanır (Ed.). Okul öncesi eğitime giriş içinde (s.1-23). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kuzgun, Y. (2000). Meslek danışmanlığı: Kuramlar ve uygulamalar. Ankara: Nobel Yayınları.
- Lipman, M. (2003). Thinking in Education. ProQuest Ebook Central, <https://ebookcentral.proquest.com/lib/deulibraryebooks/detail.action?docID=217893>.
- Ma, J. (2019). The complex trajectory of children's transition to school within a bi-cultural context: a case of a Chinese immigrant child in Australia. *European Early Childhood Education Research Journal*, 27(1), 81-99.
- MEB (2016). TIMSS 2015 ulusal matematik ve fen ön raporu: 4. ve 8. sınıflar. http://timss.meb.gov.tr/wp-content/uploads/TIMSS_2015_Ulusal_Rapor.pdf.
- MEB, (2016). Okul Öncesi Eğitim Programı. Ankara.
- MEB. (2006). *Sosyal bilgiler 6-7. sınıf programı*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü
- MEB. (2017). Milli eğitim istatistikleri 2016-2017: Örgün eğitim. http://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/201709/08151328mebistatistikleriorgunegitim_2016_2017.pdf adresinden 11 Ocak 2022 tarihinde alınmıştır.
- MEB. (2018). Okul öncesi eğitim kurumları yönetmeliği. http://mevzuat.meb.gov.tr/html/25486_.html.

- Metin, Ş., & Aral, N. (2016). Proje yaklaşımına dayalı eğitimin beş yaş (60-72 ay) çocuklarının görsel algılarına etkisinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 41(186).
- Miles, M. B. ve Huberman, M. A. (1994). An expanded sourcebook qualitative data analysis. London: Sage.
- Millî Eğitim Temel Kanunu (1973). Resmî Gazete. Yayımlı Tarihi: 24.06.1973. Sayısı: 14574. Numarası: 1739.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2013). Okul öncesi eğitim programı. Ankara: Milli Eğitim
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) (2013). Okul öncesi eğitim programı. Ankara. <http://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooororam.pdf> adresinden 10 Ocak 2022 tarihinde alınmıştır.
- Nickerson, R. S. (1988), "On Improving Thinking Through Instruction", dans Review of Research in Education, vol. 15, 1988, p. 3-57
- Oktay, A. (2002). *Yaşamın sihirli yılları: Okulöncesi dönem*. İstanbul: Epsilon Yayınevi, İstanbul.
- Oktay, A. (2003). *Okul öncesinde temel kavramlar, okul öncesi eğitimin amaçları ve temel ilkeleri- özel öğretim yöntemleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Oryaşın, U. (2021). Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin Yenilenen Bloom Sınıflandırması'na göre incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(3), 820-832.
- Özeloğlu, T. (2019). Okul öncesi dönemdeki çocukların karar vermelerine ve karar vermeye katılımlarına yönelik öğretmen görüşleri ve uygulamaları.
- Özgüven, İ.E. (2002). *Bireyi tanıma teknikleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özsoy, N. (2003). İlköğretim Matematik Derslerinde Yaratıcı Drama Yönteminin Kullanılması. *BAÜ Fen Bil. Enst. Dergisi*, 112-119.

- Parlak, C. (2017). Otizmlı Kaynaştırma Öğrencilerinin Okulöncesi Dönemden ilkokula Geçişte Yaşadıkları Sosyal Uyum Problemlerinin Aile ve Öğretmen görüşleri Açısından incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Pehlivan D. (2008). Okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrencilerin ilk okuma yazmaya geçiş sürecinin, öğretmen ve öğrenci görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Pehlivan, D. (2006). Okul Öncesi Eğitim Alan ve Almayan Öğrencilerin ilkokula Yazmaya Geçiş Sürecinin, Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi (Nitel Bir Araştırma). Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Pekdoğan, S. (2015). Karar verme stilleri araştırmaları: 2009-2013 yılları arasındaki yüksek lisans tezlerinin incelenmesi. *International Journal of Social Science*, 34, 321-331.
- Pekdoğan, S. (2017). *Sınıf öğretmenlerinin ilkokula hazırlık sürecinde okul öncesi eğitimden beklentileri*.
- Pekdoğan, S., & Ulutaş, İ. (2018). Karar verme becerileri eğitim programının okul öncesi dönem çocuklarının karar verme becerileri üzerindeki etkisi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 230-244.
- Pişirir, N. (2020). Okul öncesi dönemden ilkokula geçişte öğretmenlerin karşılaştığı sorunların incelenmesi. *İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 307-324.
- Poyraz, H., & Dere, H. (2003). *Okulöncesi eğitiminin ilke ve yöntemleri*. Anı yayıncılık.
- Purzer, S., & Chen, J. (2010, June). Teaching decision making in engineering: A review of textbooks and teaching approaches. In *2010 Annual Conference & Exposition* (pp. 15- 1170).

- Quintero, N. ve McIntyre, L. (2010). *Sibling adjustment and maternal well-being: An examination of families with and without a child with an autism spectrum disorder*. Focus on Autism and Other Developmental Disabilities, 25, 37–46. doi: 10.1177/1088357609350367
- Rıza, E.T. (2001). Yaratıcılıkta neler aranır? Yaşadıkça Eğitim, 72, 8-15.
- Richmond, A.S., ve Hagan, L.K. (2011). *Promoting Higher Level Thinking in Psychology: IS Active Learning The Answer?* Teaching of Psychology. 38(2).
- Romano, G. (1992), Comment favoriser le développement des habiletés de pensée chez nos élèves, Pédagogie Collégiale, Vol. 6 no:1.
- Rosenkoetter, S.E., Hains, A.H., & Fowler, S.A. (1994). *Bridging early services for children with special needs and their families: A practical guide for transition planning*. Baltimore: Brookes.
- Salgut, E. (2019). Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Okul Öncesi Eğitimin ilk Okuma Yazma Sürecine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli
- Sapsağlam, Ö. (2013). Değerlendirme boyutuyla okul öncesi eğitim programları (1952-2013). *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2013(1), 63-73.
- Sarikaya, B. (2018). *Problem Solving Skills in Language Education in The Skill Approach in Education: From Theory to Practice* (Edt. Firdevs Güneş and Yusuf Söylemez). Newcastle: Cambridge Scholars Publishing
- Schermerhorn, J. R., Hunt, J. G., Osborn, R. N., & de Billy, C. (2002). *Comportement humain et organisation*.
- Senemoğlu, N. (1994). Okul öncesi eğitim programı hangi yeterlikleri kazandırmalıdır. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 21-30.
- Senemoğlu, N. (2015). *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim: Kuramdan Uygulamaya*. 24. Baskı. Ankara: Yargı Yayınevi

- Siva, L. (2008). Okul öncesi eğitimin ilkököl başarısına etkisi ve bir uygulama. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Stayanchi, J. (2017). Higher Order Thinking through Bloom's Taxonomy. *Kwansei Gakuin University Humanities Review Vol. 22, 2017 Nishinomiya, Japan*
- Stein, K., Veisson, M., Öun, T., ve Tammemäe, T. (2019). *Estonian preschool teachers' views on supporting children's school readiness*. Education 3-13, 47(8), 920-932.
- Şahin, E. (2005). *Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adayları ve Öğretmenleri için Uygulama Kılavuzu*". Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şahin, İ. T., Sak, R., ve Tuncer, N. (2013). *A comparison of preschool and first grade teachers' views about school readiness*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 13(3), 1708- 1713.
- Tatlıhoğlu, K. (2014). Üniversite öğrencilerinin karar vermede öz-saygı düzeyleri ile karar verme stilleri arasındaki ilişkinin bazı değişkenlere göre incelenmesi.
- Tatoğlu, S. (2019). Bilinçli farkındalık ve problem çözme becerisinin demografik ve psikolojik değişkenler bakımından incelenmesi (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- TDK. (2022). Türk Dil Kurumu Sözlükleri. <https://sozluk.gov.tr/18.05.2022> tarihinde erişim sağlanmıştır.
- TED. (2007). Türkiye'de okul öncesi eğitim ve ilköğretim sistemi temel sorunlar ve çözüm önerileri. Ankara: *Türk Eğitim Derneği*.
- TEDMEM. (2018). 2017 eğitim değerlendirme raporu (TEDMEM Değerlendirme Dizisi 4). Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları.
- Tekin, M. (1995). *Kantitatif karar verme teknikleri*. Konya: Kuzucular Ofset.
- Tezci, E., Karaca D., Sezginsoy B.(2008). The Study Of Reliability And Validity Of Creative Materials". *The Turkish Online Journal of Educational Technology, Tojet. January*.

- Toluç, Z. (2008). İlköğretim Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Okul Öncesi Eğitim Alan ve Almayan Öğrencilerin Gelişim Becerilerinin Karşılaştırılması, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Trilling, B. and Fadel, C. (2009). 21st century skills: Learning for life in our times. Francisco: Jossey-Bass. Web: PARCC Prototyping Project, http://www.ccsstoolbox.com/parcc/PARCCPrototype_main.html adresinden alındı.
- Tuğluk, M. N., & Özkan, B. (2019). MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programının 21. yüzyıl becerileri açısından analizi. *Temel Eğitim*, 1(4), 29-38.
- Türk Eğitim Derneği. (2007). Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim ve ilköğretim Sistemi: Temel Sorunlar ve çözüm Önerileri. 1. Basım. Ankara: Adım Ajans Understanding Life Skills. <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001469/146963e.pdf>
- United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO). (2009).
- Unutkan Polat, Ö. (2003). İlköğretime hazır oluş ölçeğinin geliştirilmesi ve standardizasyonu. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Unutkan Polat, Ö. (2006). *Okul öncesinde ilköğretime hazırlık*. İstanbul: Morpa Yayınları.
- Ural, O., & Ramazan, O. (2007). *Türkiye’de okul eğitimin dünü ve bugünü* S. Özdemir, H. Bacanlı ve M. Sözer (Ed.), *Türkiye’de okul öncesi eğitim ve ilk okul öncesi eğitim ve ilköğretim sistemi temel sorunlar ve çözüm önerileri içinde (s. 11-61)*. Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları.
- Ülkü, B.Ü. (2007). Ana sınıfı ve ilköğretim 1. Sınıfa devam eden çocukların velileri ve öğretmenlerinin çocukların okul olgunluğu hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Vinila, V. J., Ravichandran, A., Santhi, P. S., Prakash, S. G. R., ve Narender, K. (2013). Parental Needs of Transition of Children Using Cochlear Implants from Preschool to Inclusive School. *International journal of special education*, 28(1), 45-55.

- Yalman, D. (2007). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin, Birinci Sınıf Öğretmenlerinin, Ana Sınıfı Öğretmenlerinin ve Okul Öncesi Eğitim Almış Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okul Öncesi Eğitimden ilköğretime Geçişte Yaşanan Uyum Sorunlarıyla ilgili Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yaşar, E. B. (2019). İlkokul öğrencilerinin hayat bilgisi dersi kapsamında karar verme durumlarının incelenmesi: Bir eylem araştırması (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).
- Yeboah, A. D. (2002). "Enhancing Transition From Early Childhood Phase To Primary Education: Evidence From The Research Literature". *Early Years*, cilt 22, sayı 1, ss.51- 69.
- Yenilmez, K ve Yolcu, B, (2007). Öğretmen Davranışlarının Yaratıcı Düşünme Becerilerinin Gelişimine Katkısı, *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18, 95-105.
- Yeşilyurt, E. (2020). Yaratıcılık ve yaratıcı düşünme: Tüm boyut ve paydaşlarıyla kapsayıcı bir derleme çalışması. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15(25), 3874- 3915.
- Yıldız, F. Ü., & Şener, T. (2003). *Okul öncesi dönemde yaratıcılık eğitimi ve yaratıcı etkinliklerde kullanmak için materyal hazırlama*. Nobel.
- Yüksel, Y., & Ömeroğlu, E. (2018). *Okul öncesi çocuklarına uygulanan yaratıcılık eğitim programının çocukların yaratıcılık ve işitsel muhakeme becerilerine etkisi*.

EKLER

EK1
ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

İlkokula Geçiş Sürecinde Öğrencilerin Üst Düşünme Becerilerinin Geliştirilmesine
İşkin Öğretmen Görüşleri

Sevgili öğretmenim,

Bu form ile ilkokula geçiş sürecinde öğrencilerin üst düşünme becerilerinin geliştirilmesine yönelik olarak öğretmen görüşlerinin alınması amaçlanmıştır. Kişisel bilgileriniz tamamen gizli tutulacaktır ve belirtmiş olduğunuz görüşler yalnızca araştırma kapsamında kullanılacaktır. İhtenlikle verdüğünüz cevaplar araştırmaya önemli katkı sağlayacaktır.

Katılımınız için teşekkürler.

YL. ÖĞR. FULDEN FİDAN KELERCİOĞI

1. BÖLÜM: KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyet

Kadın Erkek

2. Kıdem

1-5 yıl 6-10 yıl 10 yıl ve üzeri

3. Kaç kere 1. Sınıf okuttunuz?

1-3 kere 3-5 kere 5'ten daha fazla

4. Medeni haliniz

Evli Bekar

5. Çocuk sayınız

1 çocuk 2 Çocuk 3 ve daha fazla

6. Eğitim durumu

Ön Lisans Lisans Lisansüstü

7. Daha önce ilkokula geçiş süreci ile ilgili bir eğitim (seminer, hizmet içi eğitim vb.) aldınız mı?

Evet Hayır

2. BÖLÜM ODAK GRUP GÖRÜŞME FORMU

1. Oturum: YARATICILIK:

1. Sizce Yaratıcılık nedir?

.....
.....
.....

2. Sınıfta yaratıcılığı geliştiren etkinlikler neler olabilir?

.....
.....
.....

3. Öğretmenlerin öğrencilerde yaratıcılığı geliştirebilmeleri için sahip olması gereken nitelikler/davranış özellikleri neler olmalıdır?

.....
.....
.....

4. Bu özelliklere sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?

.....
.....
.....

5. Ailelerin çocuklardaki yaratıcılığı geliştirme sürecindeki rolünü nasıl tanımlarsınız?

.....
.....
.....

6. Öğretmenin yaratıcılık geliştirme sürecinde okul idaresinin tutumu ne olmalıdır?

.....

7.Okul öncesinden ilkokula geçiş sürecinde sınıf içi yaratıcılığı geliştiren etkinlikler neler olabilir?

.....

.....

.....

8 Yaratıcılığı geliştirme etkinlikleri çocuğun ilkokula hazırlanması için gerekli midir?

.....

.....

.....

2. Oturum: PROBLEM ÇÖZME

1. Sizce problem çözme nedir?

.....

.....

.....

2. Bir öğretimde problem çözme becerisini geliştirecek özellikler neler olabilir?

.....

.....

.....

3. Siz bu yeterliliklere sahip misiniz?

.....

.....

.....

4. Problem çözme konusunda sınıf içi etkinliklerde karşılaştığımız sorunlar ve bunlara çözüm önerileriniz neler olabilir?

.....

.....

.....

5. Çocukların problem çözme becerisine etki eden faktörler hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

-
-
-
6. Sınıf içerisinde problem çözme becerilerini geliştirmek için yaptığınız etkinlikler nelerdir?

.....

.....

.....

3. Oturum: KARAR VERME

1. Karar vermeyi nasıl tanımlarsınız?

-
-
-
2. Okul öncesi\ ilkokul 1. Sınıf çocuklarının karar verme kapasiteleri ve sınırlılıkları hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

-
-
-
3. Sınıf ortamında çocukların karar verme sürecine dahil edilmeleri hangi durumlarda ve ne ölçüde olmalıdır?

-
-
-
4. Çocukların karar verme sürecine dahil edilmeleri hangi açılardan önemlidir?

5. Eğitim ortamında çocuklar karar verme sürecine nasıl dahil edilebilirler?

.....
.....
.....

6. Karar verme sürecinde karşılaştığınız sorunlar ve bunlara çözüm önerileriniz neler olabilir?

.....
.....
.....

7. Çocukları karar verme sürecine dahil etmede kendinizi yeterli görüyor musunuz?

.....
.....
.....

8. Okul yönetiminin bu süreçte bir etkisi oluyor mu?

.....
.....
.....

4. Oturum: GEÇİŞ SÜRECİ-YARATILCIK-KARAR VERME VE PROBLEM ÇÖZME

1. Okul öncesi eğitim alan her çocuk sizce ilkokula hazır mıdır?

.....
.....
.....

2. Okul öncesinden ilkokula geçiş sürecindeki işbirliği hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

.....
.....
.....

3. Okul öncesi öğretmenlerinin ilkokula geçişte çocuklardan beklediği yeterlilikler nelerdir?

.....

.....

.....

4. 1. Sınıf öğretmenlerinin okul öncesi öğretmenlerinden beklentileri nelerdir?

.....

.....

.....

5. 1. Sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi alan çocuktan beklentileri nelerdir?

.....

.....

.....

6. Okul öncesinden ilkokula geçiş sürecinde karşılaşılan sorunlar ve bunlara çözüm önerileriniz neler olabilir?

.....

.....

.....

7. Yaratıcılık ,problem çözme ve karar verme arasında nasıl bir ilişki vardır ?

.....

.....

.....

8. Yaratıcılık, problem çözme ve karar verme bir arada ele alındığında sınıf yönetimi açısından nasıl bir değerlendirilme yaparsınız?

.....

.....

.....

- Quintero, N., & McIntyre, L. L. (2011). Kindergarten transition preparation: A comparison of teacher and parent practices for children with autism and other developmental disabilities. *Early Childhood Education Journal*, 38(6), 411-420.
- Salgut, E. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre okul öncesi eğitimin ilk okuma yazma sürecine etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Tekin, M. (1995). *Kantitatif Karar Verme Teknikleri*. Kuzucular Ofset, Konya, 247.
- Türk Eğitim Derneği. (2007). *Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Sistemi: Temel Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. 1. Basım. Ankara: Adım Ajans.
- Ural, A., & Kiliç, İ. (2005). *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi*.
- Vinile, V. J., Ravichandran, A., Santhi, P. S., Prakash, S. G. R., ve Narender, K. (2013). Parental Needs of Transition of Children Using Cochlear Implants from Preschool to Inclusive School. *International journal of special education*, 28(1), 45-55.
- Yeboah DA (2002). Erken çocukluk döneminden ilköğretime geçişin iyileştirilmesi: Araştırma literatüründen kanıtlar. *Erkek Yıllar: Uluslararası Araştırma ve Geliştirme Dergisi*, 22 (1), 51-68.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yüksel, Y.B. (2018). *Okul öncesi çocuklarına uygulanan yaratıcılık eğitim programının çocukların yaratıcılık ve işitsel muhakeme becerilerine etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

9. ZAMANLAMA:

Kaynak Araştırması: 1 Şubat 2021 - 1 Nisan 2021

Veri toplama: 1 Nisan 2021 – 15 Haziran 2021

Yazma: 15 Haziran 2021 – 1 Ekim 2021

Değerlendirme: 1 Ekim 2021 – 1 Aralık 2021

Uygulama: 1 Aralık 2021 – 10 Ocak 2022

10. TEZİN TASLAK PLANI:

ÖZ

ABSTRACT

ÖNSÖZ

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ

EK2
ETİK KURUL İZİN BELGESİ

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Bilimsel Araştırma Etik Kurulu

Sayı : E-84026528-050.01.04-2100168210
Konu : Başvuru İncelenmesi

20.09.2021

Sayın Fulden FİDAN

Yürütücülüğünüzü yapmış olduğunuz 2021-YÖNP-0639 nolu projeniz ile ilgili Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'nun almış olduğu 16.09.2021 tarih ve 16/18 sayılı kararı aşağıdadır.

Bilgilerinize rica ederim.

KARAR:18- Fulden FİDAN'nın sorumlu yürütücülüğünü yaptığı "İlkokula Geçiş Sürecinde Öğrencilerin Üst Düşünme Becerilerinin Geliştirilmesine İlişkin Öğretmen Görüşleri" başlıklı araştırmasının, ilgili kurumun izninin alınması ve Bilimsel Araştırmalar Etik Kuruluna sunulması koşulu ile Etik Kurul ilkelere **uygun olduğuna** oy birliği ile karar verilmiştir.

EK3
MEB İZİN BELGESİ

T.C.
ÇANAKKALE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-60305806-44-33804934
Konu : Anket Çalışması (Fulden FİDAN
KELERCİOĞLU)

05.10.2021

MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE
ÇANAKKALE

İlgi :Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 27/09/2021 tarihli ve 2100175263 sayılı yazısı.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Fulden FİDAN KELERCİOĞLU'nun, "İlkokula Geçiş Sürecinde Öğrencilerin Üst Düşünme Becerilerinin Geliştirilmesine İlişkin Öğretmen Görüşleri" konulu tez çalışması kapsamında anket görüşme çalışmasının, 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında, Çanakkale merkez ilçedeki ekli listede belirtilen resmi ilkokullarda görev yapan öğretmenlere denetimi ilgili okul/kurum müdürlüğünde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre yüz yüze eğitimin devam etmesi halinde yüz yüze, uzaktan eğitimin devam etmesi durumunda çevrimiçi (online) yapılma isteği, Müdürlüğümüz Anket-Araştırma İnceleme Komisyonunca incelenerek uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde, Olurlarınıza arz ederim.

EK 4

UYGULAMA YAPILAN OKULLARIN LİSTESİ

T.C.
ÇANAKKALE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-60305806-44-33804934
Konu : Anket Çalışması (Fulden FİDAN
KELERCİOĞLU)

05.10.2021

**MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE
ÇANAKKALE**

İlgi :Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 27/09/2021 tarihli ve 2100175263 sayılı yazısı.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Fulden FİDAN KELERCİOĞLU'nun, "İlkokula Geçiş Sürecinde Öğrencilerin Üst Düşünme Becerilerinin Geliştirilmesine İlişkin Öğretmen Görüşleri" konulu tez çalışması kapsamında anket görüşme çalışmasının, 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında, Çanakkale merkez ilçedeki ekli listede belirtilen resmi ilkokullarda görev yapan öğretmenlere denetimi ilgili okul/kurum müdürlüğünde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre yüz yüze eğitimin devam etmesi halinde yüz yüze, uzaktan eğitimin devam etmesi durumunda çevrimiçi (online) yapılma isteği, Müdürlüğümüz Anket-Araştırma İnceleme Komisyonunca incelenerek uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde, Olurlarınıza arz ederim.

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

ARAŞTIRMA DEĞERLENDİRME FORMU

ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
Adı Soyadı	Fulden FIDAN KELERCİOĞLU
Kurumu / Üniversitesi	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
Araştırma yapılacak iller/ilçeler	Çanakkale Merkez İlçe
Araştırma yapılacak eğitim kurumu ve kademesi	Resmi İlkokul Öğretmenleri
Araştırmanın konusu	"İlkokula Geçiş Sürecinde Öğrencilerin Üst Düşünme Becerilerinin Geliştirilmesine İlişkin Öğretmen Görüşleri"
Üniversite / Kurum Onayı	Var
Araştırma/Proje/Ödev/Tez Önerisi	Tez Çalışması
Veri Toplama Araçları	Anket Görüşme Soruları
Görüş İstenilecek Birim/Birimler	Resmi İlkokul Öğretmenleri
KOMİSYON GÖRÜŞÜ	
Çalışma sonuçlarının Çanakkale Millî Eğitim Müdürlüğü Strateji Geliştirme Hizmetleri Bölümüne gönderilmesi şartıyla; 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılında Çanakkale Merkez İlçedeki Resmi İlkokullarda görev yapan öğretmenlere "İlkokula Geçiş Sürecinde Öğrencilerin Üst Düşünme Becerilerinin Geliştirilmesine İlişkin Öğretmen Görüşleri" konulu tez çalışmasının denetimi ilgili okul/kurum müdürlüğünde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre yüz yüze eğitimin devam etmesi halinde yüz yüze, uzaktan eğitimin devam etmesi durumunda online yapılması Komisyonumuzca uygun görülmüştür.	
Komisyon Kararı	Oybirliği ile alınmıştır.
Muhalif Üyenin Adı ve Soyadı:	

KOMİSYON

ARAŞTIRMA YAPILACAK OKULLARIN LİSTESİ

1.	18 Mart İlkokulu
2.	Anafartalar İlkokulu
3.	Arıburun İlkokulu
4.	Atatürk İlkokulu
5.	Barbaros Hayrettin PaŐa İlkokulu
6.	Çanakkale Ticaret Borsası İlkokulu
7.	Güzelyalı İlkokulu
8.	Hüseyin Akif Terzioğlu İlkokulu
9.	İstiklal İlkokulu
10.	Kepez Atatürk İlkokulu
11.	Kumkale 100. Yıl İlkokulu
12.	Kumkale İlkokulu
13.	Merkez IŐıklar Muharrem Yılmaz İlkokulu
14.	Mustafa Kemal İlkokulu
15.	Özlem Kayalı İlkokulu
16.	Vali Fahrettin Akkutlu İlkokulu